

**Školní vzdělávací program
pro základní vzdělávání**

ŠKOLA PRO ŽIVOT

**Školní vzdělávací program Základní školy
Tachov, Zářečná 1540,
příspěvková organizace**

Předkladatel:

Základní škola Tachov, Zářečná 1540, příspěvková organizace

Zářečná 1540, 347 01 Tachov

Ředitel školy: Mgr. Zdeněk Hnát

Telefon/fax: 374 723 118

e- mail: info@zszarecna.cz

www školy: www.zszarecna.cz

Zřizovatel:

Město Tachov, Hornická 1695

Platnost dokumentu:

Schváleno: 30.8.2016

Platnost od 1.9.2016

Autorka loga školy: Eliška Filová

Charakteristika školy

Název a adresa zřizovatele: Město Tachov, Rokycanova 1
Poslední zařazení do sítě škol: č.j.30 113/02-21, rozhodnutí ze dne 18.11.2002,
s účinností od 1.1.2003

Právní forma: příspěvková organizace
Adresa: Zářečná 1540, 347 01 Tachov
IZO: 102 464 294
REDIZO: 600073912
IČO: 75006812
Telefon: 374 723 128
Fax: 374 723 118
E-mail: info@zszarecna.cz
Ředitel školy: Mgr. Zdeněk Hnát
Zástupce ředitele: Mgr. Eva Šmejkalová
Mgr. Jaroslava Hamáčková

Koordinátor tvorby ŠVP: Mgr. Jindra Pintířová
Mgr. Jaroslava Hamáčková

Umístění, kapacita školy

ZŠ Tachov, Zářečná je velkou městskou školou sídlištního typu vybudovanou v roce 1974 ve východní části města s dobrou dostupností pro žáky z okolí – 5 minut pěší chůze od autobusového i vlakového nádraží. Komunikace v bezprostřední blízkosti školy není příliš frekventovaná. Jsme úplnou školou, která poskytuje základní vzdělání dětem v 1. - 9. postupném ročníku. Výuka probíhá ve 2 - 4 paralelních třídách v každém ročníku.

Kapacita školy: 810 žáků
Školní jídelna s kapacitou: 760 žáků
Školní družina s kapacitou: 150 žáků
Spádovost školy: ZŠ Lesná

Materiálně technické podmínky

Škola má velmi dobré podmínky pro výuku v 24 kmenových třídách a odborných učebnách jazyků, fyziky, přírodopisu, chemie, informatiky, hudební výchovy. K výuce pracovního vyučování slouží kovodílna, dřevodílna a cvičná kuchyňka. Tělocvičny, školní sportovní hřiště a víceúčelové hřiště s umělým povrchem je využíváno v hodinách tělesné, sportovní výchovy a v odpoledních hodinách k činnosti školní družiny. Škola má také žákovskou a učitelskou knihovnu a čítárnu. Součástí školy je školní jídelna a školní družina.

Pět oddělení školní družiny využívají pro svoji činnost vhodně oddělené prostory s hernami. Škola má světlé, čisté a esteticky vhodně řešené prostory, chodby využitelné pro regenerační fázi výchovně vzdělávacího procesu a odpočinek o přestávkách. Třídy a chodby jsou barevně vymalované a vybavené novými lavicemi.

Škola je dobře vybavena učebnicemi a učebními pomůckami. Materiální vybavení je na velmi dobré úrovni. Postupně se učebny doplňují interaktivními tabulemi a novým nábytkem.

Skladba a zájmy žáků

Školu navštěvují děti rodičů trvale žijících v městských částech Tachova - východ, sídliště Rapotín, Oldřichov, Vítkov, ze spádových obcí Lom a Lesná a další. V posledních letech se ve škole vzdělávají i děti cizích státních příslušníků.

Škola rozvíjí nadání žáků v různých oblastech:

- sportovní - atletika, míčové kolektivní hry
- vědomostní - úspěšní řešitelé olympiád a předmětových soutěží
- dovednostní – kroužky

Pedagogický sbor

Na škole pracuje 47 pedagogických pracovníků, 33 učitelů, 5 vychovatelek školní družiny a 11 asistentů pedagoga. Spolupracují zde mladí i zkušení pedagogové. Z hlediska věkového složení převažují pracovníci středního a vyššího věku. V současné době je na škole 6 učitelů – mužů. Na škole pracují 2 výchovné poradkyně, školní metodik prevence, metodik EVVO, ICT, zdravotník, pedagogové, kteří jsou garanty oblastních předmětových a sportovních soutěží. Prioritními oblastmi DVPP jsou nové formy a metody práce v didaktice vyučovaných předmětů, studium cizích jazyků, práce s interaktivní a komunikační technikou a zvyšování kompetencí pedagogických pracovníků v oblasti inkluze.

Dosavadní zkušenosti, projekty.

Na 1. stupni probíhá již výuka čtení genetickou metodou.

Projektové vyučování se stalo již neodmyslitelnou součástí vyučovacích metod a forem práce. Ve spolupráci s MKS v Tachově organizujeme účast na koncertech, vzdělávacích pořadech v kině Mže a tematické exkurze. Na škole se organizuje celá řada sportovních akcí a soutěží. Celý rok probíhá soutěž O nejvšestrannějšího sportovce školy. Škola je členem AŠSK a při škole funguje Centrum sportu AŠSK s celou řadou sportovních kroužků pro děti z Tachova a okolí.

Používané formy a metody práce:

Čtenářské dílny, projekty, žákovské miniprojekty, prezentace prací, didaktické hry, kooperativní výuka, metody kritického myšlení, pokusy a pozorování, práce s počítačem, vyhledávání informací na internetu, práce s interaktivní tabulí, vycházky, besedy, koncerty, soutěže, práce s testy, příprava žáků na olympiády, metody volného psaní, brainstorming, práce s chybou, další.

Celoškolní projekty:

Žákovská rada; Podpora Domova pro osoby se zdravotním postižením Milíře; Školní akademie; Soutěž o nejvšestrannějšího sportovce školy; Most porozumění - spolupráce s partnerskými školami z Mitterteichu a Hermsdorfu.

Charakteristika ŠVP

Cílem školního vzdělávacího programu „Škola pro život“ naší školy je poskytnout všem žákům kvalitní základní vzdělání v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání (RVP ZV), školským zákonem a platnou legislativou. Při tvorbě nových školních osnov jsme vycházeli z dlouholetých praktických zkušeností pedagogických pracovníků školy, vedoucích metodického sdružení a předmětových komisí.

Tento školní vzdělávací program je otevřený dokument, na kterém budeme dále pracovat a který budeme upravovat podle měnících se potřeb školy a zájmů žáků.

Náš ŠVP klade důraz na to, aby získané vědomosti, dovednosti a postoje žáků byly trvalé a využitelné v praktickém životě. Vybíráme takové učivo a formy a metody práce, které žákům zajistí kvalitní přípravu na další studium a životní praxi.

Podle tohoto školního vzdělávacího programu budeme vyučovat od 1. 9. 2016.

Zaměření školy

Naše škola je školou s třídami s rozšířenou výukou tělesné výchovy.

Zaměření školy koresponduje s motivačním názvem „Škola pro život“.

Vycházíme ze snahy podpořit co nejširší rozvoj osobnosti všech žáků. Učíme je takovým dovednostem a znalostem, které budou dobře uplatnitelné v životě, umožňujeme jim osvojit si strategii učení a motivujeme je pro celoživotní učení. Využíváme vzdělávací metody a prostředky, které povedou žáky k samostatnosti, tvořivosti, přemýšlení, vzájemné toleranci a úctě, k rozvoji komunikačních dovedností a spolupráci, k vyhledávání, analýze a účelnému využívání informací z různých zdrojů tak, aby motivovaly žáka k touze po sebevzdělávání a seberealizaci.

Na základě analýzy dosavadní činnosti školy jsme formulovali tyto hlavní cíle:

1. Rozvoj komunikačních schopností a dovedností v českém jazyce i v cizích jazycích.
2. Podpora využívání komunikačních a informačních technologií ve výuce většiny předmětů, rozvoj komunikačních schopností žáků při práci s internetem.
3. Podpora rozvoje pohybových dovedností, sportovní výchovy a vedení žáků ke zdravému životnímu stylu.
4. Rozvoj estetického cítění žáků - aktivní zapojování žáků do výzdoby tříd a školy; podpora a rozvoj kladného vztahu k životnímu prostředí - třídění odpadů, péče o školní pozemky i zeleň v okolí školy.
5. Rozvoj schopností a dovedností spojených s přípravou na další studium a budoucí profesi.

Chceme proměnit školu v prostředí, kde se dětem s velmi různorodými vzdělávacími potřebami dostává nejen kvalitní a kvalifikované vzdělávací péče, ale kde se současně cítí bezpečně a spokojeně. Naší velkou snahou je tvorba takových podmínek, aby se žáci nebáli klást otázky a sami požádat o pomoc učitele v případě potřeby, aby v něho měli důvěru. Dále děláme vše pro to, aby naše škola byla otevřená dětem, rodičům i všem ostatním, kteří mají o nás a o naši práci zájem. Chceme navázat na dobrou prestiž, kterou naše škola má mezi širokou veřejností. Chceme dále rozvíjet silné stránky školy a maximálně eliminovat a napravovat to, co považujeme za nedostatky. Postupně budeme i nadále zlepšovat pracovní prostředí učitelů a žáků – vybavení kabinetů, odborných učeben, školních dílen, sportovišť a tělocvičen, školní družiny, čítárny, učitelské a žakovské knihovny, kmenových tříd i školní jídelny, obnova a doplňování prostředků výpočetní techniky a didaktické techniky na škole.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE ŠKOLY

Kompetence k učení

Ve výuce klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací z různých zdrojů (projekty, miniprojekty, příprava na předmětové soutěže a olympiády, vyhledávání informací na internetu, individuální přístup k žákům (práce se žáky nadanými i se žáky s vývojovými poruchami učení). Žákům umožňujeme ve vhodných případech realizovat vlastní nápady, podněcujeme jejich tvořivost, samostatnost, iniciativu a zodpovědnost. Motivujeme k učení – snažíme se cíleně vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení, na praktických příkladech blízkých žákovi vysvětlujeme smysl a cíl učení. Na začátku hodiny žáky seznámíme s cílem, na konci s žáky zhodnotíme jeho dosažení. Rozlišujeme základní a rozšiřující učivo, aplikujeme individuální přístup k žákům, podporujeme samostatnost a tvořivost žáků. Učíme je práci s chybou a trpělivosti.

Při hodnocení používáme ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace. Hodnotíme za to, co žák zvládá, ne za to co neumí. Žáky povzbuzujeme.

Vedeme žáky k samostatnému učení i mimo školu - řešení domácích úkolů, příprava referátů, mluvních cvičení, vedení čtenářských deníčků, vypracování protokolů o provedení LP, příprava miniprojektů na dané téma, řešení zajímavých úloh a cvičení, příprava na školní předmětové soutěže.

Ve vyučovacích hodinách vedeme žáky k sebehodnocení tak, aby se žák naučil posoudit vlastní práci a výsledky, pokrok či neúspěch, plánovat další postup a metody samostatného učení. Při laboratorních pracích vedeme žáky k samostatnému pozorování, experimentování a porovnávání získaných výsledků.

Žáky motivujeme k učení jako celoživotní kompetenci – učíme se pro praktický život.

Kompetence k řešení problému

Při výuce využíváme řešení úloh spojených s praktickým životem. Poznatky nejsou žákům předkládány vždy v hotové podobě. Učíme žáky nebát se problémů – problém není hrozba, ale výzva. Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení, týmovou spolupráci při řešení problémů. Vedeme žáky k aktivnímu přístupu při řešení problémů ve všech fázích činnosti (plánování, příprava, realizace i hodnocení), k vyslechnutí názorů druhých, k diskuzi, ověřování správnosti výsledků, k vyjádření vlastního postoje, stanoviska a k argumentování, k pomoci druhému, k samostatnému řešení problémů (najít si vhodné informace, požádat o pomoc, řešit nedorozumění, ...) ve škole i mimo školu.

Spolu se žáky řešíme situace, které vznikají při vyučování i mimo něj (konflikty mezi žáky, problémy s kázní a s chováním, nedodržení pravidel, komunikace s jinými lidmi) – partnerský přístup k žákům. Výchovné problémy řešíme ve spolupráci s rodiči a výchovným poradcem školy.

Oceňujeme schopnost najít více cest či způsobů řešení zadaného problému – podporujeme iniciativu a kreativitu žáků i skupin žáků.

Chceme žáky naučit asertivnímu chování – umět obhájit svůj názor, požadavek správnou formou bez agresivity, umět vyhodnotit a obhájit svá řešení a rozhodnutí.

Ve škole i při mimoškolních akcích průběžně pozorujeme, jak žáci řešení praktických problémů zvládají.

Kompetence komunikativní

Chceme naučit žáky, aby uměli naslouchat a vyjadřovat se ústně i písemně, diskutovat podle pravidel efektivní diskuse, využívat komunikativní dovednosti při spolupráci (kooperaci) s jinými lidmi, využívat ke komunikaci s jinými lidmi informační a komunikační prostředky.

Vedeme žáky k všestranné, účinné a vhodné komunikaci se spolužáky, vyučujícími a ostatními dospělými ve škole i mimo školu. Učíme žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných, aktivně se zapojovat do diskusí. Podporujeme přátelské vztahy ve třídách i mezi třídami. Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů. Vyžadujeme dodržování pravidel stanovených ve školním řádu, rádech odborných učeben a umožňujeme žákům podílet se na sestavování těchto pravidel. Začleňujeme metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vedeme děti ke spolupráci při vyučování. Podporujeme komunikaci s jinými školami (Hermsdorfu, Mitterteich, školy ve městě).

Žáci mají možnost výsledky své práce prezentovat před spolužáky, účastní se besed na různá témata, zveme rodiče do výuky, na školní akce apod.

Kompetence sociální a personální

Podporujeme a budujeme pozitivní školní a třídní klima, vzájemnou pomoc žáků, spolupráci, osobní odpovědnost za společné výsledky. Žáky a rodiče seznamujeme se školním řádem, vyžadujeme dodržování pravidel, práv a povinností žáků, rodičů i učitelů a dalších pracovníků školy, průběžně monitorujeme sociální vztahy ve třídě, skupině. Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie, nacionalismu.

Do výuky zařazujeme kooperativní činnosti – práci ve dvojicích i ve skupinách, připravujeme projekty pro různé skupiny žáků, měníme skupiny, ve kterých se děti učí spolupracovat. Učíme žáky přijímat a zvládnout rozličné role ve skupině – dodržovat a respektovat pravidla týmové spolupráce. Žáky vedeme k tomu, aby uměli hodnotit a objevovat v sobě dobré stránky, hodnoty, příležitosti, aby je uměli využít při volbě povolání.

Při konzultacích s rodiči (třídní schůzky, konzultační dny, osobní pohovory) hodnotíme sociální a personální dovednosti žáků.

Kompetence občanské

Respektujeme individuální rozdíly (národnostní, kulturní), netolerujeme rizikové chování (drogy, šikana, kriminalita mládeže), dbáme na dodržování pravidel ve škole, stanovených ve vnitřních normách školy. Vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem, k respektování práv a povinností. V rámci svých předmětů, v třídnických hodinách i na mimoškolních akcích upevňujeme žádoucí pozitivní formy chování žáků. Jejich chování monitorujeme, včas přijímáme účinná opatření, žáci mají možnost upozornit na fyzické a psychické násilí, se kterým se setkávají. Při kázeňských problémech žáků se snažíme zjistit jejich motiv (příčinu), problémy řešíme věcně, rozumně, spravedlivě, bez emocí a osobní zášti. Jsme vždy připraveni komukoliv podat pomocnou ruku. Vychováváme žáky jako svobodné občany plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva, respektující práva druhých, jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích.

Kompetence pracovní

Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí, důsledně žáky vedeme k dodržování vymezených pravidel, ochraně zdraví a k plnění svých povinností. Různými formami (exkurze, film, beseda, návštěvy ÚP, internet) seznamujeme žáky s profesemi. Vedeme je k objektivnímu sebehodnocení a posouzení reálných možností při profesní orientaci a volbě střední školy. Podporujeme osvojování a upevňování základních pracovních dovedností a návyků. Žáky vedeme k pozitivnímu vztahu k práci, učíme je používat při práci vhodné nástroje a technologie, chránit své zdraví. Pomáháme jim při volbě budoucího povolání.

VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona.

Podpůrná opatření realizuje škola a školské zařízení.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

PLÁNOVÁNÍ A REALIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

Při plánování a realizaci vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními bereme v úvahu fakt, že se žáci ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší. Účelem podpory vzdělávání těchto žáků je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Na základě stanovených podpůrných opatření přizpůsobujeme naše vzdělávací strategie. Pravidla pro použití podpůrných opatření školou a školským zařízením stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb.

Závazný rámec pro obsahové a organizační zabezpečení základního vzdělávání všech žáků vymezuje RVP ZV, který je východiskem pro tvorbu ŠVP. Podle ŠVP uskutečňujeme vzdělávání všech žáků naší školy. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování PLPP (Plán pedagogické podpory) a pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu IVP (Individuální vzdělávací plán). PLPP a IVP zpracovává škola.

Na úrovni IVP můžeme na doporučení ŠPZ (v případech stanovených Přílohou č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.) v rámci podpůrných opatření upravit očekávané výstupy stanovené ŠVP, případně upravit vzdělávací obsah tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi žáků a aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima.

K úpravám očekávaných výstupů stanovených v ŠVP se využívá podpůrné opatření IVP, které umožňuje u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpory (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) upravovat očekávané výstupy vzdělávání, případně

je možné přizpůsobit i výběr učiva. Upravené očekávané výstupy pro žáky s priznanými podpurnými opatřeními vzdělávané podle RVP ZV musí být na vyšší úrovni, než jsou očekávané výstupy stanovené v RVP ZŠS.

K úpravám vzdělávacích obsahů stanovených v ŠVP přistupujeme v IVP žáků s priznanými podpurnými opatřeními od třetího stupně (týká se žáků s lehkým mentálním postižením). To znamená, že části vzdělávacích obsahů některých vzdělávacích oborů lze nahradit jinými vzdělávacími obsahy nebo celý vzdělávací obsah některého vzdělávacího oboru lze nahradit obsahem jiného vzdělávacího oboru, který lépe vyhovuje jejich vzdělávacím možnostem. V IVP žáků s priznanými podpurnými opatřeními třetího stupně (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) a čtvrtého stupně lze v souvislosti s náhradou části nebo celého vzdělávacího obsahu vzdělávacích oborů změnit minimální časové dotace vzdělávacích oblastí (oborů) stanovené v kapitole 7 RVP ZV.

Pro žáky s priznanými podpurnými opatřeními spočívajícími v úpravě vzdělávacích obsahů zařazujeme v souladu s principy individualizace a diferenciaci vzdělávání do IVP na doporučení ŠPZ speciálně pedagogickou a pedagogickou intervenci. Počet vyučovacích hodin předmětů speciálně pedagogické péče stanovujeme v závislosti na stupni podpory uvedené v Příloze č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Časová dotace na předměty speciálně pedagogické péče je poskytována z disponibilní časové dotace. Příklady konkrétních zaměření předmětů speciálně pedagogické péče jsou uvedeny v Příloze č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Osnovy předmětů speciálně pedagogické péče budou v ŠVP vytvářeny podle specifík obtíží žáků, škola dodrží nejvyšší počet povinných vyučovacích hodin, případně využije jejich dělení. Učební osnovy předmětů speciálně pedagogické péče vytvoříme v případě poskytování tohoto podpurného opatření konkrétnímu žákovi.

Při vzdělávání žáků nejen s lehkým mentálním postižením zohledňujeme jejich specifika (např. problémy v učení – čtení, psaní, počítání; nepřesné vnímání času; obtížné rozlišování podstatného a podružného; neschopnost pracovat s abstrakcí; snížená možnost učit se na základě zkušenosti, pracovat se změnou; problémy s technikou učení; problémy s porozuměním významu slov; krátkodobá paměť neumožňující dobré fungování pracovní paměti, malá představivost; nedostatečná jazyková způsobilost, nižší schopnost číst a pamatovat si čtené, řešit problémy a vnímat souvislosti).

Pro úspěšné vzdělávání těchto žáků zabezpečíme:

- uplatňování principu diferenciaci a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností a při stanovování obsahu, forem i metod výuky;
- všechna stanovená podpurná opatření při vzdělávání žáků;
- při vzdělávání žáka, který nemůže vnímat řeč sluchem, jako součást podpurných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho potřebám a s jehož užíváním má zkušenost;
- při vzdělávání žáka, který při komunikaci využívá prostředky alternativní nebo augmentativní komunikace, jako součást podpurných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho vzdělávacím potřebám;
- v odůvodněných případech odlišnou délku vyučovacích hodin pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nebo dělení a spojování vyučovacích hodin;
- pro žáky uvedené v § 16 odst. 9 školského zákona případné prodloužení základního vzdělávání na deset ročníků;
- formativní hodnocení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami;

- spolupráci se zákonnými zástupci žáka, školskými poradenskými zařízeními a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství (zejména při tvorbě IVP); spolupráci s ostatními školami.

PLÁN PEDAGOGICKÉ PODPORY (PLPP)

PLPP zpracováváme v rámci poskytování podpůrného opatření prvního stupně. První stupeň podpory je plně v kompetenci školy. Při tvorbě PLPP vycházíme z vyhlášky č. 27/2016 Sb. PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu na základě vlastní pedagogické diagnostiky a za pomoci výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími. Podpůrná opatření představují zejména úpravy v organizaci práce se žákem, v metodách výuky, ve způsobech hodnocení žáka a v případném poskytnutí pomůcek pro vzdělávání žáka, které nevyžadují další finanční prostředky. Poskytování podpůrných opatření prvního stupně průběžně vyhodnocujeme a aktualizujeme v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka. Pokud zvolené strategie nepovedou k pozitivním změnám v práci se žákem, doporučíme rodičům, aby požádali o vyšetření žáka školským poradenským zařízením. Výchovný poradce ve spolupráci s třídním učitelem stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

INDIVIDUÁLNĚ VZDĚLÁVACÍ PLÁN (IVP)

IVP zpracováváme na základě doporučení školského poradenského zařízení, vyžadují-li to speciální vzdělávací potřeby žáka. Při tvorbě IVP vycházíme z vyhlášky č. 27/2016 Sb. IVP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. IVP má písemnou podobu. IVP zpracováváme ve spolupráci se školským poradenským zařízením, žákem a zákonným zástupcem žáka. IVP je závazným dokumentem a vychází ze ŠVP a je součástí dokumentace žáka ve školní matrice. IVP zpracováváme bez zbytečného odkladu, nejpozději do 1 měsíce ode dne, kdy škola obdrží doporučení a žádost zákonného zástupce žáka. Nejméně jednou ročně vyhodnocujeme naplňování IVP a v průběhu celého školního roku IVP doplňujeme a upravujeme na základě potřeb žáka se speciálními vzdělávacími potřebami. Poskytování vzdělávání podle IVP lze pouze na základě písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka. V případě podpůrného opatření (spočívající v úpravě očekávaných výstupů) pro žáka s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.

ASISTENT PEDAGOGA

Podpůrné opatření ve formě asistenta pedagoga poskytujeme na základě doporučení školského poradenského zařízení.

Asistent pedagoga poskytuje podporu jinému pedagogickému pracovníkovi při vzdělávání žáka či žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v rozsahu podpůrného opatření nebo podle § 18 odst. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Asistent pedagoga pomáhá jinému pedagogickému pracovníkovi při organizaci a realizaci vzdělávání, podporuje samostatnost a aktivní zapojení žáka do všech činností uskutečňovaných ve škole v rámci vzdělávání, včetně poskytování školských služeb.

Asistent pedagoga pracuje podle potřeby se žákem nebo s ostatními žáky třídy, oddělení nebo studijní skupiny podle pokynů jiného pedagogického pracovníka a ve spolupráci s ním. Hlavní činnosti asistenta pedagoga jsou uvedeny ve vyhlášce č. 27/2016 Sb.

Asistent pedagoga může poskytovat podporu při vzdělávání žákovi nebo více žákům současně, a to s ohledem na povahu speciálních vzdělávacích potřeb těchto žáků.

VZDĚLÁVÁNÍ NADANÝCH A MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH ŽÁKŮ

Za nadaného žáka se považuje především žák, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Zjišťování mimořádného nadání včetně vzdělávacích potřeb žáka provádí školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou. Pokud se nadání žáka projevuje v oblastech pohybových, manuálních nebo uměleckých dovedností, vyjadřuje se školské poradenské zařízení zejména ke specifikům žákovy osobnosti, která mohou mít vliv na průběh jeho vzdělávání, a míru žákova nadání zhodnotí odborník v příslušném oboru, jehož odborný posudek zákonný zástupce žáka školskému poradenskému zařízení poskytne.

POJETÍ PÉČE O NADANÉ A MIMOŘÁDNĚ NADANÉ ŽÁKY VE ŠKOLE

Při realizaci ŠVP se snažíme vytvářet podmínky k co největšímu využití potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných. Pro podporu nadání a mimořádného nadání využíváme podpůrných opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb žáků v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory. Při vyhledávání nadaných a mimořádně nadaných žáků věnujeme pozornost i žákům se speciálními vzdělávacími potřebami.

PLÁN PEDAGOGICKÉ PODPORY (PLPP)

PLPP zpracováváme v rámci poskytování podpůrného opatření prvního stupně u žáků s akcelеровaným vývojem školních dovedností. Tento první stupeň podpory je plně v kompetenci školy. Při tvorbě PLPP vycházíme z vyhlášky č. 27/2016 Sb.

PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu na základě vlastní pedagogické diagnostiky a za pomoci výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími. Podpůrná opatření představují zejména úpravy v organizaci práce se žákem, v metodách výuky, ve způsobech hodnocení žáka a v případném poskytnutí pomůcek pro vzdělávání žáka, které nevyžadují další finanční prostředky. Poskytování podpůrných opatření prvního stupně průběžně vyhodnocujeme a aktualizujeme v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka. Výchovný poradce ve spolupráci s třídním učitelem stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

INDIVIDUÁLNÍ VZDĚLÁVACÍ PLÁN NADANÉHO A MIMOŘÁDNĚ NADANÉHO ŽÁKA

IVP zpracováváme na základě doporučení školského poradenského zařízení, vyžadují-li to speciální vzdělávací potřeby žáka. Při tvorbě IVP vycházíme z vyhlášky č. 27/2016 Sb. IVP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. IVP má písemnou podobu. IVP zpracováváme ve spolupráci se školským poradenským zařízením, žákem a zákonným zástupcem žáka. IVP je závazným dokumentem a vychází ze ŠVP a je součástí dokumentace žáka ve školní matrice. IVP zpracováváme bez zbytečného odkladu, nejpozději do 1 měsíce ode dne, kdy škola obdrží doporučení a žádost zákonného zástupce žáka. Nejméně jednou ročně vyhodnocujeme naplňování IVP a v průběhu celého školního roku IVP doplňujeme a upravujeme na základě potřeb žáka se speciálními vzdělávacími potřebami. Poskytování vzdělávání podle IVP lze pouze na základě písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka.

Umožňujeme:

- a) předčasný nástup dítěte ke školní docházce;
- b) účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy;
- c) obohacování vzdělávacího obsahu;
- d) zadávání specifických úkolů, projektů;
- e) příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol;
- f) volitelné vyučovací předměty, nepovinné předměty a zájmové aktivity.

VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ – CIZINCŮ A ŽÁKŮ S ODLIŠNÝM MATEŘSKÝM JAZYKEM

Těmto žákům poskytujeme podporu cílenou ke zvládnutí vyučovacího jazyka tak, aby jejich účast na vzdělávání ve všech předmětech mohla být co nejefektivnější. S ohledem na individuální možnosti a schopnosti žáka sestavujeme PLPP. Na základě doporučení školského poradenského zařízení vytváříme žákům IVP a zajišťujeme další doporučená podpůrná opatření.

ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT

Průřezová témata reprezentují ve vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou součástí základního vzdělávání na naší škole.

Tématické okruhy průřezových témat procházejí napříč všemi vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení různých vzdělávacích oborů a vyučovacích předmětů na škole. Abychom této možnosti využili co možná nejlépe, nevytváříme pro průřezová témata samostatné vyučovací předměty, ale začlenili jsme je do vyučovacích předmětů vyučovaných na škole. Jejich obsah realizujeme také formou dlouhodobých či krátkodobých mezipředmětových projektů.

Zařazení jednotlivých tématických okruhů průřezových témat je součástí charakteristiky vzdělávacích předmětů. Zařazena témata průřezových témat jsou také uvedena v tabulkách osnov jednotlivých předmětů. Pro lepší orientaci uvádíme ještě přehled všech průřezových témat a jejich tématických okruhů.

1. OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (OSV)

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium

Sebepoznání a sebepojetí - já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samé/mu; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí

Seberegulace a sebeorganizace - cvičení sebekontroly, sebeovládání - regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení

Psychohygiena - dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládnutí stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích

Kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích

Sociální rozvoj

Poznávání lidí - vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí

Mezilidské vztahy - péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)

Komunikace - řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení

konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresii a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci

Kooperace a kompetice - rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí situací soutěže, konkurence

Morální rozvoj

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí – problémy v mezilidských vztazích, zvládnutí učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci

Hodnoty, postoje, praktická etika - analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

2. VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA (VDO)

Občanská společnost a škola - škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy - žákovských rad či parlamentů); formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci

Občan, občanská společnost a stát - občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciaci, různorodost); principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)

Formy participace občanů v politickém životě - volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí

Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování - demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam Ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti

3. VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH (VMEGS)

Evropa a svět nás zajímá - rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy

Objevujeme Evropu a svět - naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů

Jsme Evropané - kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; Evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich příspěvek k řešení problémů dětí a mládeže

4. MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA (MKV)

Kulturní diference - jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě

Lidské vztahy - právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžitá stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, umění vžít se do role druhého; lidská solidarita, osobní příspěvek k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy

Etnický původ - rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti - jejich rozpoznávání a důvody vzniku

Multikulturalita - multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání

Princip sociálního smíru a solidarity - odpovědnost a příspěvek každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty

5. ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA (EMV)

Ekosystémy - les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo - město - vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)

Základní podmínky života - voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství

v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy - biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úroveň, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)

Lidské aktivity a problémy životního prostředí - zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích - zásady MOV); změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.)

Vztah člověka k prostředí - naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci - instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)

6. MEDIÁLNÍ VÝCHOVA (MV)

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)

Stavba mediálních sdělení - příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)

Vnímání autora mediálních sdělení - identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu

Fungování a vliv médií ve společnosti - organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti); role médií v politických změnách

Tvorba mediálního sdělení - uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení

Práce v realizačním týmu - redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média; utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce

Přehled zařazení tematických okruhů průřezových témat – 1. stupeň

Tematické okruhy PT	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
OSV					
OSOBNOSTNÍ ROZVOJ					
Poznávání	Čj, Vv, Prv, Aj, M, Hv, Tv, Pč, Př, V1, život školy, školní projekty, didaktické hry, mezilidské vztahy, soutěže, individuální rozvoj schopností žáků				
Sebepoznání	Čj, Vv, Prv, Aj, M, Hv, Tv, Pč, sebehodnocení, výsledky práce žáků				
Seberegulace	Prv, Čj, M, Aj, Prv, Vv, Tv, chování ve škole				
Psychohygienu	Tv, Prv			M, Př, Tv	
Kreativita	Čj, Vv, Hv, M, Aj, Prv, Pč, Tv, sloh, projekty, soutěže				
SOCIÁLNÍ ROZVOJ					
Poznávání lidí	Čj, Pč, M, Aj, Prv, Vv, Tv, život školy, lyžařský kurz, turistický kurz, exkurze, školní výlety, projekty				
Mezilidské vztahy	Pč, Prv, Čj, Vv, M, Aj, V1, Tv,				
Komunikace	M, Prv, Čj, Aj, Inf				
Kooperace a kompetice	M, Čj, Pč práce ve skupinách			Práce ve skupinách, projekty	
MORÁLNÍ ROZVOJ					
Řešení problémů	Pč, Čj, M, Prv			Př, V1, Čj, M, Vv, Tv, Pč	
Hodnoty, postoje	Čj, M, Prv, Pč, Vv			Vv, M, Čj, V1, Př	
VDO					
Občanská společnost a škola	M, Prv, Pč, Vv, V1, Čj, Vv, Tv, žákovská rada, projekty				
Občan, společnost, stát	Čj, Prv, V1, Vv				
Formy participace v polit. životě	V1				
Principy demokracie	Prv, V1, Čj, život školy, žákovská rada, mezilidské vztahy				
VMEGS					
Evropa a svět nás zajímá	Pč, Vv, Hv, Aj, V1, M, Čj, školní projekty				
Objevujeme Evropu a svět	Čj, Aj, V1, Inf, Př, školní projekty				
Jsme Evropané	Čj, Hv, Aj, V1				
MKV					
Kulturní diference	Prv, Hv, Čj, V1, Aj				
Lidské vztahy	Pč, Hv, Prv, Vv, V1, Čj, Aj, Tv, vztahy ve třídě, řešení problémů každodenního života				
Etnický původ	Pč, Hv, Prv, Čj, Vv, Aj, V1, projekty				
Multikulturalita	Vv, Aj, Hv, projekty				
Princip soc. smíru, solidarity	Prv, Čj, V1				
EMV					
Ekosystémy	Prv			Př, V1	
Základní podmínky života	M, Pč, Vv, M			Př, V1	
Lidské aktivity, problémy ŽP	Čj, Prv, Vv, M, Aj			Vv, V1, Př, Aj, M, Tv	
Vztah člověka a prostředí	Čj, Prv, Pč, Aj, Tv			M, Pč, Vv, V1, Tv, Pč, Aj	
MV					
Kritické čtení, vnímání MS	Prv, Hv, M, Př, Čj, V1, Vv				
Interpret. vztahu MS a reality	Čj, Vv, M				
Stavba mediálních sdělení				Čj, Aj, Inf	
Vnímání autora mediálních sdělení	Hv, Čj			Hv, M, Čj, Tv, V1, Př, Inf, referáty	

Fungování a vliv médií ve společnosti	Čj, Vv	Čj, Vv, M, Aj, Hv, Tv
Tvorba mediálních sdělení		Čj, Aj, Vv, Inf, prezentace, tvorba příspěvků do místního tisku
Práce v realizačním týmu	Prv, Pč projekty	Čj, Pč, Hv, Vv, projekty

Přehled zařazení tematických okruhů průřezových témat – 2. stupeň

Tematické okruhy PT	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
OSV				
OSOBNOSTNÍ ROZVOJ				
Poznávání	Mezilidské vztahy, soutěže, rozvoj individuálních schopností žáků Čj, VkZ, Př, Z, M, F, Ch, Nj, Aj, Hv, Vv, Tv, Pč školní projekty, život školy			
Sebepoznání	M, Čj, VkZ, Ov, Vv, Hv, Tv, výsledky práce žáků, sebehodnocení			
Seberegulace	VkZ, Ov, Tv, chování ve škole, školní řád			
Psychohygiena	VkZ, Ov, Tv		Př, VkZ, Ov, Tv	VkZ, Ov, Tv
Kreativita	Vv, Hv, Pč, Tv, Čj- sloh, účast v uměleckých soutěžích, školní projekty			
SOCIÁLNÍ ROZVOJ				
Poznávání lidí	ČJ, D, Z, Ov, Go kurz, život školy	VkZ, Ov, D, Z, Čj, Hv, lyžařský kurz	život školy, D, Ov, Z, exkurze, výlety	školní projekty ČJ, D, Hv, Tv, exkurze, Inf
Mezilidské vztahy	VkZ, Ov, Tv, Pč, práce ve skupinách, komunikace, Go kurz			
Komunikace	Čj, cizí jazyky, ZpPC	Čj, VkZ, cizí jazyky, Ov, Inf	ČJ, cizí jazyk, Inf	Ov, Z, Inf
Kooperace a kompetice	LP - Př, F; Pč, práce ve skupinách	LP – Př, F, Ch; Pč - práce ve skupinách a týmech		
MORÁLNÍ ROZVOJ				
Řešení problémů	M, F, Čj, VkZ, Ov, Pč,	M, F, Ch, Z, VkZ, Pč	M, F, Ch, Z, Ov, Př a VkZ, Pč	M, F, Př, Ov
Hodnoty, postoje	Ov, VkZ, Př, D	VkZ, Ov	Ov, Z, Př a VkZ	Ov
VDO				
Občanská společnost a škola	Ov, D; školní projekty, žákovská rada,			
Občan, společnost, stát	Ov, D, Z; Inf, občanská práva, volební systém			
Formy participace v politickém životě	Ov, D, Z; formy vlády, solidarita, diktatura			
Principy demokracie	D, Ov; žákovská rada, život školy, mezilidské vztahy			
VMEGS				
Evropa a svět nás zajímá	Cizí jazyky, Z, D, Hv, Vv, Inf; projekty, exkurze, vzdělávací pořady			
Objevujeme Evropu a svět	Cizí jazyky, Z, D, Hv, Vv, Inf; školní projekty			
Jsmo Evropané	Ov, D, Z, cizí jazyky			
MKV				
Kulturní diference	Ov, D, Hv, Vv			
Lidské vztahy	Ov, D, Z, cizí jazyky, vztahy ve třídě, řešení problémů každodenního života			
Etnický původ	D, Z, Ov, Hv, školní projekty (životní styl v různých kulturních obdobích)			
Multikulturalita	Školní projekty, cizí jazyky, Ov, Pč, Hv, Vv			
Princip soc. smíru, solidarity	Ov, D, Z,			
EMV				
Ekosystémy	Př, Z	Př, Z, F, Ch	Ch, F, Z	Př
Základní podmínky života	Př, Z, F, D, VkZ	Př, Z, F, Ch	Př, Ch	Př, Ch, F
Lidské aktivity, problémy ŽP	Př, Z, F, Pč, VkZ, Ov,	Ov, Př, Z, F, Ch, Pč, Vv	Ov, Ch, F, Z, Pč	Ov, Př, Ch, F, Pč
Vztah člověka a prostředí	Př, VkZ, Ov, D, Z, F	Ov, Př, Ch, F, Z	Ov, Př, Ch, Z, F	Ov, Př, Ch, F,
MV				
Kritické čtení, vnímání mediálního sdělení	Čj, VkZ, Ov, D, Př, Z, ZpPC, Inf,			
Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality	Čj, VkZ, Ov, D, Př, Z, ZpPC, Inf,			

Stavba mediálních sdělení	Čj, Ov, VkZ, ZpPC,	Čj, Ov, VkZ, Inf,	Čj, Ov, Inf,
Vnímání autora mediálních sdělení	Ov, VkZ, ZpPC	Ov, VkZ, Inf, příprava referátů a práce s médii v ostatních předmětech	
Fungování a vliv médií ve společnosti	Ov, VkZ, ZpPC	Čj, cizí jazyky, Ov, Inf, Pě	
Tvorba mediálních sdělení	Čj, VkZ, ZpPC	Čj, Inf, tvorba příspěvků do místního tisku, příprava prezentací v PowerPointu	
Práce v realizačním týmu	Čj, ZpPC	Čj, Inf, práce v týmu při přípravě a realizaci školních projektů	

UČEBNÍ PLÁN

ŠKOLNÍ UČEBNÍ PLÁN – 1. stupeň

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	1.	2.	3.	4.	5.	Celkem	Min. dotace RVP Disponibilní hodiny
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	9 7+2	9 7+2	9 7+2	7 6+1	7 6+1	41	33 8
	Anglický jazyk	0	1 0+1	3 3	3 3	3 3	10	9 1
Matematika a její aplikace	Matematika	4 4	5 4+1	5 4+1	5 4+1	5 4+1	24	20 4
Informační a komunikační technologie	Informatika	0	0	0	0	1	1	1 0
Člověk a jeho svět	Prvouka	2 2	2 2	3 2+1	0	0	15	12 3
	Přírodověda	0	0	0	2 1+1	2 1+1		
	Vlastivěda	0	0	0	2 1+1	2 1+1		
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	12	12 0
	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2		
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	10 0
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	5 0
Disponibilní dotace		2	4	4	3	3	16	16
Celkem		20	22	25	25	26	118	118 16
Minimální počet hodin v ročníku týdně		18	18	22	22	22		
Maximální počet hodin v ročníku týdně		22	22	26	26	26		

UČEBNÍ PLÁN PRO TŘÍDY S ROZŠÍŘENOU VÝUKOU TV

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	1.	2.	3.	4.	5.	Celkem	Min. dotace RVP Disponibilní hodiny
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	9 8+1	8 7+1	9 8+1	6 5+1	6 5+1	38	33 5
	Anglický jazyk	0	1 0+1	3 3	3 3	3 3	10	9 1
Matematika a její aplikace	Matematika	4 4	4 4	5 4+1	5 4+1	5 4+1	23	20 3
Informační a komunikační technologie	Informatika	0	0	0	0	1	1	1 0
Člověk a jeho svět	Prvouka	2 2	2 2	2 2	0	0	14	12 2
	Přírodověda	0	0	0	2 1+1	2 1+1		
	Vlastivěda	0	0	0	2 1+1	2 1+1		
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	12	12 0
	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2		
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	3 2+1	3 2+1	3 2+1	3 2+1	3 2+1	15	10 5
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	5 0
Disponibilní dotace		2	3	3	4	4	16	16
Celkem		21	21	25	25	26	118	118 16
Minimální počet hodin v ročníku týdně		18	18	22	22	22		
Maximální počet hodin v ročníku týdně		22	22	26	26	26		

Poznámky k učebnímu plánu pro 1. stupeň

Vyučovací jednotkou na 1. stupni je vyučovací hodina. Pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami můžeme na základě doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) stanovit odlišnou délku vyučovací hodiny. V průběhu školního roku je zařazováno projektové vyučování při dodržování zásad hygieny školní práce (přestávky, relaxace apod.).

Disponibilní časovou dotaci využíváme:

- k posílení časové dotace v předmětech český jazyk, anglický jazyk, matematika, prvouka, přírodověda a tělesná výchova, popř. v dalších předmětech, pokud se jedná o žáky nadané a mimořádně nadané
- k realizaci průřezových témat
- k výuce předmětů speciálně pedagogické péče na základě doporučení ŠPZ

Český jazyk a literatura

- v 1. ročníku má předmět komplexní charakter
- ve 2. - 5. ročníku je pro přehlednost rozdělen do tří složek: mluvnice-jazykové vyučování, čtení a literární výchova a slohová a komunikační výchova
- psaní se vyučuje zpravidla v menších časových celcích než je celá vyučovací hodina
- pro třídy s rozšířenou výukou TV je 5 disponibilních hodin, ve třídách bez rozšířené výuky TV je 8 disponibilních hodin – tyto hodiny budou v případě potřeby využity k výuce předmětů speciálně pedagogické péče

Anglický jazyk

- ve 2. ročníku je 1 disponibilní hodina - předmět je koncipován jako úvodní seznámení s jazykem
- třída může být dělena na menší skupiny

Matematika

- pro třídy s rozšířenou výukou TV jsou 3 disponibilní hodiny, ve třídách bez rozšířené výuky TV jsou 4 disponibilní hodiny

Informatika

- obsah výuky je zaměřen na seznámení s počítačem jako s pracovním nástrojem
- žáci třídy mohou být děleni na 2 skupiny

Prvouka

- ve třídách bez rozšířené výuky TV je ve 3. ročníku 1 disponibilní hodina

Přírodověda

- ve 4. a 5. ročníku je navýšen počet hodin vždy o 1 disponibilní hodinu
- Tělesná výchova
- ve třídách s rozšířenou výukou TV je v každém ročníku navýšený počet hodin o 1 disponibilní hodinu

Učební osnovy předmětů speciálně pedagogické péče vytvoříme v případě poskytování tohoto podpůrného opatření konkrétnímu žákovi.

ŠKOLNÍ UČEBNÍ PLÁN – 2. stupeň

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	6.	7.	8.	9.	celkem	celkem	minimální dotace RVP	disponibilní hodiny
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	5	4	4	5	18	18	16	2
	Cizí jazyk (AJ/NJ)	3	3	3	3	12	12	12	0
Matematika a její aplikace	Matematika	5	4	4	5	18	18	16	2
Informační a komunikační technologie	Základy práce s PC	1	0	0	0	1	1	1	0
Člověk a společnost	Dějepis	2	2	2	2	8	12	12	0
	Občanská výchova	1	1	1	1	4			
Člověk a příroda	Fyzika	1	2	1	2	6	25	22	2 + 1 hodina výchovy ke zdraví z oblasti Člověk a zdraví
	Chemie	0	0	2	2	4			
	Přírodopis	2	2	0	1	5			
	Biologie člověka a výchova ke zdraví	0	0	3	0	3			
	Zeměpis	2	2	1	2	7			
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	4	10	10	0
	Výtvarná výchova	2	1	2	1	6			
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	8	10	11	0
	Výchova ke zdraví	1	1	0	0	2			
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	4	4	4	
Disponibilní časová dotace	Vázaná – volitelné předměty	0	2	2	2	6	12	10	6
	Vázaná – druhý cizí jazyk	0	2	2	2	6			6
Celkový týdenní počet hodin v ročníku		29	30	31	32		122		18
Minimální počet hodin		28	28	30	30				
Maximální počet hodin		30	30	32	32				

Volitelné předměty a druhý cizí jazyk

		7.r.	8.r.	9.r
Volitelné předměty	Informatika	2	2	1
	Sportovní výchova	2	2	1
	Domácnost	2	2	1
	Společenskovední seminář	2	2	1
	Základy technického kreslení	0	0	1
	Praktika z PŘ	0	0	1
	Seminář ze Z	0	0	1
	Cvičení z M	0	0	1
	Cvičení z Čj	0	0	1
Druhý cizí jazyk	Německý jazyk	2	2	2
	Francouzský jazyk	2	2	2
	Ruský jazyk	2	2	2

Poznámky k volitelným předmětům a výuce druhého cizího jazyka:

V 7. ročníku je zařazený 1 volitelných předmět a 2. cizí jazyk.

V 9. ročníku mají žáci 2 volitelné předměty.

Volitelné předměty mají posílit přípravu žáků na budoucí studium a povolání.

U žáků s jiným mateřským jazykem (cizinci) je vyučován český jazyk jako 2. cizí jazyk – navýšení počtu vyuč. hodin o 2 hodiny týdně.

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Vzdělávací obor: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Vzdělávací předmět : ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Volitelný předmět: Cvičení z českého jazyka

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura se vyučuje ve všech ročnících 1. a 2. stupně ZŠ.

Časová dotace předmětu:

1. stupeň:

1.- 3. ročník – 9 hodin týdně; 4. a 5. ročník – 7 hodin týdně.

Disponibilní hodiny jsou využity k posílení rozvoje komunikačních schopností žáků, jejich tvořivosti (projektové vyučování) a fantazie.

2. stupeň:

6. a 9. ročník – 5 hodin týdně, 7. a 8. ročník – 4 hodiny týdně.

V 9. ročníku nabízíme žákům volitelný předmět Cvičení z českého jazyka. Jeho zavedení má sloužit k posílení přípravy vycházejících žáků k přijímacím zkouškám a studiu na středních školách.

Výuka předmětu probíhá v kmenových učebnách, ve školní čítárně a v počítačových učebnách.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek:

- 1. Komunikační a slohová výchova**
- 2. Jazyková výchova**
- 3. Literární výchova**

Na 1. stupni se vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná. Psaní je součástí komunikační a slohové výchovy, realizuje se zpravidla v menších celcích než je vyučovací hodina.

V komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také jazykové prostředky textové výstavby a kompozici textu.

V jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídít je podle určitých hledisek a dospívat

k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

V hodinách literární výchovy se využívá školní žákovská knihovna a čítárna. Některá témata jsou realizována formou krátkodobých či dlouhodobých projektů. Důraz je kladen na rozvoj komunikačních dovedností. Jako stěžejní volíme metody, které podporují samostatnost a spolupráci dětí, vlastní aktivitu a tvořivost, utřídění informací a hledání jejich souvislostí, vyhodnocování problémů, formulování a ověřování vlastních názorů.

Cílové zaměření a rozvoj klíčových kompetencí

Vzdělávání v tomto předmětu směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- chápání jazyka jako svébytného historického jevu, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa, a tedy jako významného sjednocujícího činitele národního společenství a jako důležitého a nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání – **kompetence k učení a občanské**
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako potenciálního zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství – **kompetence komunikativní a občanské**
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů – **kompetence komunikativní, sociální a personální**
- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace – **kompetence komunikativní, občanské, sociální a personální**
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření – **kompetence pracovní a komunikativní**
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama – **kompetence sociální a personální**
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání – **kompetence sociální, personální a občanské**

Okruhy průřezových témat

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (OSV)

Osobnostní rozvoj:

Rozvoj schopností poznávání, dovedností pro učení a studium, cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, kreativita a originalita. Posilování vědomí žáka ve vlastní schopnosti, vytváření prvků osobnosti jako je vytrvalost, pracovitost a kritičnost.

Sociální rozvoj:

Komunikace a spolupráce (ve dvojicích nebo větších skupinách, pomoc slabším spolužákům), upevňování dobrých vztahů k sobě samému i k dalším lidem a světu, prezentace názoru před spolužáky, zdokonalování dovedností týkajících se spolupráce a komunikace v týmu a v různých pracovních situacích.

Morální rozvoj:

Primární prevence sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování - řešení problémů, rozvoj rozhodovacích dovedností, utváření praktických životních dovedností.

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA (VDO)

Uplatňování zásad slušné komunikace, asertivního jednání a schopností kompromisu. Vytváření demokratické atmosféry ve třídě, využívání témat zaměřených na vztah k domovu a vlasti. Rozvoj schopností posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu.

Pěstovat smysl pro spravedlnost a toleranci, rozvoj kritického myšlení, formulačních, argumentačních schopností, odpovědnost za své chování - upevňování vědomí svých práv a povinností, demokratický způsob řešení konfliktů a problémů.

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH (VMEGS)

Zkušenosti a poznatky žáků z běžného života i mimořádných událostí v rodině, v obci a nejbližším okolí, vazby mezi lokální, národní, evropskou a globální úrovní uvažování, rozhodování a jednání, rozšiřování a prohlubování dovedností potřebných pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v otevřeném evropském prostoru.

Podpora pozitivních postojů k tradičním evropským hodnotám – tématický okruh Evropa a svět nás zajímá (rodinné příběhy, lidová slovesnost, zvyky a tradice národů).

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA (EMV)

Vhodně zařazované ukázky literárních děl, textů k procvičování pravopisu, slohová a mluvní cvičení napomáhají k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí a osvojování si základních dovedností a návyků aktivního odpovědného přístupu k ochraně životního a přírodního prostředí v každodenním životě.

Zamýšlení se nad vztahy člověka a prostředí, uvědomování si přírodního i sociálního prostředí jako zdroje inspirace pro vytváření kulturních a uměleckých hodnot přispívá k vnímání estetických kvalit prostředí.

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA (MV)

Tématický okruh Fungování a vliv médií ve společnosti
- vliv médií na každodenní život, role médií v životě jednotlivce a další.
Rozvoj vnímání mluveného i psaného projevu, jeho stavby, nejrůznějších typů obsahů a uplatňování odpovídající škály výrazových prostředků, osvojení základních pravidel

veřejné komunikace, dialogu a argumentace, schopností správně vyhodnocovat sdělení a informační zdroje- věcnou správnost, logickou, argumentační stavbu, hodnotovou platnost a věrohodnost schopností volby odpovídajícího média jako prostředku pro naplnění nejrůznějších potřeb - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení. Slohová cvičení a další literární práce žáků jako příspěvky do školního časopisu.

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA (MKV)

Rozvoj poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám, rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti.

Tématický celek:

Multikulturalita - multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení:

Učitel:

- vede žáky ke stálému zdokonalování čtení
- vytváří podmínky pro získávání dalších informací potřebných k práci
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v pravopisu
- vede žáky k aplikaci naučených pravidel pravopisu a jejich vzájemnému propojování
- seznamuje žáky s mluvnickými a literárními termíny souvisejícími s probíraným učivem
- motivuje žáky k aktivnímu zapojování se do vyučovacího procesu

Kompetence k řešení problémů:

Učitel:

- motivuje žáka k samostatnému řešení problémů, žáci navrhnou další řešení, dokončují úlohy, zdůvodňují své závěry
- vede žáky k tomu, aby uměli nalézat chyby a odůvodnit správné řešení (práce s chybou)
- klade důraz na analýzu přečtených textů a kritické posouzení jejich obsahu, porovnání jevů, zjištění shod a odlišností, třídění podle hledisek, zobecnění
- hodnotí práci žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence komunikativní:

Učitel:

- vede žáky k výstižnému a kultivovanému projevu, ke správné formulaci obsahu sdělení (prezentace myšlenek a názorů žáků)
- pomocí literárního a gramatického učiva rozšiřuje slovní zásobu žáků
- zařazuje diskusní kroužky, besedy
- nabízí žákům využívání informační a komunikační technologie pro komunikaci

Kompetence sociální a personální:

Učitel:

- vytváří příležitosti k tomu, aby žáci mohli diskutovat, řešit problémy v malých skupinách i v rámci celé třídy
- uplatňuje individuální přístup k talentovaným žákům (rozšiřující úkoly), ale i k žákům s poruchami učení (spolupráce s PPP)

- vede žáky k prezentaci svých myšlenek a názorů, k vzájemnému respektu, aby dokázali požádat o pomoc - vnáší přátelskou atmosféru do procesu výuky
- posiluje sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj
- učí žáky respektovat pokyny pedagogů

Kompetence občanské:

Učitel:

- využívá literatury k seznámení žáků s našim slovesným dědictvím, vysvětluje jim jeho význam
- podporuje u žáků potřebu četby, recitace, literárního projevu
- aktivně zapojuje žáky do kulturního dění účastí na kulturních akcích, popř. účastí na jejich organizování a účastí v soutěžích

Kompetence pracovní:

Učitel:

- vede žáky k organizování a plánování učení
- kontroluje samostatné práce žáka
- vede žáky k dodržování hygienických pravidel pro čtení a psaní
- se zajímá jak žákům vyhovuje jeho způsob výuky

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
Vzdělávací obor: CIZÍ JAZYK
Vzdělávací předmět : ANGLICKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Anglický jazyk je vyučován na 1. stupni od 2. do 5. ročníku. Časová dotace tohoto předmětu je ve 2. ročníku 1 hodina týdně, ve 3.-5. ročníku 3 hodiny týdně. Na 2. stupni se vyučuje v 6. – 9. ročníku 3 hodiny týdně. Třídy se u tříd s počtem žáků nad 24 dělí na skupiny. Pro vyučování jsou určeny učebny cizích jazyků vybaveny interaktivními tabulemi. Obsah předmětu, podobně jako u německého jazyka, přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytuje jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci Evropy a světa, snižuje jazykové bariéry, prohlubuje mezinárodní porozumění.

Cílem výuky je probuzení zájmu o anglický jazyk a vytváření pozitivního vztahu k učení cizímu jazyku. Pozornost v hodinách je tedy zaměřena na nácvik porozumění mluvenému slovu, na osvojení zvukové podoby jazyka a na gramatiku. Na 1. stupni je poskytnut žákům základ slovní zásoby a běžných konverzačních frází, na jednoduchých textech se rozvíjí čtenářské dovednosti a na nich pak schopnost psát. Gramatiku učíme teprve tehdy, když jsou příslušné pojmy zvládnuty v předmětu český jazyk a literatura (např. časování sloves).

Žáci pracují s obrazovým materiálem. V kombinaci se zvukovou nahrávkou napodobují správnou výslovnost rodilých mluvčích. Bohatě jsou využívány říkanky, písně, nacvičování dialogů a konverzace. Ve vyučovacích hodinách, kromě výkladu, poslechu, četby, procvičování gramatiky, dialogů, reprodukce textu v písemné i ústní formě, je kladen důraz na samostatnou práci žáků, práci se slovníkem a jiné vyhledávání informací. Součástí vyučování jsou hry, soutěže, recitace, zpěv, práce s výukovými programy na PC a různé krátkodobé projekty. Učebnice i pracovní sešity jsou koncipovány pro stávající časovou dotaci. Obsahují přehledy gramatiky a slovník, ale i řadu textů z oblasti života dětí daného věku a seznamují je s životem a zvyky v různých zemích.

Předmět směřuje k tomu, aby žáci byli schopni se dorozumět s cizinci v běžných situacích a hovořit s nimi o jednoduchých tématech. Žáci musí porozumět čtenému textu, který výběrem slov odpovídá jejich jazykové úrovni. Znalost jazyka vede žáky k pochopení jiných cizojazyčných kultur, prohlubuje v nich toleranci k nim a je nedílnou součástí komunikace mezi nimi.

Vzdělávání v tomto předmětu rozvíjí klíčové kompetence žáků tím, že vede žáky k:

- chápání jazyka jako historického jevu, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národů, jako důležitého a nezbytného nástroje pro celoživotní vzdělávání – **kompetence občanské, kompetence k učení**
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření potřeb i prožitků a ke sdělování názorů – **kompetence komunikativní, sociální a personální**
- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace – **kompetence komunikativní, občanské**

- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření – **kompetence k učení a komunikativní**
- získávání sebevědomí při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama – **kompetence sociální a personální**

Okruhy průřezových témat

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (OSV)

Sociální rozvoj – vzájemné poznávání, každodenní komunikace v běžných situacích

Vztah mezi verbální a neverbální složkou komunikace - sociální dovednosti

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA (VDO)

Posuzování a hodnocení společenských jevů, procesů, události a problémů z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze)

Respektování kulturních, etnických a jiných odlišností

Rozvoj schopnosti kritického myšlení

Uplatňování zásad slušné komunikace a demokratických způsobů řešení problémů

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH (VMEGS)

Evropa a svět nás zajímá – život v anglicky mluvících zemích

Objevujeme Evropu a svět – styl života v evropských rodinách

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA (EMV)

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Vztah člověka k prostředí)

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA (MV)

Využívání tištěných i digitálních dokumentů jako zdroje informací

Věcná správnost a přesnost sdělení, kritická analýza existujících textů i vlastní produkce

Utváření návyku ověřovat si co nejdůkladněji veškeré údaje

Tvorba mediálního sdělení

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA (MKV)

Seznamování žáků s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami

Lidské vztahy, Kulturní diference, Multikulturalita, Etnický původ

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení:

Učitel:

- učí žáky pochopit důležitost schopnosti komunikovat anglickým jazykem pro další studium i praktický život
- vede žáky k propojování probraných témat a jazykových jevů
- učí žáky samostatně vyhledávat nástroje k odstraňování problémů při komunikaci v cizím jazyce

Kompetence k řešení problémů:

Učitel:

- učí žáky řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí

- vede žáky nebát se mluvit s cizím člověkem
- vede žáky k osvojení obsahu myšlenky, chybí-li slovní zásoba

Kompetence komunikativní:

Učitel:

- vede žáky k porozumění jednoduchému sdělení v anglickém jazyce
- učí žáky umět zformulovat jednoduché myšlenky v anglickém jazyce
- učí žáky rozumět promluvě i přiměřenému textu v anglickém jazyce
- učí žáky využívat dovednosti osvojené v anglickém jazyce k navázání kontaktu či vztahu

Kompetence sociální a personální:

Učitel:

- učí žáky v jednoduchých situacích vyžádat si a poskytnout pomoc, radu
- vede žáky k dodržování zásady slušného chování
- vede žáky ke spolupráci v anglicky hovořící skupině

Kompetence občanské:

Učitel:

- učí žáky získat představu o zvycích v anglicky mluvících zemích a porovnávat je se zvyky našimi
- vede žáky k dodržování zásad slušné komunikace a demokratickým způsobům řešení problémů

Kompetence pracovní:

Učitel:

- vede žáky k samostatnosti a zodpovědnosti při plnění úkolů
- využívá formy a metody práce posilující kooperaci a spolupráci mezi žáky
- učí žáky pracovat s dvojjazyčným slovníkem, používat různé zdroje informací
- učí žáky pracovat s výpočetní technikou a internetem

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
Vzdělávací obor: DRUHÝ CIZÍ JAZYK
Vzdělávací předmět : NĚMECKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Předmět je vyučován v 7. - 9. ročníku 2 vyuč. hodiny týdně. Vyučování probíhá v učebně německého jazyka.

Cílem výuky je motivovat žáky k zájmu o německý jazyk, učit se vnímat, napodobovat melodii a rytmus němčiny, poznávat a prakticky používat základní pravidla výslovnosti. Činností formou je naučit základní slovní zásobu jim blízkých oblastí života (činnosti s obrázky nebo předměty), naučit je jednoduchá základní pravidla gramatiky a základní zdvořilostní fráze.

S pomocí obrázků nebo předmětů vytváříme a obměňujeme první krátké rozhovory. Učíme děti rozumět jednoduchým pokynům v němčině a reagovat na ně. Vedeme žáky k rozvoji schopností číst s porozuměním přiměřené jednoduché texty, k získávání poznatků o zemích, kde se mluví německým jazykem.

Výuka němčiny tvoří úvod do cizojazyčného vzdělávání žáků. Nejdůležitější je tedy probuzení zájmu o výuku německého jazyka a vytváření pozitivního vztahu k učení cizímu jazyku.

Ve vyučovací hodině kromě výkladu, poslechu, četby, procvičování gramatiky, dialogů, reprodukce textu v písemné a ústní formě, je kladen důraz i na samostatnou práci žáků, práci se slovníkem a jiné vyhledávání informací. Součástí vyučování jsou hry, soutěže, recitace, zpěv, výukové programy na PC a různé zajímavé krátkodobé projekty. Žáci mají možnost výjezdů do zahraničí. Žáci se zapojují do školních a okresních soutěží v německém jazyce a dalších akcí s partnerskými školami v Mitterteichu a Hermsdorfu.

Cílem předmětu Německý jazyk je poskytnout žákům základy slovní zásoby, rozvíjet čtenářské a komunikační dovednosti. V oblasti Evropského jazykového portfolia směřujeme k dosažení úrovně A1.

Vzdělávání v tomto předmětu rozvíjí klíčové kompetence žáků tím, že vede žáky k:

- chápání výuky cizího jazyka jako důležitého a nezbytného nástroje pro celoživotní vzdělávání a poznávání zvyků a tradic jiných národů – **kompetence občanské a k učení**
- osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření potřeb i prožitků a ke sdělování názorů – **kompetence komunikativní, sociální a personální**
- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí – **kompetence komunikativní, občanské**
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření – **kompetence k učení a komunikativní**
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama – **kompetence sociální a personální**

Okruhy průřezových témat**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (OSV)**

Sociální rozvoj – vzájemné poznávání, každodenní komunikace v běžných situacích, spolupráce, rozvoj komunikačních schopností a dovedností

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH (VMEGS)

Evropa a svět nás zajímá – poznáváme život v německy mluvících zemích

Objevujeme Evropu a svět – seznamujeme se se stylem života v evropských rodinách

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA (EMV)

Podporujeme konkrétní aktivity ve prospěch životního prostředí

Poznáváme význam a role různých profesí ve vztahu k životnímu prostředí

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA (MV)

Učíme žáky využívat tištěné i digitální dokumenty jako zdroj informací,

podporujeme utváření návyku ověřovat si co nejdůkladněji veškeré údaje

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA (MKV)

Seznamujeme žáky s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami

(např. příprava pokrmů různých národů a zemí)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:**Kompetence k učení:**

Učitel:

- učí žáky komunikovat a číst v NJ, vede je k uvědomování si důležitosti těchto schopností pro další studium a praktický život

Kompetence k řešení problémů:

Učitel:

- vede žáky k řešení jednoduchých problémových situací v cizojazyčném prostředí
- vede žáky k tomu, aby se nebáli mluvit cizím jazykem s cizím člověkem

Kompetence komunikativní:

Učitel:

- vede žáky k porozumění jednoduchým sdělením v NJ
- se snaží, aby žáci uměli zformulovat jednoduché myšlenky v NJ
- vede žáky k využití dovednosti osvojené v NJ k navázání kontaktu či vztahu

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede žáky k dodržování zásady slušného chování a komunikace
- učí žáky vyžádat si i poskytnout pomoc a radu v jednoduchých životních situacích

Kompetence občanské:

Učitel:

- učí žáky získat představu o zvycích v německy mluvících zemích a porovnávat je se zvyky našimi

Kompetence pracovní

Učitel:

- učí žáky pracovat s dvojjazyčným slovníkem
- vede žáky k samostatnosti, pečlivosti , podporuje práci ve skupinách

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
Vzdělávací obor: DRUHÝ CIZÍ JAZYK
Vzdělávací předmět : FRANCOUZSKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Předmět naše škola nabízí žáků 7. až 9. ročníku jako druhý cizí jazyk s časovou dotací 2 hodiny týdně. Vyučování probíhá v kmenových třídách, v učebnách jazyků a v počítačových učebnách.

Cílem výuky je seznámit žáky se základy konverzace a gramatiky francouzského jazyka. Žáci se učí poznávat a prakticky používat pravidla výslovnosti, rozumět jednoduchým pokynům a reagovat na ně. Vedeme žáky k získání schopností číst francouzský text s porozuměním, k získávání a prohloubení poznatků o tradicích, zvycích a životě lidí ve francouzsky mluvících zemích. Motivujeme žáky k pozitivnímu vztahu k učení cizích jazyků, k samostudiu, k práci s překladovým slovníkem, k vyhledávání informací, k reprodukci textu v písemné i ústní podobě.

Obsah předmětu přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytuje žákům jazykový základ jako předpoklad pro komunikaci v rámci Evropy a světa, snižuje jazykové bariéry a podporuje mezinárodní porozumění.

Vzdělávání v tomto předmětu rozvíjí klíčové kompetence žáků tím, že vede žáky k:

- chápání francouzského jazyka jako jevu, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národů, jako důležitého nástroje pro celoživotní učení – **kompetence občanské a k učení**
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření potřeb i prožitků a ke sdělování názorů – **kompetence komunikativní, sociální a personální**
- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace – **kompetence komunikativní, občanské**
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření – **kompetence k učení a komunikativní**
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama – **kompetence sociální a personální**

Okruhy průřezových témat

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (OSV)

Sociální rozvoj – učíme žáky každodenní komunikaci v cizím jazyce, upevňujeme dobré mezilidské vztahy. Osobnostní rozvoj – podporujeme zdravé sebevědomí žáků, pozitivní vztah k učení a celoživotnímu vzdělávání. Morální rozvoj - prevence sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování, zdravý životní styl, rozvoj emocionálních vztahů.

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH (VMEGS)

Evropa a svět nás zajímá – život ve francouzsky mluvících zemích

Objevujeme Evropu a svět – poznávání Francie - doplňujeme poznatky žáků získané v hodinách zeměpisu

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA (EMV)

Práce s cizojazyční literaturou a tiskem - řešení problémů ochrany životního prostředí

Zapojování žáků do školních projektů – Den Země, Bezpečný den apod.

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA (MV)

Vyhledávání informací z různých zdrojů - učíme žáky ověřovat si veškeré údaje, zjišťovat věcnou správnost a přesnost sdělení, analyzovat a hodnotit existující i vlastní texty.

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA (MKV)

Seznamujeme žáky s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami, s francouzskou multikulturní demokratickou společností.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení:

Učitel:

- vede žáky k samostudiu francouzského jazyka, k práci s informacemi ve francouzském jazyce
- k práci se slovníkem, internetem, mapou apod.
- podporuje systematické a celoživotní učení cizího jazyka

Kompetence k řešení problémů:

Učitel:

- učí žáky řešit problémy denního života a praxe v cizojazyčném prostředí
- učí žáky obhájit svůj názor, hledat více možností a postupů při řešení problémů

Kompetence komunikativní:

Učitel:

- vede žáky k porozumění jednoduchým sdělením ve francouzském jazyce
- vede žáky k využití dovedností osvojených při výuce francouzského jazyka k navázání kontaktu či vztahu s jinými lidmi
- podporuje dodržování pravidel slušné, účinné a asertivní komunikace
- učí žáky využívat ke komunikaci prostředky ICT

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede žáky k dodržování zásad slušného chování, dobrých mezilidských vztahů
- učí žáky požádat o pomoc, o radu ve francouzském jazyce, radu a pomoc poskytnout druhým lidem
- učí žáky spolupracovat a pracovat v týmu

Kompetence občanské:

Učitel:

- vede žáky k otevřenému, aktivnímu, zainteresovanému postoji v životě
- učí je sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti
- žáky motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat slabším
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností

Kompetence pracovní

Učitel:

- učí žáky samostatně pracovat s dvojjazyčným slovníkem, internetem a jinými zdroji informací
- pomáhá žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Vzdělávací obor: DRUHÝ CIZÍ JAZYK

Vzdělávací předmět : RUSKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Ruský jazyk vyučujeme v 7. až 9. ročníku jako druhý cizí jazyk s časovou dotací 2 hodiny týdně. Vyučování probíhá v kmenových třídách, v učebnách jazyků a v počítačových učebnách.

Cílem výuky je seznámit žáky se základy konverzace a gramatiky ruského jazyka. Žáci se učí poznávat a prakticky používat pravidla výslovnosti, rozumět jednoduchým pokynům a reagovat na ně. Vedeme žáky k získání schopností číst ruský text s porozuměním, k získávání a prohloubení poznatků o tradicích, zvycích a životě lidí v mluvících zemích. Motivujeme žáky k pozitivnímu vztahu k učení cizích jazyků, k samostudiu, k práci s překladovým slovníkem, k vyhledávání informací, k reprodukci textu v písemné i ústní podobě.

Obsah předmětu přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytuje žákům jazykový základ jako předpoklad pro komunikaci v rámci Evropy a světa, snižuje jazykové bariéry a podporuje mezinárodní porozumění.

Vzdělávání v tomto předmětu rozvíjí klíčové kompetence žáků tím, že vede žáky k:

- chápání ruského jazyka jako jevu, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národů, jako důležitého nástroje pro celoživotní učení – **kompetence občanské a učení**
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření potřeb i prožitků a ke sdělování názorů – **kompetence komunikativní, sociální a personální**

- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace – **kompetence komunikativní, občanské**
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření – **kompetence k učení a komunikativní**
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama – **kompetence sociální a personální**

Okruhy průřezových témat

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (OSV)

Sociální rozvoj – učíme žáky každodenní komunikaci v cizím jazyce, upevňujeme dobré mezilidské vztahy. Osobnostní rozvoj – podporujeme zdravé sebevědomí žáků, pozitivní vztah k učení a celoživotnímu vzdělávání. Morální rozvoj - prevence sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování, zdravý životní styl, rozvoj emocionálních vztahů.

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH (VMEGS)

Evropa a svět nás zajímá – život v rusky mluvících zemích

Objevujeme Evropu a svět – doplnění poznatků z hodin zeměpisu

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA (EMV)

Práce s cizojazyční literaturou a tiskem - řešení problémů ochrany životního prostředí
Zapojování žáků do školních projektů.

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA (MV)

Vyhledávání informací z různých zdrojů - učíme žáky ověřovat si veškeré údaje, zjišťovat věcnou správnost a přesnost sdělení, analyzovat a hodnotit existující i vlastní texty.

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA (MKV)

Seznamujeme žáky s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami, s francouzskou multikulturní demokratickou společností.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení:

Učitel:

- vede žáky k samostudiu francouzského jazyka, k práci s informacemi ve francouzském jazyce
k práci se slovníkem, internetem, mapou apod.
- podporuje systematické a celoživotní učení cizího jazyka

Kompetence k řešení problémů:

Učitel:

- učí žáky řešit problémy denního života a praxe v cizojazyčném prostředí
- učí žáky obhájit svůj názor, hledat více možností a postupů při řešení problémů

Kompetence komunikativní:

Učitel:

- vede žáky k porozumění jednoduchým sdělením ve francouzském jazyce
- vede žáky k využití dovedností osvojených při výuce francouzského jazyka k navázání kontaktu či vztahu s jinými lidmi
- podporuje dodržování pravidel slušné, účinné a asertivní komunikace
- učí žáky využívat ke komunikaci prostředky ICT

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede žáky k dodržování zásad slušného chování, dobrých mezilidských vztahů
- učí žáky požádat o pomoc, o radu ve francouzském jazyce, radu a pomoc poskytnout druhým lidem
- učí žáky spolupracovat a pracovat v týmu

Kompetence občanské:

Učitel:

- vede žáky k otevřenému, aktivnímu, zainteresovanému postoji v životě
- učí je sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti
- žáky motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat slabším
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností

Kompetence pracovní

Učitel:

- učí žáky samostatně pracovat s dvojjazyčným slovníkem, internetem a jinými zdroji informací
- pomáhá žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci

Vzdělávací oblast: **MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE**
Vzdělávací předmět :   **MATEMATIKA**
Volitelný předmět: **CVIČENÍ Z MATEMATIKY**

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět Matematika je vyučován ve všech ročnících základní školy s hodinovou dotací obsaženou v učebním plánu školy.

V 1. ročníku 4 hodiny týdně, ve 2.-5.ročníku 5 hodin týdně. Předmět je posílen o 4 hodiny z disponibilní dotace hodin. Na 2. stupni v 6.a 9. ročníku 5 hodin týdně, v 7. a 8. ročníku 4 hodiny týdně.

V 9. ročníku je zařazen mezi povinně volitelné předměty předmět Cvičení z matematiky pro posílení přípravy vycházejících žáků k přijímacím zkouškám a studium na středních školách.

Disponibilní hodiny budou využity k prohloubení učiva, k rozvoji vědomostí a dovedností potřebných v praktickém životě.

Předmět je již svou podstatou zaměřen na rozvoj dovedností žáků, nikoliv znalostí a vědomostí. Tím jsou dány i metody práce zaměřené především na samostatnou práci žáků, na řešení problémů, na práci ve skupinách, sebekontrolu, didaktické hry, počítařské soutěže, práce s chybou, projekty i práci frontální s důrazem na činnostní charakter učení. Rozvíjíme analyticko-syntetické myšlení, logiku, tvořivost a schopnost řešit problémy. Výuka probíhá v kmenových učebnách, v odborné učebně matematiky a fyziky a v počítačových učebnách.

Celá tato vzdělávací oblast je založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty, pro užití matematiky v reálných situacích a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost, vytváří předpoklady pro další úspěšné studium. Rozvíjí intelektuální schopnosti žáků, jejich paměť, představivost, tvořivost, abstraktní myšlení, schopnost logického úsudku. Současně přispívá k vytváření určitých rysů osobnosti jako je vytrvalost, pracovitost a kritičnost.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití. Mají získat početní dovednosti v oborech přirozených, celých a racionálních čísel. Měli by si umět poradit s praktickými úlohami denní potřeby, rozpoznat příčiny a důsledky, odvodit nové skutečnosti, naučit se rýsovat, pracovat s tabulkami a grafy, vyhledávat informace a ověřovat pravdivost svých tvrzení.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Matematika a její aplikace** je rozdělen na čtyři tematické okruhy.

- 1. Čísla a početní operace**
- 2. Číslo a proměnná**
- 3. Závislosti, vztahy a práce s daty**
- 4. Geometrie v rovině a v prostoru**

V tematickém okruhu Čísla a početní operace na prvním stupni, na který navazuje a dále ho prohlubuje na druhém stupni tematický okruh Číslo a proměnná, si žáci osvojují

aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci i v reálných situacích.

V dalším tematickém okruhu Závislosti, vztahy a práce s daty žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, seznamují se s jejich reprezentacemi. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodného počítačového software nebo grafických kalkulátorů. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce.

V tematickém okruhu Geometrie v rovině a v prostoru žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (resp. v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah (resp. povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací.

Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou **Nestandardní aplikační úlohy a problémy**, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Tyto úlohy by měly prolínat všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

Cílové zaměření a rozvoj klíčových kompetencí

Vzdělávání v tomto předmětu směřuje k utváření klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech - odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace – **kompetence k učení a pracovní kompetence**
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů – **kompetence k řešení problémů a k učení**
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů – **kompetence k řešení problémů, pracovní a občanské**

- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů – **kompetence pracovní a k řešení problémů**
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu – **kompetence k učení a pracovní**
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely – **kompetence k řešení problémů, pracovní, občanské, sociální a personální**
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému – **kompetence k řešení problémů**
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu – **kompetence pracovní, personální**
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby – **kompetence pracovní, sociální, personální**
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovedností vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů – **kompetence pracovní, k řešení problémů, personální a občanské**

Okruhy průřezových témat

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (OSV)

Rozvoj schopností poznávání, cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium, spolupráce ve dvojicích nebo větších skupinách, pomoc slabším spolužákům, upevňování dobrých vztahů k sobě samému i k dalším lidem a světu, prezentace názoru před spolužáky, posilování vědomí žáka ve vlastní schopnosti, vytváření prvků osobnosti jako je vytrvalost, pracovitost a kritičnost, zdokonalování dovedností týkajících se spolupráce a komunikace v týmu a v různých pracovních situacích., primární prevence sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování, utváření praktických životních dovedností.

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA (VDO)

Smysl pro spravedlnost, toleranci a odpovědnost, rozvoj kritického myšlení, formulačních a argumentačních schopností, upevňování vědomí svých práv a povinností, demokratický způsob řešení konfliktů a problémů, uplatňování zásad slušné komunikace, asertivní jednání a schopnost kompromisu, vytváření demokratické atmosféry ve třídě, využívání úloh zaměřených na vztah k domovu a vlasti, schopnost posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu.

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH (VMEGS)

Zkušenosti a poznatky žáků z běžného života i mimořádných událostí v rodině, v obci a nejbližším okolí, vazby mezi lokální, národní, evropskou a globální úrovní uvažování, rozhodování a jednání, rozšiřování a prohlubování dovednosti potřebných pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v otevřeném evropském prostoru. Podpora pozitivních postojů k tradičním evropským hodnotám.

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA (EMV)

Vhodně zařazované úlohy – zejména statistické údaje, tabulky, grafy – napomáhají k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí a osvojování si základních dovedností a návyků aktivního odpovědného přístupu k prostředí v každodenním životě.

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA (MV)

Rozvoj schopností správně vyhodnocovat sdělení a informační zdroje- věcnou správnost, logickou, argumentační stavbu, hodnotovou platnost a věrohodnost schopností volby odpovídajícího média jako prostředku pro naplnění nejrůznějších potřeb- kritické čtení a vnímání mediálních sdělení.

Osvojení si základních pravidel komunikace, dialogu a argumentace a utváření návyku ověřovat si co nejdůkladněji veškeré údaje.

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA (MKV)

Při setkávání a spolupráci žáků z různého sociálního a kulturního zázemí zabezpečit takové klima, ve kterém se budou všichni cítit rovnoprávně, kde budou v majoritní kultuře úspěšní i žáci minorit a žáci majority budou poznávat kulturu svých spolužáků – příslušníků minorit. Naučit žáky uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých, uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení:

Učitel:

- vede žáky k poznání, že je nutno učivo pochopit, že své výkony mohou ovlivnit procvičováním
- podporuje u žáka rozvoj schopností abstraktního a logického myšlení (zařazování problémových úkolů, logických úloh, matematických hádanek, kvízů, rébusů...)
- vytváří u žáků zásoby početních operací, metod řešení úloh, které žák efektivně využívá při řešení úkolů vycházejících z reálného života a praxe
- vede žáky k tomu, že při postupném zvyšování obtížnosti učiva ztrácí strach z nových poznatků

- učí žáky systematickosti, vytrvalosti, přesnosti, zodpovědnosti, sebekontroly, práci s chybou

Kompetence k řešení problémů:

Učitel:

- nabízí žákům dostatek úloh a příkladů vedoucích k samostatnému uvažování a řešení problémů, podporuje u žáků nalézání různých variant řešení zadaných úloh
- provádí se žáky rozbor problému- volíme správný postup k vyřešení problému

Kompetence komunikativní:

Učitel:

- vede žáky ke správnému používání terminologie a symboliky
- učí žáky pracovat s grafy, tabulkami , učí žáky se přesně vyjadřovat, logicky argumentovat
- nabízí žákům příležitost využívat informační a komunikační prostředky pro řešení úkolů i pro komunikaci a spolupráci s ostatními

Kompetence sociální a personální:

Učitel:

- vede žáky ke kritickému usuzování, srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů
- učí žáky při vzájemné pomoci při učení a hrách spolupracovat, vyměňovat si role, respektovat druhé, umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence občanské:

Učitel:

- zařazuje úlohy s ekologickou a ekonomickou problematikou (nákup, investice, hospodaření)
- vede žáky ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, učí se hodnotit svoji práci i práci ostatních
- učí žáky vnímat složitosti světa

Kompetence pracovní:

Učitel:

- nabízí žákům projekty a další činnosti(modelování, výroba různých těles), ve kterých se budou učit zvládat i základní pracovní činnosti,vyžaduje od žáků zodpovědný přístup k zadaným úkolům, úplné dokončení práce,zdokonaluje u žáků jejich grafický projev, učí žáky využívat matematické poznatky a dovednosti v praktických činnostech,učí žáky používat správně různé pomůcky, orientovat se v grafech a jiných formách záznamu

Vzdělávací oblast:**INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE****Vzdělávací předmět :****INFORMATIKA
ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM****Volitelný předmět:****INFORMATIKA****Charakteristika vyučovacího předmětu:****Obsahové, časové a organizační vymezení:**

Předmět Informatika je vyučován na 1. stupni v 5. ročníku, na 2. stupni v 6. ročníku jako povinný předmět Základy práce s počítačem pro všechny žáky a to 1 vyučovací hodinu týdně.

V 7.- 9. ročníku 2. stupně je předmět Informatika jeden z povinně volitelných předmětů s časovou dotací 2 hodiny týdně. Všechny předměty této vzdělávací oblasti se vyučují v odborných počítačových učebnách školy.

V 5.a 6. ročníku získají žáci základy práce na počítači pro vstup na víceleté gymnázium. Získané znalosti a dovednosti využívají ve všech ostatních předmětech při vyhledávání, zpracování a prezentaci informací.

Žáci jsou vedeni k chápání a správnému užívání pojmů z oblasti hardware, software, práce v sítích, k praktickému zvládnutí vyhledávání informací a komunikace na internetu a práce s grafikou a textem v nejčastěji používaných editorech.

Vzdělávací obsah předmětu je rozdělen do tří tematických okruhů:

Základy práce s počítačem

- žák se naučí základním pojmům informační činnosti, učí se strukturu, popis a funkce počítače, operační systémy a jejich základní funkce
- seznamuje se s formáty souborů, s jednoduchou údržbou a se zásadami práce a prevencí zdravotních rizik při časté práci s počítačem

Vyhledávání informací a komunikace

- žák se seznamuje se společenským tokem informací, se základními způsoby komunikace, s metodami a nástroji vyhledávání informací

Zpracování a využití informací

- žák se seznamuje se základními funkcemi textového a grafického editoru

Vzdělávací obsah povinně volitelného předmětu Informatika pro žáky 7.- 9. ročníku umožňuje žákům:

- dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti, získat základní dovednosti v ovládání výpočetní techniky a moderních informačních technologií
- orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě
- využívat výpočetní techniku, rychlé vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a jiných digitálních médií
- aktualizovat poznatky, vhodně doplňovat standardní učební texty a pomůcky pomocí vzdělávacího software a informačních zdrojů ve všech oblastech základního vzdělávání

- naučit se ověřovat věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzovat jejich závažnost a vzájemnou návaznost
- získat základy práce s textovými, grafickými a tabulkovými editory
- uplatňovat základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem
- pracovat s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví
- používat informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocovat jednoduché vztahy mezi údaji
- zpracovat a prezentovat na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě

Kromě vlastního vzdělávacího obsahu se v informatice realizují také průřezová témata z oblasti Mediální výchovy (**MV**), Multikulturní výchovy (**MKV**), Environmentální výchovy (**EMV**), Výchovy demokratického občana (**VDO**), Osobnostní a sociální výchovy (**OSV**) a Výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech (**VMEGS**).

Cílové zaměření a rozvoj klíčových kompetencí:

Vzdělávání v tomto předmětu směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- poznání úlohy informací a informačních činností a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií – **kompetence k učení a komunikativní**
- porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím – **kompetence k učení a pracovní**
- schopnosti formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmičké myšlení – **kompetence k řešení problémů**
- porovnávání informací a poznatků z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím k dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací – **kompetence pracovní a k řešení problémů**
- využívání výpočetní techniky, aplikačního i výukového software ke zvýšení efektivnosti své učební činnosti a racionálnější organizaci práce - **kompetence k učení a pracovní**
- tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce - **kompetence pracovní, sociální a personální**
- pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů – **kompetence občanské, sociální a personální**
- respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání SW – **kompetence občanské**
- zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujících se na internetu či jiných médiích – **kompetence občanské, sociální, personální a pracovní**
- šetrné práci s výpočetní technikou – **kompetence pracovní a občanské**

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:**Kompetence k učení:**

Učitel:

- vede žáky zadávanými úkoly k samostatnému objevování možností využití ICT v praktickém životě (využívání zkušenosti s různým typem SW, spolupráce se spolužáky, práce s nápovědou u jednotlivých programů, práce s literaturou apod.)
- vede žáky k využívání svých poznámek při praktických úkolech, žáci se učí pořizovat si takové poznámky, které jim pak pomohou při praktické práci s technikou

Kompetence k řešení problémů:

Učitel:

- vede žáky zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při řešení problémů
- učí žáky chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
- vede žáky nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce

Kompetence komunikativní:

Učitel:

- učí žáky k efektivní komunikaci na dálku využívat vhodné postupy a technologie
- učí při komunikaci dodržovat bezpečnostní pravidla vedoucí k ochraně VT

Kompetence sociální a personální:

Učitel:

- vede žáky ke kolegiální radě a pomoci, při projektech se žáci učí pracovat v týmu, učí se rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.
- učí žáky hodnotit svou práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný

Kompetence občanské:

Učitel:

- seznamuje žáky s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla...) tím, že je musí dodržovat
- vede žáky při zpracování informací ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, (informace a dezinformace) ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu

Kompetence pracovní:

Učitel:

- vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel pro práci s výpočetní technikou
- umožňuje žákům využívat ITC pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT
Vzdělávací obor: ČLOVĚK A JEHO SVĚT
Vyučovací předmět: PRVOUKA

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Předmět se vyučuje v prvním a druhém ročníku dvě hodiny týdně, ve třetím ročníku tři hodiny. Zde je předmět posílen o jednu hodinu z disponibilní časové dotace.

Utváří se zde prvotní ucelený obraz světa, žáci poznávají sebe i nejbližší okolí, vnímají lidi a vztahy mezi nimi, všímají si podstatných stránek i krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, snaží se porozumět světu kolem sebe, soudobému způsobu života, jeho problémům i přednostem.

Vzdělávací obsah je členěn do pěti tematických okruhů:

Místo, kde žijeme – důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností, na utváření přímých zkušeností žáků, na dopravní výchovu

Lidé kolem nás – upevňuje se zde vhodné chování a jednání mezi lidmi, žáci se seznamují se základními právy a povinnostmi

Lidé a čas – žáci se učí orientaci v dějích a v čase

Rozmanitost přírody – žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, poznávají proměnlivost a rozmanitost živé a neživé přírody

Člověk a jeho zdraví – žáci se seznamují se základním poučením o zdraví a nemocech, o prevenci i první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích, poznávají sebe jako živou bytost

Při výuce částečně realizujeme obsah českého jazyka - slohu, matematiky, výtvarné výchovy a pracovních činností. Na prvouku ve 4. a 5. ročníku navazuje vlastivěda a přírodověda.

Zařazená průřezová témata

Mezi převládající životní kompetence patří: řešení problémů, občan, komunikace, city, učení, zdraví. V předmětu se kromě vlastního vzdělávacího obsahu realizují části vzdělávacích obsahů průřezových témat: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Multikulturní výchova, Environmentální a Mediální výchova.

Z průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova**, okruhu Osobnostní rozvoj jsou to části „Rozvoj schopností poznávání“, „Sebepoznání a sebepojetí“, „Seberegulace a sebeorganizace“, „Psychohygienu“. Z tematického okruhu Sociální rozvoj jsou to části „Poznávání lidí“, „Mezilidské vztahy“, „Komunikace“ a z tematického okruhu Morální rozvoj část „Řešení problémů a rozhodovací dovednosti“.

Z průřezového tématu **Výchova demokratického občana** je to okruh „Občanská společnost a škola“.

Z průřezového tématu **Multikulturní výchova** okruh „Lidské vztahy“.

Z průřezového tématu **Environmentální výchova** okruhy „Ekosystémy“, „Základní podmínky života“ a „Vztah člověka k prostředí“.

K nejčastějším metodám a formám práce patří principy činnostního učení- komunitní kruhy, skupinové vyučování, projektová výuka, pokusy, vycházky, exkurze, výlety, vše s důrazem na žákovu autoevaluaci (sebehodnocení), vyhledávání a práci s informacemi.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků**Kompetence k učení:**

Učitel:

- nabízí žákům různé způsoby, metody a strategie učení, které jim umožní samostatně organizovat a řídit vlastní učení
- vede žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací
- vede žáky k pozorování a porovnávání získaných výsledků
- motivuje žáky pro celoživotní učení

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vede žáky k tomu, aby vnímali problémové situace ve škole i mimo ni
- ukazuje žákům různé zdroje informací, které mohou vést k řešení problémů
- vede žáky k ověřování správnosti řešení problémů

Kompetence komunikativní:

Učitel:

- rozvíjí u dětí dovednost správně, výstižně formulovat své myšlenky a názory
- učí žáky rozšiřovat slovní zásobu v osvojených tématech
- seznamuje žáky s různými typy textů a obrazových materiálů o probíraných tématech
- vede žáky k vzájemnému si naslouchání a zdůvodňování svých závěrů, vzájemně si radit a pomáhat

Kompetence sociální a personální:

Učitel:

- vede žáky ke schopnosti pracovat ve dvojici a v menší pracovní skupině při vyhledávání informací
- předkládá žákům možnosti stanovení pravidel pro činnost skupiny a vede je k jejich dodržování
- individuálním přístupem buduje sebedůvěru žáků

Kompetence občanské:

Učitel:

- vede žáky k respektování názorů druhých lidí, k respektování pravidel
- motivuje žáky hledat možnosti aktivního uplatnění ochrany přírody
- utváří ohleduplný vztah k přírodě a kulturním výtvorům

Kompetence pracovní:

Učitel:

- seznamuje žáky s vlastnostmi některých materiálů
- poukazuje na možná zdravotní a hygienická rizika při práci
- chce žáky naučit pracovat podle návodu

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT
Vzdělávací obor: ČLOVĚK A JEHO SVĚT
Vyučovací předmět: PŘÍRODOVĚDA

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Předmět Přírodověda se vyučuje na 1. stupni ve 4. a 5. ročníku. Je vyučován 2 hodiny týdně. Jedna hodina je vzata na posílení z disponibilní časové dotace. Přírodověda je součástí vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět, který je členěn do pěti tematických okruhů:

Místo, kde žijeme – okolní krajina (místní oblast, region) – zemský povrch, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, působení lidí na krajinu a životní prostředí.

Lidé kolem nás - základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, principy demokracie, základní globální problémy přírodního prostředí, konzumní společnosti

Lidé a čas - orientace v čase - kalendáře, letopočty, režim dne, současnost a minulost v našem životě.

Rozmanitost přírody - Země jako planeta sluneční soustavy, rozmanitost a proměnlivost živé a neživé přírody, rostliny, houby, živočichové, znaky života, životní potřeby a podmínky, rovnováha v přírodě, vliv lidské činnosti na přírodu, ochrana životního prostředí, likvidace odpadů, živelné pohromy, ekologické katastrofy.

Člověk a jeho zdraví- lidské tělo, biologické a fyziologické funkce a potřeby člověka, vývoj jedince, partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy, péče o zdraví, první pomoc, odpovědnost člověka za své zdraví, situace hromadného ohrožení

Obsah předmětu staví na elementárních znalostech, které již žáci získali v prvouce i dalších předmětech jako je matematika, český jazyk a literatura a současně vybavuje žáky základními vědomostmi pro předměty přírodopis, fyzika, chemie. Základní znalosti a dovednosti přírodovědy slouží i pro další předměty - například pro svět práce.

Součástí předmětu je část zabývající se nejobecnějšími pojmy, jejich porozuměním a dovedností správně je používat - aplikovat je. Další část předmětu je založena na činnostním- tvořivém učení, praktických pokusech a na pozorování.

Zařazená průřezová témata:

Kromě vlastního vzdělávacího obsahu jsou v přírodovědě realizována i průřezová témata, zejména **Environmentální výchova** („Vztah člověka k prostředí“, „Zodpovědnost a spoluzodpovědnost za stav životního prostředí“, „Ekosystémy“, „Základní podmínky života“) a dále **Osobnostní a sociální výchova**, (osobnostní, sociální i morální rozvoj) **Mediální výchova** („Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení“) a **Multikulturní výchova** („Kulturní diference“). Mezi převládající životní kompetence patří řešení problému, občan, city.

K nejčastějším metodám a formám patří kooperativní a projektová výuka, vycházky, exkurze a pokusy spojené s pozorováním. Důraz klademe na schopnost popisovat pozorované a vyhledávat informace z různých dostupných zdrojů. Na výuku ve vyučovacích hodinách navazují různé akce, např. návštěvy muzeí, exkurze botanických a zoologických zahrad, planetária a další.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:**Kompetence k učení:**

Učitel:

- umožňuje žákům používat vhodné učební pomůcky, encyklopedie a odbornou literaturu
- umožňuje žákům získat informace o přírodě, učí se pozorovat přírodu, zaznamenávat a hodnotit výsledky svého pozorování

Kompetence k řešení problémů:

Učitel:

- zařazuje metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům žáci sami
- učí žáky řešit zadané úkoly, správně se rozhodovat v různých situacích, vyhledávat informace vhodné k řešení problémů

Kompetence komunikativní:

Učitel:

- vede žáky k používání správné terminologie
- vede žáky k rozšíření slovní zásoby v osvojených tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností
- vede žáky k tomu, aby uměli vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou pracovat společně
- učí žáky pracovat ve skupině, učí je spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, respektovat názory a zkušenosti druhých
- se zajímá o náměty, názory a zkušenosti žáků

Kompetence občanské:

Učitel:

- buduje u žáků ohleduplný vztah k přírodě
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence pracovní:

Učitel:

- umožňuje žákům pozorovat, manipulovat a experimentovat
- vede žáky ke správným způsobům užití pomůcek, vybavení, techniky
- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti
- vede žáky k utváření pracovních návyků, k dodržování vymezených pravidel

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT
Vzdělávací obor: ČLOVĚK A JEHO SVĚT
Vyučovací předmět: VLASTIVĚDA

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Předmět Vlastivěda je realizován ve 4. a 5. ročníku vždy 2 hodiny týdně. Je zde využita 1 hodina na posílení předmětu s disponibilní časové dotace.

Ve vlastivědě se realizují tři okruhy vzdělávacího obsahu:

Místo, kde žijeme- žáci se učí chápat organizaci života v obci, ve společnosti, prakticky poznávají místní, regionální skutečnosti s důrazem na dopravní výchovu, postupně rozvíjí svůj vztah k zemi a národní cítění.

Lidé kolem nás- žáci si upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance, pomoci, solidarity, úcty a rovného postavení mužů a žen, seznamují se základními právy a povinnostmi i problémy ve společnosti i ve světě – výchova budoucího občana demokratického státu

Lidé a čas- žáci se učí orientovat v dějinách času, postupu událostí a utváření historie věcí a dějů, snaha o vyvolání zájmu u žáků samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z historie a současnosti.

Součástí předmětu je tedy dějepisná část s učivem o etice a chování lidí a zeměpisná část, které jsou součástí oblasti Člověk a společnost a dále fyzikálně - zeměpisná část.

Při výuce částečně realizujeme obsah českého jazyka - slohu a dramatické výchovy, matematiky, výtvarné výchovy a pracovních činností. Výuka probíhá v kmenových třídách, občas v počítačové učebně.

Zařazená průřezová témata

Kromě vzdělávacího obsahu jsou ve vlastivědě realizována i témata průřezových témat **Osobnostní a sociální výchova** (sociální - „Mezilidské vztahy“, „ Kooperace, kompetice“, morální- „Hodnoty, postoje“) **Výchova demokratického občana** („Občanská společnost a škola“, „Občan, občanská společnost a stát“, „Formy participace občanů v politickém životě“ a „Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování“), **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**(„Evropa a svět nás zajímá“, „Objevujeme Evropu a svět“ a „Jsme Evropané“) a **Multikulturní výchova** („Etnický původ“).

Mezi převládající životní kompetence patří občan, komunikace, řešení problému, city, učení a zdraví.

Nejčastěji je výuka realizována prostřednictvím následujících metod a forem - komunitní kruhy, skupinové vyučování, projektová výuka, pokusy, vycházky, výlety, exkurze, vše s důrazem na vyhledávání a práci s informacemi. Na výuku ve vyučovacích hodinách navazují různé akce, např. exkurze, výstupy projektů, divadelní představení, setkávání, akademie.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

Učitel:

- učí vyznačovat žáky v jednoduchém plánu obce místo bydliště, školy, cestu na určené místo
- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- srozumitelně žákům vysvětluje, co se mají naučit

Kompetence k řešení problémů:

Učitel:

- učí žáky rozlišit přírodní a umělé prvky v okolní krajině
- umožňuje, aby žáci v hodině pracovali s odbornou literaturou, encyklopediemi...
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence komunikativní:

Učitel:

- učí žáky využívat časové údaje při řešení různých situací, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- vede žáky k ověřování výsledků

Kompetence sociální a personální:

Učitel:

- vede žáky k rozlišování vztahů mezi lidmi, národy
- vytváří příležitosti k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů a jiných forem záznamů
- vytváří různé pracovní skupiny

Kompetence občanské:

Učitel:

- vede žáky k projevům tolerance
- umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků
- vede žáky k hodnocení vlastních výsledků

Kompetence pracovní

Učitel:

- zajímá se o náměty, názory, zkušenosti žáků
- vede žáky k plánování úkolů a postupů
- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST
Vzdělávací obor: DĚJEPIS
Vzdělávací předmět: DĚJEPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět je vyučován ve všech ročnících 2. stupně ZŠ 2 hodiny týdně.

Výuka předmětu probíhá v kmenových učebnách, ve školní čítárně, případně v počítačových učebnách. Výuku vhodně doplňují výchovněvzdělávací akce školy – exkurze, návštěvy muzeí ve městě i mimo něj.

Vzdělávací oblast Člověk a společnost v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života v demokratické společnosti. Dějepis má blízkou vazbu zejména k průřezovému tématu Výchova demokratického občana a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech. Obsah dějepisného učiva je uspořádán chronologicky.

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí příslušnosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Těžiště dějepisného vyučování spočívá v pochopení vztahů, vazeb, souvislostí a procesů, nikoli v množství osvojených faktů. Fakta mají charakter jedinečného. Jednání lidí, vztahy, vazby mezi nimi, procesy, které svým jednáním lidé vyvolávají a které je svými důsledky zpět ovlivňují, jsou opakovatelné. Proto mohou být při správném pochopení zdrojem poučení z dějin. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích.

Ve svém vzdělávacím obsahu vzdělávací předmět Dějepis navazuje přímo na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Přesahy dané vzdělávací oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí a do celého života školy a mají přímou vazbu zejména na společenskovední část učiva předmětů Ov a Z. Přináší žákům základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám celé evropské civilizace. U žáků se rozvíjí časové a prostorové představy i empatie, které jim umožňují lépe pochopit historické jevy a děje. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí, ale je zdrojem poznání a poučení

pro současnost. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních. Rozdělení do tematických celků je provedeno na základě obvyklé historické periodizace:

1. ČLOVĚK V DĚJINÁCH (Úvod do dějepisu)
2. POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI
3. NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY (Starověk)
4. KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA (Středověk a křesťanství)
5. OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY (Novověk)
6. MODERNIZACE SPOLEČNOSTI (Nejnovější dějiny)
7. MODERNÍ DOBA (Dějiny 20. – 21. století)
8. ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SE SVĚT (Naše vlast a Evropa)

Cílové zaměření a rozvoj klíčových kompetencí

Klíčové kompetence nejsou rozvíjeny izolovaně, ale vždy ve vzájemném logickém propojení a ve vazbách s odbornými kompetencemi.

Vzdělávání v tomto předmětu směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, k utváření a upevňování vědomí přináležitosti k evropské kultuře – **kompetence občanské**
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, k promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase – **kompetence k učení, k řešení problémů a občanské**
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a k jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku – **kompetence k řešení problémů a kompetence občanské**
- utváření pozitivního hodnotového systému opřené o historickou zkušenost – **kompetence občanské**
- rozlišování mýtů a skutečnosti, k rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti – **kompetence k řešení problémů a občanské**
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovedního charakteru – **kompetence komunikativní**
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství – **kompetence občanské, sociální a personální**

Okruhy průřezových témat

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (OSV)

Osobnostní rozvoj:

Rozvoj schopností poznávání, dovedností pro učení a studium, cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů,

kreativita a originalita. Posilování vědomí žáka ve vlastní schopnosti, vytváření prvků osobnosti jako je vytrvalost, pracovitost a kritičnost a rozvoj vztahu k druhým lidem.

Sociální rozvoj:

Komunikace a spolupráce (ve dvojicích nebo větších skupinách, pomoc slabším spolužákům), upevňování dobrých vztahů k sobě samému i k dalším lidem a světu, prezentace názoru před spolužáky, zdokonalování dovedností týkajících se spolupráce a komunikace v týmu a v různých pracovních situacích, cvičení empatického a aktivního naslouchání.

Morální rozvoj:

Primární prevence sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování - řešení problémů a rozhodovací dovednosti, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu, seberegulace, utváření praktických životních dovedností.

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA (VDO)

Uplatňování zásad slušné komunikace, asertivního jednání a schopností kompromisu. Vytváření demokratické atmosféry ve třídě. Rozvoj schopností posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu.

Pěstovat smysl pro spravedlnost a toleranci, rozvoj kritického myšlení, formulačních, argumentačních schopností, odpovědnost za své chování - upevňování vědomí svých práv a povinností, demokratický způsob řešení konfliktů a problémů.

Využívání témat zaměřených na vztah k domovu a vlasti:

Např. Velká Morava a český stát, český stát a velmoci v 15.- 18. st., domácí a zahraniční odboj za 2. světové války, Československo od únorového převratu do r. 1989, vznik ČR, politické proudy (konzervativismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), politické strany, občanská práva, získávání informací o dějinách v historických pramenech.

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH (VMEGS)

Prohlubování dovednosti potřebných pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v otevřeném evropském prostoru. Podpora pozitivních postojů k tradičním evropským hodnotám.

Využívání témat např. :

Nejstarší starověké evropské civilizace, utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj, kultura středověké společnosti - románské a gotické umění a vzdělanost, renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou, barokní kultura a osvícenství, Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu, nové politické uspořádání Evropy a další.

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA (EMV)

Vedeme žáky k pochopení vztahů člověka a životního prostředí, osvojování si základních dovedností a návyků aktivního odpovědného přístupu k ochraně životního a přírodního prostředí v každodenním životě.

Učivo:

Člověk a lidská společnost v pravěku, nejstarší starověké civilizace, struktura středověké společnosti, zámořské objevy a počátky dobývání světa, industrializace a její důsledky pro společnost, problémy současnosti, věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje.

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA (MV)

Rozvoj vnímání mluveného i psaného projevu, jeho stavby, nejrůznějších typů obsahů a uplatňování odpovídající škály výrazových prostředků – prezentace referátů, miniprojektů, práce s internetem.

Žák např. uvede:

- příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány
- nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví
- příklady různých stavebních slohů

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA (MKV)

Rozvoj poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám. Pěstovat smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci. Vést k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti.

Tématický celek:

Multikulturalita - multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování;

Učivo:

Nový etnický obraz Evropy, islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci), MODERNIZACE SPOLEČNOSTI - národní hnutí velkých a malých národů, kulturní rozrůzněnost doby, kolonialismus

MODERNÍ DOBA - nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě; vznik ČSR, její hospodářsko - politický vývoj, sociální a národnostní problémy

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:**Kompetence k učení:**

Učitel

- vede žáky k soustavnému vzdělávání ve vyučovacím oboru a zdokonalování se v učení
- učí žáky kriticky posuzovat získané poznatky a vyvozovat z nich závěry
- učí žáky pracovat s informacemi z různých zdrojů a uvádět do souvislostí poznatky získané v různých vzdělávacích oborech
- vede žáky k tomu, aby uměli správně zhodnotit výsledky svého učení
- volí metody a formy práce, které podporují zájem o obsah vzdělávacího oboru a rozvíjí praktické dovednosti a schopnosti žáků

Kompetence k řešení problémů:

Učitel

- učí žáky rozpoznávat a formulovat společenské problémy minulosti i současnosti
- učí žáky zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení
- učí žáky nacházet řešení a vyvozovat z nich závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích
- vede žáky k rozvoji schopností vyhodnotit a obhájit svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní:

Učitel

- učí žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v písemném i ústním projevu
- učí žáky naslouchat druhým lidem a porozumět jim
- učí žáky tvořivě využívat různé typy textů, záznamů a obrazových materiálů
- podporuje využívání informačních a komunikačních prostředků ve svém předmětu

- volí formy a metody práce, které podporují rozvoj komunikativních dovedností při spolupráci s ostatními lidmi
- rozvíjí u žáků schopnosti a dovednosti potřebné pro zapojování se do diskusí a k obhajování svých názorů a postojů

Kompetence sociální a personální:

Učitel

- volí metody a formy práce, které pozitivně ovlivňují mezilidské vztahy a kvalitu společné práce
- učí žáky efektivně spolupracovat s druhými lidmi, poskytnou pomoc a umět o ni požádat
- učí žáky ocenit zkušenosti druhých lidí a čerpat z nich poučení
- rozvíjí schopnost ovládat a řídit svoje jednání a chování v kolektivu

Kompetence občanské:

Učitel

- učí žáky chápat a dodržovat základní principy, na nichž spočívají společenské normy
- rozvíjí zájem o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství
- vede žáky k úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem lidí, skupin i různých společenství Evropy a světa
- učí žáky chovat se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví lidí
- vede žáky k pozitivnímu postoji k uměleckým dílům a kulturním památkám
- učí žáky respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí

Kompetence pracovní:

Učitel

- volí metody a formy práce, které podporují rozvoj schopností a dovedností potřebných v běžném praktickém životě (samostatnost, pozornost, seberegulace, samokontrola, vytrvalost, komunikační dovednosti apod.)
- rozvíjí schopnost využívat získané vědomosti z oboru v zájmu žákova vlastního rozvoje a přípravy na budoucí povolání

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST
Vzdělávací obor: VÝCHOVA K OBČANSTVÍ
Vzdělávací předmět: OBČANSKÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět Občanská výchova se vyučuje ve všech ročnících 2. stupně ZŠ 1 hodinu týdně. Výuka probíhá v kmenových učebnách, v čítárně školy, dle potřeby v učebnách s výpočetní technikou, dataprojektorem a internetem. Výuku vhodně doplňují výchovné a vzdělávací akce školy – exkurze, školní výlety, návštěvy muzea Českého lesa ve městě a dalších míst v kraji, návštěvy různých institucí a kulturních památek .

Vzdělávací obor Výchova k občanství se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací.

Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, činnostmi důležitých politických institucí a orgánů a s možnými způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Obsah předmětu formuje dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě, vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí příslušnosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu, podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována.

Důležitou součástí vzdělávání je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot.

Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích.

Vzdělávací obsah je rozdělen do těchto tematických celků:

- 1. ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI**
- 2. ČLOVĚK JAKO JEDINEC**
- 3. STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ**
- 4. STÁT A PRÁVO**
- 5. MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT**

Přesahy se promítají i do jiných vzdělávacích předmětů a do života celé školy. Mají přímou vazbu zejména na společenskovední část učiva Dějepisu a Zeměpisu.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v tomto předmětu směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, k utváření a upevňování vědomí příslušnosti k evropské kultuře – **kompetence občanské**
- utváření pozitivního hodnotového systému – **občanské kompetence**
- objektivnímu posuzování společenských jevů současnosti i minulosti – **kompetence k učení, občanské, sociální, personální a pracovní**
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovedního charakteru – **kompetence k učení, komunikativní a pracovní**
- rozvíjení orientace v sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktech, tvořících rámec každodenního života – **kompetence občanské**
- k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních – **kompetence občanské**
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem lidí, skupin i různých společenství – **kompetence občanské**
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti – **kompetence občanské**
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí – **kompetence sociální a personální**
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti – **kompetence občanské, sociální a personální**
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci – **kompetence občanské**
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv – **kompetence sociální a personální, občanské a komunikativní**

Okruhy průřezových témat

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (OSV)

Osobnostní rozvoj:

Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů

Sebepoznání a sebepojetí - moje vztahy k druhým lidem;

Seberegulace a sebeorganizace - regulace vlastního jednání i prožívání

Psychohygiena - efektivní komunikace

Kreativita – tvořivost v mezilidských vztazích

Sociální rozvoj:

Poznávání lidí - rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí

Mezilidské vztahy - chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů

Komunikace - dovednosti pro sdělování verbální i neverbální, asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace, pravda, lež a předstírání v komunikaci.

Kooperace a kompetice - rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci, jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny.

Morální rozvoj:

Řešení problémů, rozhodovací dovednosti - problémy v mezilidských vztazích, problémy v seberegulaci .

Hodnoty, postoje, praktická etika - analýza vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí, dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne.

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA (VDO)

V oblasti upevňování vědomostí, dovedností a schopností vedeme žáky k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod, k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti. V oblasti rozvíjení postojů a hodnot vedeme žáky k účtům k zákonu, učíme žáky chápat pojmy spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost. Rozvíjíme a podporujeme schopnost tvorby vlastního stanoviska a názoru.

Občanská společnost a škola - škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy, význam aktivního zapojení žáků do žákovské rady; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci

Občan, občanská společnost a stát - občan jako odpovědný člen společnosti- jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku; Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému - právo, spravedlnost, diferenciaci, různorodost; principy soužití s minoritami - vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů.

Formy participace občanů v politickém životě - volební systémy a demokratické volby a politika -parlamentní, krajské a komunální volby; obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí

Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování - demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie- spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka; význam Ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH (VMEGS)

V oblasti upevňování vědomostí, dovedností a schopností prohlubujeme základní vědomosti nezbytné pro pochopení struktury a funkcí mezinárodních a nevládních organizací, jejich vlivu na řešení globálních i lokálních problémů v oblasti humanitární, politické, sociální, ekonomické, kulturní a dodržování lidských práv.

V oblasti rozvíjení postojů a hodnot rozvíjíme postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života, upevňujeme osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost.

Evropa a svět nás zajímá - místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa

Objevujeme Evropu a svět - naše vlast a Evropa, státní a evropské symboly, Den Evropy, život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů

Jsmo Evropané - Evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování, mezinárodní organizace a jejich příspěvek k řešení problémů dětí a mládeže

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA (EMV)

Pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k životnímu prostředí, znalosti, dovednosti a návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí.

Učíme žáky komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, racionálně obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska. Vedeme žáky k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti, k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí.

Ekosystémy - lidské sídlo, město, vesnice - umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí - aplikace na místní podmínky

Základní podmínky života - energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky

Lidské aktivity a problémy životního prostředí - vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, udržitelný rozvoj společnosti

Vztah člověka k prostředí - naše obec, příroda a kultura obce a její ochrana životního prostředí v obci - instituce, nevládní organizace, lidé

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA (MV)

Učíme žáky využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času. Umožňujeme jim získat představy o roli médií v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec, vedeme žáky k chápání role médií v každodenním životě v regionu. Pomáháme žákům uvědomit si možnost svobodného vyjádření vlastních postojů, vedeme je k odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace.

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných.

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu.

Stavba mediálních sdělení – principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy - význam a užitečnost, negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost .

Vnímání autora mediálních sdělení - identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení, výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci

Fungování a vliv médií ve společnosti - organizace a postavení médií ve společnosti, faktory ovlivňující média, způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy

Tvorba mediálního sdělení - tvorba mediálního sdělení pro školní časopis

Práce v realizačním týmu - komunikace a spolupráce v týmu

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA (MKV)

Poskytujeme žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti, rozvíjíme dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturních kontaktů k obohacení sebe i druhých. Učíme žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých. Rozvíjíme dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhat prevenci vzniku xenofobie. Poskytujeme znalosti základních pojmů multikulturní terminologie: kultura, etnikum, identita, diskriminace, xenofobie, rasismus, národnost, netolerance aj.

Pomáháme žákům vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám, reflektovat zázemí příslušníků ostatních sociokulturních skupin a uznávat je, uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí, stimulovat, ovlivňovat a korigovat jednání a hodnotový systém žáků, učit je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoli jako zdroj konfliktu, uvědomovat si neslučitelnost rasové, náboženské či jiné intolerance s principy života v demokratické společnosti. Vedeme žáky k angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu.

Učíme žáky vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám.

Kulturní difference - člověk jako součást etnika, respektování zvláštností různých etnik, základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě

Lidské vztahy - vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžitá stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti

Etnický původ - postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti - jejich rozpoznávání a důvody vzniku

Multikulturalita - multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti a jako prostředek vzájemného obohacování

Princip sociálního smíru a solidarity - odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:**Kompetence k učení:**

Učitel

- využívá takové formy a metody práce, které rozvíjejí schopnosti žáků využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovedního charakteru
- učí žáky pracovat s informacemi a objektivně posuzovat společenské jevy
- ve žáky k soustavnému vzdělávání v oblasti základních principů a hodnot demokratické společnosti

Kompetence k řešení problémů:

Učitel

- učí žáky rozpoznávat a analyzovat společenské problémy minulosti i současnosti

- učí žáky zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení
- učí žáky nacházet řešení a vyvozovat z nich závěry, reflektovat je a aplikovat v každodenním životě
- vede žáky k rozvoji schopností vyhodnotit a obhájit svá rozhodnutí
- vede žáky k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí

Kompetence komunikativní:

Učitel

- volí formy a metody práce, které podporují rozvoj komunikativních dovedností při spolupráci s ostatními lidmi
- rozvíjí u žáků schopnosti a dovednosti potřebné pro zapojování se do diskusí a k obhajování svých názorů a postojů
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- vede žáky k využívání informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální:

Učitel

- volí metody a formy práce, které pozitivně ovlivňují mezilidské vztahy a kvalitu společné práce
- učí žáky efektivně spolupracovat s druhými lidmi, poskytnou pomoc a umět o ni požádat
- vede žáky k objektivnímu posuzování společenských jevů současnosti i minulosti
- učí žáky ocenit zkušenosti druhých lidí a čerpat z nich poučení
- rozvíjí schopnost ovládat a řídit svoje jednání a chování v kolektivu
- vede žáky k angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu

Kompetence občanské:

Učitel

- učí žáky chápat, respektovat a dodržovat základní principy, na nichž spočívají společenské normy, občanská práva a povinnosti
- rozvíjí schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku;
- učí žáky chovat se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví lidí
- vede žáky k pozitivnímu postoji k uměleckým dílům a kulturním památkám
- učí žáky respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí a podílet se na jeho ochraně
- posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost
- motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti

Kompetence pracovní:

Učitel

- volí metody a formy práce, které podporují rozvoj schopností a dovedností potřebných v běžném praktickém životě (samostatnost, pozornost, seberegulace, samokontrola, vytrvalost, komunikační dovednosti apod.)
- učí žáky využívat získané vědomosti z oboru v zájmu vlastního rozvoje a přípravy na budoucí povolání

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA
Vzdělávací obor: FYZIKA
Vzdělávací předmět: FYZIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět fyzika se vyučuje na 2. stupni ZŠ. V 6.a 8.ročníku 1 hodinu týdně. V 7.a 9. ročníku 2 hodiny týdně. K výuce slouží odborná učebna matematiky a fyziky, kmenové učebny a učebny s výpočetní technikou a dataprojektorem.

Vzdělávací obsah předmětu Fyzika vychází z obsahu vzdělávací oblasti Člověk a příroda a podobně jako ostatní vzdělávací obory této oblasti (Přírodopis, Chemie, Zeměpis) umožňuje žákům porozumět zákonitostem přírodních procesů, a uvědomovat si užitečnost přírodovědných poznatků a jejich použití v praktickém životě. Předmět rozvíjí činnosti dovednosti. Objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry.

Učivo fyziky navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět, která přibližuje přírodovědné poznávání žákům 1. stupně základního vzdělávání. Je rozděleno do těchto tematických celků:

- 1. LÁTKY A TĚLESA**
- 2. POHYB TĚLES, SÍLY**
- 3. MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN**
- 4. ENERGIE**
- 5. ZVUKOVÉ DĚJE**
- 6. ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE**
- 7. VESMÍR**

Cílové zaměření a rozvoj klíčových kompetencí

Vzdělávání v tomto předmětu směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních zákonů a jejich souvislostí s využitím různých metod poznávání -pozorování, měření, experimentování a metod racionálního myšlení – **kompetence pracovní a kompetence k řešení problémů**
- potřebě zkoumat průběh a příčiny různých přírodních procesů, hledat jejich vysvětlení a využití v praxi – **kompetence k učení, k řešení problémů a pracovní**
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování hypotéz o přírodních jevech více nezávislými způsoby – **kompetence k učení, k řešení problémů a občanské**
- zapojování do činností směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, k vlastnímu zdraví i zdraví ostatních lidí, k porozumění souvislostem mezi

činnosti lidí a stavem přírodního a životního prostředí – **kompetence občanské, sociální a personální**

- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, utváření dovedností vhodně se chovat v situacích, kdy hrozí ohrožení života, zdraví či majetku jiných lidí – **kompetence občanské, sociální a personální**

Okruhy průřezových témat

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (OSV)

Ve vyučovacích hodinách používáme metody práce, které napomáhají žákům zvládat vlastní chování, utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci, formují studijní dovednosti žáků a vedou k utváření pozitivního postoje k sobě samému a k druhým lidem. Rozvíjíme dovednosti pro řešení problémů, (např. zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů) a schopnosti analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí.

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBCĀNA (VDO)

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností vedeme žáky k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení. V oblasti postojů a hodnot rozvíjíme a podporujeme schopnost zaujetí vlastního stanoviska a názoru žáků, vedeme žáky k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu - používat demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti. Učíme žáky posuzovat a hodnotit probírané jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu.

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH (VMEGS)

Vedeme žáky k poznání a pochopení života a díla významných fyziků –Evropanů. Tematický okruh **Jsmo Evropané** - kořeny a zdroje evropské civilizace. Rozvíjíme schopnost racionálně uvažovat, projevovat a korigovat emocionální zaujetí v situacích motivujících k setkávání, srovnávání a hledání společných evropských perspektiv.

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA (EMV)

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností poskytuje vyučovací předmět a používané formy a metody práce znalosti, dovednosti a návyky nezbytné pro každodenní jednání vůči prostředí, seznamuje žáky s principy udržitelnosti rozvoje společnosti (zdroje energie).

V oblasti postojů a hodnot vedeme k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů, podněcujeme aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí.

Tematické okruhy:

Ekosystémy

vodní zdroje, vodní elektrárny (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím)

Základní podmínky života

energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj)

využívání energie, možnosti a způsoby šetření

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny);

Vztah člověka k prostředí

prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, možnosti a způsoby ochrany zdraví)

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA (MV)

Ve vyučovacích hodinách rozvíjíme komunikační schopnosti, zvláště při prezentaci referátů a projektů. Vystupování před jinými lidmi a stylizace psaného a mluveného textu přispívá k využívání vlastních schopností i pro v týmovou práci.

V oblasti postojů a hodnot uplatňujeme možnost svobodného vyjádření vlastních postojů, odpovědnost za způsob jejich formulování a prezentace.

Tematické okruhy

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě;

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

identifikace společensky významných hodnot v textu

identifikování základních orientačních prvků v textu

Vnímání autora mediálních sdělení

výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje

výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu

Fungování a vliv médií ve společnosti

role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na postoje a chování lidí

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA (MKV)

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností rozvíjíme dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturních kontaktů k obohacení sebe i druhých, učíme žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin a uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání.

Tematické okruhy

Kulturní diference

respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy)

Lidské vztahy

osobní přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy

Etnický původ

rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost

Multikulturalita

naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin

vstřícný postoj k odlišnostem

Princip sociálního smíru a solidarity

nekonfliktní život v multikulturní společnosti

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení:

Učitel:

- vede žáky k soustavnému vzdělávání a zdokonalování se v učení formou práce s učebnicí, odbornou literaturou, tiskem a výpočetní technikou (samostatná práce s texty v učebnici, tematické miniprojekty žáků a žákovských skupin, projektové vyučování, mezipředmětové školní projekty, referáty, práce s internetem a výukovými PC programy)
- učí žáky pracovat s informacemi a dávat do souvislosti poznatky z různých vzdělávacích oblastí (pokusy, pozorování, laboratorní práce, řešení problémových úloh na opakování a procvičování a doplňování probraného učiva)
- učí žáky zhodnotit výsledky svého učení a volit nové efektivní učební strategie (hodnocení přípravy na vyučování, zvládnutí učiva a zadaných úkolů, hodnocení práce spolužáků)

Kompetence k řešení problémů:

Učitel:

- vede žáky k analýze a pochopení problému, k jeho samostatnému řešení a vyhodnocení (ověřit správnost řešení)
- učí žáky aplikovat získané vědomosti k volbě správných postupů k řešení a ověření správnosti řešení problémů
- vede žáky k pochopení řešení ekologických problémů a problémů týkajících se ochrany zdraví člověka

Kompetence komunikativní:

Učitel:

- učí žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v písemné i ústní podobě, aktivně se zapojovat do diskusí, vhodně obhajovat své názory a naslouchat druhým lidem
- vede žáky k využívání informačních a komunikačních prostředků
- vede žáky k efektivní a slušné komunikaci se spolužáky a s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální:

Učitel:

- učí žáky efektivně spolupracovat, ocenit zkušenosti druhých lidí a čerpat z nich poučení
- učí žáky ovládat a řídit svoje chování a jednání, umět požádat o pomoc a poskytnout ji
- pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce a upevňuje dobré mezilidské vztahy

Kompetence občanské:

Učitel:

- učí žáky chápat základní ekologické souvislosti a respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí
- učí žáky schopnostem vcítit se do situace ostatních lidí, odmítat fyzické a psychické násilí a postavit se proti němu
- učí žáky zodpovědnému chování v krizových situacích a v situacích ohrožujících život a zdraví člověka (poskytnutí první pomoci)

Kompetence pracovní:

Učitel:

- vede žáky k bezpečnému a účinnému používání laboratorní techniky, jiných nástrojů a vybavení odborné učebny, k dodržování hygienických pravidel při práci a učení
- učí žáky využívat získané znalosti a zkušenosti v praktickém životě, v zájmu vlastního rozvoje a přípravy na budoucí povolání

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA
Vzdělávací obor: CHEMIE
Vzdělávací předmět: CHEMIE

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět chemie se vyučuje na 2. stupni naší školy v 8. a 9. ročníku 2 hodiny týdně. K výuce slouží odborná učebna chemie a učebny s výpočetní technikou a dataprojektorem.

Vzdělávací obsah předmětu Chemie vychází z obsahu vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Podobně jako ostatní vzdělávací obory této oblasti (Př, F, Z) umožňuje žákům porozumět zákonitostem přírodních procesů a uvědomovat si užitečnost přírodovědných poznatků pro jejich použití v praktickém životě. Učí žáky poznávat souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vliv lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví.

Výuka je zaměřena především na tyto životní dovednosti - tvořivost, komunikace, řešení problémů, práce a ochrana zdraví. Je založena na experimentálních činnostech, žáci pracují samostatně či v malých skupinách, ale z důvodu bezpečnosti převažují demonstrační pokusy. Do výuky začleňujeme laboratorní práce. Žáci s poruchami učení mají větší časový prostor, nadaní žáci plní větší rozsah zadané práce. Všichni žáci zpracovávají referáty. Vyučování chemie vede žáky k poznávání vybraných chemických látek a reakcí, které jsou součástí přírody a jejich každodenního života. Žáci získávají informace o bezpečném a účelném zacházení s chemickými látkami a jsou vedeni k ochraně přírody a vlastního zdraví. Výuka je cílevědomě řízena tak, aby žáci postupně získali základní poznatky z různých oborů chemie, osvojovali si dovednosti spojené s pozorováním vlastností látek a chemických reakcí, s prováděním jednoduchých pokusů a učili se nacházet vysvětlení chemických jevů, zdůvodňovat vyvozené závěry a uvádět do širších souvislostí s praktickým využitím. Žáci se učí dodržovat zásady bezpečné práce s chemikáliemi, jsou seznamováni s mnohostranným využitím chemie v nejrůznějších oblastech lidské činnosti – v průmyslu, zemědělství, energetice, zdravotnictví, potravinářství a ve výživě člověka. Učivo chemie navazuje na učivo přírodovědy, fyziky a přírodopisu, rozvíjí vědomosti a dovednosti získané žáky v těchto vzdělávacích předmětech.

Vzdělávací obsah chemie je rozdělený do těchto tématických celků:

- 1. POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE**
- 2. SMĚSI**
- 3. ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY**
- 4. CHEMICKÉ REAKCE**
- 5. ANORGANICKÉ SLOUČENINY**
- 6. ORGANICKÉ SLOUČENINY**
- 7. CHEMIE A SPOLEČNOST**

Cílové zaměření a rozvoj klíčových kompetencí

Vzdělávání v tomto předmětu směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních zákonů a jejich souvislostí s využitím různých metod poznávání, pozorování, měření, experimentování a metod racionálního myšlení – **kompetence pracovní, kompetence k řešení problémů**
- potřebě zkoumat průběh a příčiny různých přírodních jevů, hledat jejich vysvětlení a využití v praxi – **kompetence k učení, k řešení problémů a pracovní**
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování hypotéz o přírodních jevech více nezávislými způsoby – **kompetence k učení, k řešení problémů a občanské**
- zapojování do činností směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, k vlastnímu zdraví i zdraví ostatních lidí, k porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí člověka – **kompetence občanské, sociální a personální**
- utváření dovedností vhodně se chovat v situacích, kdy hrozí ohrožení života, zdraví či majetku jiných lidí – **kompetence občanské, sociální a personální**

Okruhy průřezových témat

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (OSV)

Ve vyučovacích hodinách používáme metody práce, které napomáhají žákům zvládat vlastní chování, utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci, formují studijní dovednosti žáků, pomáhají k utváření pozitivního postoje k sobě samému a k druhým lidem. Rozvíjíme dovednosti pro řešení problémů, (např. zvládnutí učebních problémů vázaných na látku předmětů) a schopnosti analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot.

Učivo:

Např. **Zásady bezpečné práce** - ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě

Mimořádné události - havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA (VDO)

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností vedeme žáky k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení. V oblasti postojů a hodnot rozvíjíme a podporujeme schopnost zaujetí vlastního stanoviska a názoru žáků, vedeme žáky k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu - používat demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti. Učíme žáky posuzovat a hodnotit probírané jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu.

Učivo: **Voda** - destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody

Vzduch - složení, čistota ovzduší, ozónová vrstva

Žák uvede příklady znečištění vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění. Žák aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe.

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH (VMEGS)

Vedeme žáky k poznání a pochopení života a díla významných chemiků – Evropanů. Tematický okruh **Jsme Evropané** - kořeny a zdroje evropské civilizace.

Rozvíjíme schopnost racionálně uvažovat, projevovat a korigovat emocionální zaujetí v situacích motivujících k setkávání, srovnávání a hledání společných evropských perspektiv. Podporujeme globální řešení ekologických problémů.

Např. Žák zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi.

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA (EMV)

Znalosti, dovednosti a návyky nezbytné pro praktické řešení ekologických problémů seznamujeme žáky s principy udržitelnosti rozvoje lidské společnosti a udržitelného života na Zemi. V oblasti postojů a hodnot vedeme k ochraně přírody a přírodních zdrojů, k ohleduplnosti ve vztahu k prostředí.

Tematické okruhy:

Ekosystémy - vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); kyslík, cyklus oxidu uhličitého v přírodě.

Žák se orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka-průmyslová hnojiva, detergenty a pesticidy, insekticidy

Základní podmínky života - voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi), **PROJEKT VODA**.

Přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)

Vlastnosti látek - hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek. Žák určí společné a rozdílné vlastnosti látek.

Směsi, voda, vzduch, anorganické sloučeniny, organické sloučeniny.

Žák porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí

Žák určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu, uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů.

Lidské aktivity a problémy životního prostředí - odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny; Den životního prostředí OSN, Den Země apod.

Žák vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet. Zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy.

Vztah člověka k prostředí - zajišťování ochrany životního prostředí v obci - instituce, nevládní organizace, lidé; náš životní styl, spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí. Žák zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi, orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka.

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA (MV)

Ve vyučovacích hodinách rozvíjíme komunikační schopnosti, zvláště při prezentaci referátů a projektů -vystupování před jinými lidmi a stylizace psaného a mluveného textu.

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení -pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě;

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality -identifikace společensky významných hodnot v textu, identifikování základních orientačních prvků v textu

Stavba mediálních sdělení- zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle daných kritérií

Vnímání autora mediálních sdělení - výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu

Fungování a vliv médií ve společnosti - role médií v každodenním životě jednotlivce
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA (MKV)

Učíme žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin a uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a nést odpovědnost za své jednání.

Tematické okruhy:

Kulturní difference - respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy)

Lidské vztahy - osobní příspěvi k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy

Etnický původ - rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost

Multikulturalita - naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem

Princip sociálního smíru a solidarity - nekonfliktní život v multikulturní společnosti

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení:

Učitel:

- vede žáky k soustavnému vzdělávání a zdokonalování se v učení, v práci s odbornou literaturou, tiskem a výpočetní technikou (samostatná práce s texty, miniprojekty žáků, projektové vyučování, mezipředmětové školní projekty, referáty, práce s internetem a výukovými PC programy)
- učí žáky pracovat s informacemi a dávat do souvislosti poznatky z různých vzdělávacích oblastí (pokusy, pozorování, laboratorní práce, řešení problémových úloh na opakování a procvičování a doplňování probraného učiva)
- učí žáky zhodnotit výsledky svého učení a volit nové efektivní učební strategie (hodnocení přípravy na vyučování, zvládnutí učiva a zadaných úkolů, hodnocení práce spolužáků)

Kompetence k řešení problémů:

Učitel:

- vede žáky k analýze a pochopení problému, k jeho samostatnému řešení a vyhodnocení správnosti zvoleného postupu
- vede žáky k pochopení řešení ekologických problémů a problémů týkajících se ochrany zdraví člověka

Kompetence komunikativní:

Učitel:

- učí žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v písemné i ústní podobě, aktivně se zapojovat do diskusí, vhodně obhajovat své názory a naslouchat druhým lidem
- vede žáky k využívání informačních a komunikačních prostředků
- vede žáky k efektivní a slušné komunikaci se spolužáky a s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální:

Učitel:

- učí žáky efektivně spolupracovat, ocenit zkušenosti druhých lidí a čerpat z nich poučení
- učí žáky ovládat a řídit svoje chování a jednání, umět požádat o pomoc a poskytnout ji
- pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce a upevňuje dobré mezilidské vztahy

Kompetence občanské:

Učitel:

- učí žáky schopnostem vcítit se do situace ostatních lidí, odmítat fyzické a psychické násilí a postavit se proti němu
- učí žáky chápat základní ekologické souvislosti, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí a ochranu zdraví člověka
- učí žáky zodpovědnému chování v krizových situacích a v situacích ohrožujících život a zdraví člověka

(Ochrana člověka za mimořádných událostí - nebezpečné látky a přípravky- R-věty, S-věty, varovné značky a jejich význam, mimořádné události - havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek)

Kompetence pracovní:

Učitel:

- vede žáky k bezpečnému a účinnému používání laboratorní techniky, jiných nástrojů a vybavení odborné učebny chemie, k dodržování hygienických pravidel při práci a učení
- učí žáky využívat získané znalosti a zkušenosti v praktickém životě, v zájmu vlastního rozvoje a přípravy na budoucí povolání

Žák pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí.

Žák vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení, navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi.

Uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání, aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu apod.

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA
Vzdělávací obor: PŘÍRODOPIS
Vzdělávací předmět: PŘÍRODOPIS
Biologie člověka a výchova ke zdraví

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět Přírodopis se vyučujeme v 6. a 7. ročníku 2 hodiny týdně, v 9. ročníku je 1 vyuč. hodina týdně. V 8. ročníku byl zaveden nový integrovaný předmět Biologie člověka a výchova ke zdraví s 2 hodinovou týdenní dotací. V 6. třídách s rozšířenou výukou tělesné výchovy je výchova ke zdraví zařazena do hodin Tv.

Výuka těchto předmětů probíhá převážně v odborné učebně přírodopisu. Výuku ve škole doplňují výchovné a vzdělávací akce školy – přírodovědné vycházky do okolí školy a města, exkurze, přírodovědné vzdělávací pořady, návštěvy tachovského Muzea Českého lesa a další.

Vzdělávací oblast Člověk a příroda navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět, která na elementární úrovni přibližuje přírodovědné poznávání žákům 1. stupně, kooperuje se vzdělávacími oblastmi Matematika a její aplikace, Člověk a společnost, Člověk a zdraví a Člověk a svět práce .

Vzdělávací předmět **Přírodopis** zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním jevům a jejich zákonitostem, dává potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá lépe se orientovat v běžném životě.

V tomto předmětu dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav, včetně člověka. Významně podporuje vytváření otevřeného myšlení, přístupného alternativním názorům, kritického myšlení a logického uvažování.

Vyučovací obsah je rozdělený do těchto tematických celků:

1. OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA

2. BIOLOGIE HUB

3. BIOLOGIE ROSTLIN

4. BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ

5. BIOLOGIE ČLOVĚKA

6. NEŽIVÁ PŘÍRODA

7. ZÁKLADY EKOLOGIE

8. PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY

Vyučovací předmět **Biologie člověka a výchova ke zdraví** v 8. ročníku je věnovaný tematickému celku Biologie člověka a přebírá část vyučovacího obsahu oblasti Člověk a zdraví. Zejména tematické okruhy:

ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE

- dětství, puberta, dospívání

- sexuální dospívání a reprodukční zdraví

ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ

- ochrana před přenosnými i nepřenosnými chorobami, chronickým onemocněním a úrazy bezpečné způsoby chování (nemoci přenosné pohlavním stykem, HIV/AIDS, hepatitidy); zdravotní preventivní a lékařská péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě)

HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ

- celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci

Cílové zaměření a rozvoj klíčových kompetencí

Vzdělávání v tomto předmětu směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování – **kompetence k učení, občanské a pracovní**
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi – **kompetence k řešení problémů a občanské**
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby – **kompetence k řešení problémů, občanské a pracovní**
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů – **kompetence k řešení problémů**
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, k vlastnímu zdraví i zdraví ostatních lidí – **kompetence sociální, personální a občanské**
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí – **kompetence občanské a pracovní**
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy – **kompetence občanské a pracovní**
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí – **kompetence občanské, sociální a personální**

Okruhy průřezových témat

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (OSV)

Osobnostní rozvoj: seberegulující jednání jako základní ekologický princip

Obsah tohoto tématického okruhu je naplňován prostřednictvím témat směřujících k sebepoznání, zdravému sebepojetí, seberegulaci a k udržení psychického zdraví - výuka Biologie člověka a výchovy ke zdravému životnímu stylu v 8. ročníku, témata ochrany přírodního a životního prostředí člověka.

Sociální rozvoj: evoluce lidského chování, zvířecí a lidské komunikace

Komunikace a spolupráce ve dvojicích nebo větších skupinách, zdokonalování dovedností týkajících se spolupráce a komunikace v týmu - pokusy, pozorování, laboratorní práce. Upevňování dobrých vztahů k sobě samému i k dalším lidem, prezentace názoru před spolužáky – příprava a prezentace referátů, miniprojektů a projektů .

Morální rozvoj: rozvoj emocionálních vztahů, osobních postojů a praktických dovedností ve vztahu k přírodnímu prostředí - komplexní pohled na vztah mezi člověkem a přírodou, primární prevence sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování, zdravý životní styl, ochrana vlastního zdraví.

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA (VDO)

Uplatňování zásad slušné komunikace, asertivního jednání a schopností kompromisu. Vytváření demokratické atmosféry ve třídě, využívání témat zaměřených na vztah k domovu a vlasti. Rozvoj smyslu pro spravedlnost a toleranci, rozvoj kritického myšlení, formulačních, argumentačních schopností, schopnosti nést odpovědnost za své chování, znalost práv a povinností, demokratický způsob řešení konfliktů a problémů.

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH (VMEGS)

Objasňování důsledků globálních vlivů na životní prostředí, vazby mezi lokální, národní, evropskou a globální úrovní uvažování, rozhodování a jednání.

Rozvoj orientace žáků v globálních problémech souvisejících se zdravím.

Tematický celek **Jsme Evropané** - mezinárodní organizace a jejich příspěví k řešení ekologických problémů

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA (EMV)

Vést žáky k aktivní účasti na ochraně a utváření zdravého životního prostředí, k pozorování a citlivému vnímání a hodnocení důsledků jednání lidí - osvojování si základních dovedností a návyků aktivního odpovědného přístupu k prostředí v každodenním životě, pochopení objektivní platnosti základních přírodních zákonitostí

Tematické okruhy:

Ekosystémy, Základní podmínky života,

Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA (MV)

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě, vliv médií na postoje a chování lidí – témata ochrany životního prostředí a zdraví člověka. Stavba mediálních sdělení, vnímání autora mediálních sdělení - výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření názoru autora, tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu - vydávání školního časopisu .

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA (MKV)

Tematický celek:

Etnický původ - rovnocennost všech etnických skupin a kultur; lidské rasy, odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; rasismus, projevy rasové nesnášenlivosti - jejich rozpoznávání a důvody vzniku, postavení národnostních menšin, základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti, různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa.

Princip sociálního smíru a solidarity - odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení:

Učitel:

- vede žáky k soustavnému vzdělávání a zdokonalování se v učení formou práce s učebnicí, odbornou literaturou, tiskem a výpočetní technikou, samostatná práce s texty v učebnici, tematické práce žáků a žákovských skupin, projektové vyučování, mezipředmětové školní projekty, referáty, práce s internetem a výukovými PC programy
- učí žáky pracovat s informacemi a dávat do souvislosti poznatky z různých vzdělávacích oblastí (pokusy, pozorování, laboratorní práce, řešení problémových úloh na opakování a procvičování a doplňování probraného učiva)
- učí žáky zhodnotit výsledky svého učení a volit nové efektivní učební strategie

Kompetence k řešení problémů:

Učitel:

- vede žáky k analýze a pochopení problému, k jeho samostatnému řešení a vyhodnocení
- učí žáky aplikovat získané vědomosti k volbě správných postupů k řešení a ověření správnosti řešení problémů
- vede žáky k pochopení řešení ekologických problémů a problémů týkajících se ochrany zdraví člověka v praktickém životě

Kompetence komunikativní:

Učitel:

- učí žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v písemné i ústní podobě, aktivně se zapojovat do diskusí, vhodně obhajovat své názory a naslouchat druhým lidem
- vede žáky k využívání informačních a komunikačních prostředků
- vede žáky k efektivní a slušné komunikaci se spolužáky a s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální:

Učitel:

- učí žáky efektivně spolupracovat, ocenit zkušenosti druhých lidí a čerpat z nich poučení
- učí žáky ovládat a řídit své chování a jednání, umět požádat o pomoc a poskytnout ji
- pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce a upevňuje dobré mezilidské vztahy

Kompetence občanské:

Učitel:

- učí žáky poznávat a chránit přírodu okolí školy a města
- učí žáky chápat základní ekologické souvislosti a respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí
- učí žáky schopnostem vcítit se do situace ostatních lidí, odmítat fyzické a psychické násilí a postavit se proti němu
- učí žáky zodpovědnému chování v krizových situacích a v situacích ohrožujících život a zdraví člověka (poskytnutí první pomoci)

Kompetence pracovní:

Učitel:

- vede žáky k bezpečnému a účinnému používání laboratorní techniky, jiných nástrojů a vybavení odborné učebny přírodopisu
- učí žáky využívat získané znalosti a zkušenosti v praktickém životě, v zájmu vlastního rozvoje a přípravy na budoucí povolání

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA
Vzdělávací obor: ZEMĚPIS
Vzdělávací předmět: ZEMĚPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět Zeměpis je vyučován jako samostatný předmět ve všech ročnících druhého stupně. V 6, 7. a 9. ročníku 2 hodiny týdně, v 8. ročníku 1 hodinu týdně.

Výuka probíhá v kmenových učebnách. Vzdělávání ve škole doplňují přírodovědné a zeměpisné exkurze.

Vzdělávací obsah předmětu Zeměpis má přírodovědný i společenskovední charakter. Doplnuje učivo předmětů Přírodopis, Fyzika a Chemie z oblasti Člověk a příroda a předmětů Dějepis a Výchova k občanství.

Mezipředmětové vztahy:

Chemie: znečištění atmosféry, hydrosféry, biosféry,...

Fyzika: sluneční soustava, vesmír, ...

Přírodopis: rozšíření živočichů a rostlin, biotopy, CHKO, národní parky, ...

Matematika: měřítko mapy, převody jednotek, práce s grafy, diagramy, ...

ICT: zdroj aktuálních informací a jejich zpracování

Dějepis: kultura národů, historie států,...

Vzdělávání v předmětu zeměpis směřuje k:

- získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí, osvojování hlavních geografických objektů, jevů, pojmů a používání poznávacích metod
- získávání a rozvíjení dovedností pracovat se zdroji geografických informací
- respektování přírodních hodnot, lidských výtvorů a k podpoře ochrany životního prostředí
- rozvoji trvalého zájmu o poznávání vlastní země a regionů světa jako nedílné součásti životního způsobu moderního člověka
- rozvíjení kritického myšlení a logického uvažování
- aplikování geografických poznatků v praktickém životě

Vzdělávací obsah předmětu je rozdělený do těchto tematických okruhů:

1. GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE

A TOPOGRAFIE

2. PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ

3. REGIONY SVĚTA

4. SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ

5. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

6. ČESKÁ REPUBLIKA

7. TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE

Okruhy průřezových témat

Předmětem prolínají tato průřezová témata:

- VDO:** občanská společnost a stát; formy participace občanů v politickém životě; principy demokracie
- OSV:** rozvoj schopností poznávání; seberegulace, sebeorganizace; kreativita; poznávání lidí; mezilidské vztahy; komunikace; kooperace; řešení problémů a rozhodovací dovednosti; hodnoty, postoje
- EMV:** ekosystémy; základní podmínky života; problémy životního prostředí; vztah člověka k prostředí
- MV:** kritické čtení a vnímání mediálního sdělení; interpretace vztahu mediálního sdělení a reality; stavba mediálního sdělení; tvorba mediálního sdělení; práce v realizačním týmu
- VMEGS:** objevování Evropy, světa
- MKV:** kulturní diference; lidské vztahy; etnický původ; multikulturalita; principy solidarity

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení:

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací
- k správnému používání odborné terminologie
- k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi
- k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů

Kompetence komunikativní:

Učitel vede žáky:

- k dodržování předem stanovených pravidel komunikace
- k naslouchání a respektování názorů druhých
- k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů v písemné i mluvené podobě

Kompetence k řešení problémů:

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů

- k využívání metod, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci
- k argumentaci, k diskusi na dané téma, k obhajování svých výroků
- k odpovědím na otevřené otázky, k práci s chybou

Kompetence sociální a personální:

Učitel vede žáky:

- k využívání skupinového a inkluzivního vyučování
- k utváření pocitu zodpovědnosti za svá jednání
- k ochotě pomoci a o pomoc požádat
- k spoluúčasti na vytváření kritérií hodnocení a k následnému hodnocení svých výsledků
- k dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů
- k občanské odpovědnosti za vytváření podmínek pro udržitelný rozvoj v lokálním a globálním měřítku

Kompetence občanské:

Učitel vede žáky:

- k dodržování pravidel slušného chování
- k pochopení práv a povinností v souvislosti s principem trvale udržitelného rozvoje
- k tomu, aby brali ohled na druhé
- k vytváření osobních představ o geografickém a životním prostředí

Kompetence pracovní:

Učitel vede žáky:

- k dodržování pravidel bezpečného chování v terénu
- k vyhledávání a využívání různých zdrojů informací

Vzdělávací oblast: UMĚNÍ A KULTURA
Vzdělávací obor: HUDEBNÍ VÝCHOVA
Vzdělávací předmět : HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět Hudební výchova se vyučuje ve všech ročnících základní školy 1 hodinu týdně. Výuka probíhá v odborných učebnách Hv pro 1. a 2. stupeň.

Výuku vhodně doplňují výchovné koncerty a vzdělávací pořady organizované školou.

Ve výuce se využívá audiovizuální technika, různé formy a metody práce s využitím dostupných vyučovacích pomůcek. Cílem předmětu je rozvíjení hudebnosti žáků, získání vztahu k hudbě a umění. Rozvíjí se ve čtyřech hlavních činnostech:

- 1.Zpěv** (vokální činnost - práce s hlasem, kultivace pěveckého i mluveného projevu)
- 2.Poslech** (poslechová činnost - aktivní vnímání hudby, poznávání žánrů, stylů a podob)
- 3.Pohyb** (hudebně pohybová činnost- ztvárnění hudby pohybem, tancem, gesty)
- 4.Hra na hudební nástroje** (instrumentální činnost).

Vzdělávací oblast Umění a kultura umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence - umění a kulturu.. Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu

uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického cítění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky apod.

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění a hudbě, k jejímu aktivnímu vnímání a využívání jako svébytného prostředku komunikace. V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe obsahovými doménami hudební výchovy.

Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující se, rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti - jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi - sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými.

Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

Vzdělávací obsah předmětu Hudební výchova na 2. stupni je rozdělen do těchto tématických a činnostních okruhů:

1. **VOKÁLNÍ ČINNOSTI** - práce s hlasem, kultivace pěveckého i mluvního projevu, uplatňování a posilování správných pěveckých návyků
2. **INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI** - hra na hudební nástroje, jejich využití při hudební reprodukci i produkci
3. **HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI** - ztvárnění hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest
4. **POSLECHOVÉ ČINNOSTI** - vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat

Mezipředmětové vztahy:

Tělesná výchova - pohyb, tanec.

Výuka jazyků - výuka písní v cizím jazyce, rytmizace slov

Dramatická výchova - vyjadřování pocitů, emocí

Výtvarná výchova - výtvarné ztvárnění melodie, textu písní apod.).

Cílové zaměření a rozvoj klíčových kompetencí:

Vzdělávání v tomto předmětu směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace – **kompetence k učení, sociální, občanské a komunikativní**

- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot – **kompetence občanské, sociální a personální**
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností – **kompetence sociální, personální a občanské**
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života – **kompetence sociální a personální**

Okruhy průřezových témat

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (OSV)

Osobnostní rozvoj:

Hudební činnosti rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka - umělecké osvojování světa, rozvíjení specifického cítění, tvořivosti a vnímavosti jedince k uměleckému dílu

Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění

Sebepoznání a sebepojetí - zdroj informací o sobě, temperament, postoje, hodnoty

Seberegulace a sebeorganizace - regulace vlastního jednání i prožívání

Psychohygienu - dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému

Kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity

Sociální rozvoj:

Studium hudebního umění a jeho tvorba se stává prostředkem k poznávání sebe samému i okolního světa, rozvíjí schopnost vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot. Hudební umění je neoddělitelnou součástí každodenního života lidí podobně jako kultura chování, oblékání, cestování, práce apod.

Poznávání lidí - rozvoj pozornosti vůči odlišnostem

Mezilidské vztahy – pohled na svět očima druhého

Komunikace - řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání

Kooperace a kompetice - dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení

Morální rozvoj:

V hodinách se připomínají historické souvislosti a společenské kontexty ovlivňující umění a kulturu, žáci jsou vedeni k pozitivnímu postoji k uměleckým dílům.

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - problémy v seberegulaci

Hodnoty, postoje, praktická etika - analýza vlastních i cizích postojů a hodnot

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA (VDO)

- vedeme žáky k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností
- vedeme žáky k otevřenému, aktivnímu, zainteresovanému postoji v životě
- demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole

- demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti

Využíváme témata zaměřená na vztah k domovu a vlasti např. u poslechového činnosti.

Hudební dílo a její autor - česká hudební tvorba, hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi

Hudební styly a žánry - chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH (VMEGS)

- budeme rozvíjet schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech
- vedeme žáky k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů
- utváříme u žáků pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti

Tématický celek: **Evropa a svět nás zajímá** - lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA (EMV)

- podpora a prezentace zdravého životního stylu, vnímání estetických hodnot prostředí, vnímavý a citlivý přístup žáků k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA (MV)

- budeme učit žáky využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- učíme žáky chápat cíle a strategie vybraných mediálních obsahů
- veřejné vystupování žáků a pěveckého sboru

Kritické vnímání mediálních sdělení - rozlišení zábavních („bulvárních“) prvků a společensky významných

Vnímání autora mediálních sdělení - výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje, výběr obrazů a zvuků

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA (MKV)

- rozvíjet schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- učit žáky vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoli jako zdroj konfliktu

Kulturní difference - jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy);

Lidské vztahy - zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy

Multikulturalita - multikulturalita současného světa, vstřícný postoj k odlišnostem

Princip sociálního smíru a solidarity - aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení:

Učitel

- učí žáky zpívat na základě dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně

- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- volí takové formy a metody práce, které motivují žáka k aktivnímu vzdělávání se v předmětu a v činnostech spojených s jeho obsahem
- učí žáky kriticky zhodnotit výsledky svého učení a hledat cesty vedoucí k jejich zlepšení

Kompetence k řešení problémů:

Učitel

- učí žáky rozlišovat jednotlivé kvality tónů, rozpoznávat výrazné tempové a dynamické změny hudby
- učí rozpoznávat některé hudební nástroje, odlišit hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální
- sleduje pokrok žáků, vede žáky k vzájemnému naslouchání
- učí žáky využívat získané vědomosti a dovednosti k řešení problémů každodenního života ve škole a v rodině

Kompetence komunikativní:

Učitel

- vede žáky k rytmizaci a melodizaci jednoduchých textů
- umožňuje žákům reagovat pohybem na znějící hudbu, vyjadřovat tempo, dynamiku...
- se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků
- podporuje rozvoj dovednosti formulovat a vyjádřit svůj pocit, postoj, myšlenku a názor
- vede žáky k aktivnímu naslouchání a asertivní komunikaci

Kompetence sociální a personální:

Učitel

- vede žáky ke kritickému usuzování a posuzování žánrů a stylů hudby
- podporuje upevňování dobrých mezilidských vztahů v kolektivu třídy
- vede žáky k ohleduplnosti a úctě k životu, práci a dílu jiných lidí

Kompetence občanské:

Učitel

- vede žáky ke kritickému myšlení nad obsahy hudebních děl
- umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činnosti nebo jejího výsledku
- učí žáky zaujmout pozitivní postoj k národním tradicím, slovesnosti, lidovým písním a tancům, k dílům českých a evropských hudebních skladatelů a k ostatním uměleckým dílům
- rozvíjí schopnost vcítit se do pocitů a situace jiných lidí, odmítat fyzické a psychické násilí a postavit se proti němu

Kompetence pracovní:

Učitel

- vede žáky k využití jednoduchých hudebních nástrojů k doprovodní hře, tanečním pohybem vyjadřuje hudební náladu, sleduje při hodině pokrok všech žáků
- vede žáky k používání obecně známých termínů, znaků a symbolů
- učí žáky bezpečně a účinně používat nástroje a vybavení učebny, dodržovat vymezená pravidla chování a řád učebny, plnit povinnosti a závazky
- učí žáky využívat získané schopnosti, znalosti a dovednosti v zájmu vlastního rozvoje a přípravy na budoucí povolání (podpora a rozvoj talentů)

Vzdělávací oblast: UMĚNÍ A KULTURA

Vzdělávací obor: VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Vzdělávací předmět : VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět Výtvarná výchova se vyučuje ve všech ročnících základní školy, kromě devátého. Na 1. stupni v 1.-3. ročníku 1 hodinu týdně, ve 4.-5. ročníku 2 hodiny týdně.

Na 2. stupni v 6.,7.a 8. ročníku 2 hodiny týdně.

Výuka probíhá v kmenových učebnách, vhodně ji doplňují výchovné a vzdělávací akce organizované školou – návštěvy Muzea Českého lesa, Městské galerie, výtvarné vycházky do okolí školy a města, zapojování žáků do různých soutěží organizovaných v rámci oblasti a do mezinárodní výtvarné soutěže partnerských škol z Mitterteichu a Hermsdorfu v SRN.

Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky výtvarného umění. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředků pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat.

V předmětu je rozvíjena tvořivost a citlivost, kde se soustředíme na schopnost vcítění a porozumění. Další funkcí výtvarného díla je vyjádření sebe sama, ze všeho nejvíce nám ale jde o schopnost svobodně se vyjadřovat a hlavně vnímat.

Pracujeme s projekty a projektovými bloky. Střídáme práci ve skupinách s individuální činností. Dbáme na to, aby každá práce byla zhodnocena vyučujícím i samotnými žáky. Žáci prezentují výsledky své práce.

S přechodem na 2. stupeň základního vzdělávání se otevírá cesta širšímu nazírání na kulturu a umění. Připomínají se historické souvislosti a společenské kontexty ovlivňující umění a kulturu, vztahy mezi jednotlivými druhy umění. Uplatňuje se různorodost výrazových prostředků při hledání variant řešení společně zvolených témat (projekty). Ty otevírají společný prostor pro získání dovedností a poznatků překračujících rámec jednotlivých oborů a přispívají tak k osobitějšímu a originálnějšímu sebevyjádření i hlubšímu porozumění uměleckému dílu.

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

Vyučovací obsah je založený na tvůrčích činnostech - tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Vzdělávací obsah předmětu Výtvarná výchova je rozdělen do těchto tematických a činnostních okruhů:

1. ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI - činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.

2. UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY - činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.

3. OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ - činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Cílové zaměření a rozvoj klíčových kompetencí:

Vzdělávání v tomto předmětu směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace - **kompetence k učení, sociální, občanské a komunikativní**
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence- **kompetence občanské**
- učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeba k utváření hierarchie hodnot – **kompetence k učení, sociální, personální a občanské**
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností – **kompetence občanské, sociální a personální**
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života – **kompetence sociální a personální**
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě – **kompetence sociální, personální a občanské**

Okruhy průřezových témat

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (OSV)

Osobnostní rozvoj:

Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění

Sebepoznání a sebepojetí - zdroj informací o sobě, temperament, talent, postoje, hodnoty

Seberegulace a sebeorganizace - regulace vlastního jednání i prožívání

Psychohygiena - dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému a ostatním lidem

Kreativita – činnosti a výtvarné techniky podporující rozvoj kreativity

Sociální rozvoj:

Poznávání lidí - rozvoj pozornosti vůči odlišnostem

Mezilidské vztahy – pohled na svět očima druhého, vnímání a utváření mimouměleckého estetického

Komunikace – chápání umění jako prostředku komunikace a osvojování si světa, porozumět řeči předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, cvičení pozorování, empatického a aktivního naslouchání v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností a zaměření, komunikační grafika,

Kooperace a kompetice - pozitivní myšlení, schopnost spolupráce s ostatními lidmi

Morální rozvoj:

V hodinách se připomínají historické souvislosti a společenské kontexty ovlivňující umění a kulturu, žáci jsou vedeni k pozitivnímu postoji k uměleckým dílům.

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - řešení problémů seberegulace, práce ve skupinách

Hodnoty, postoje, praktická etika - analýza vlastních i cizích postojů a hodnot

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA (VDO)

Podporujeme demokratickou atmosféru a vztahy ve škole, demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti.

Vedeme žáky k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností.

Vedeme žáky k otevřenému, aktivnímu, zainteresovanému postoji v životě.

Využíváme témata zaměřena na vztah k domovu a vlasti.

Vedeme žáky k úctě ke kulturním památkám a uměleckým dílům.

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH (VMEGS)

Evropa a svět nás zajímá - místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; život Evropanů a styl života v evropských rodinách

Rozvíjíme schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech.

Podporujeme rozvoj pozitivního postoje k jinakostem a kulturní rozmanitosti.

Vedeme žáky k poznání a pochopení života a díla významných malířů - Evropanů.

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA (EMV)

Prispíváme k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí.

Vedeme žáky k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví.

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA (MV)

Kritické vnímání mediálních sdělení

Vnímání autora mediálních sdělení - výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje, výběr obrazů. Rozvoj schopnosti vnímat, interpretovat a kriticky hodnotit artefakty umělecké i běžné mediální produkce.

Vedeme žáky k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace.

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA (MKV)

Kulturní difference - poznávání vlastního kulturního zakotvení, respektování zvláštností různých etnik, zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy

Lidské vztahy - zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy

Multikulturalita - multikulturalita současného světa, vstřícný postoj k odlišnostem

Princip sociálního smíru a solidarity - aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti

Podporujeme rozvoj schopností poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin.

Učíme žáky vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoli jako zdroj konfliktu.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení:

Učitel

- volí takové formy a metody práce, které motivují žáka k aktivnímu zájmu o výtvarné umění v činnostech spojených s obsahem výtvarné výchovy
- učí žáky kriticky zhodnotit výsledky svého učení a činností, nést odpovědnost za chyby a nedostatky, hledat cesty vedoucí k jejich zlepšení
- učí žáky dávat do souvislosti poznatky z různých vzdělávacích oblastí
- umožňuje žákům zaujímat a rozvíjet postoj k obraznému vyjádření

Kompetence k řešení problémů:

Učitel

- učí žáky využívat získané vědomosti a dovednosti k řešení problémů každodenního života ve škole a v rodině, vyhodnotit a obhájit svá řešení a rozhodnutí
- vede žáky k tvořivému přístupu při řešení výtvarných úkolů
- podporuje u žáků schopnost problémy

Kompetence komunikativní:

Učitel

- rozvíjí chápání umění jako prostředku komunikace
- vede žáky k aktivnímu naslouchání, respektování názorů jiných a k asertivní komunikaci, podporuje rozvoj dovednosti formulovat a vyjádřit svůj pocit, postoj, myšlenku a názor

Kompetence sociální a personální:

Učitel

- vede žáky k tvořivé práci ve skupině, k pomoci ostatním, k tomu, aby respektovali možnost různých přístupů k práci
- podporuje upevňování dobrých mezilidských vztahů v kolektivu třídy
- vede žáky k ohleduplnosti a úctě k životu, práci a dílu jiných lidí

Kompetence občanské:

Učitel

- učí žáky pozitivnímu postoji k umění a kulturním památkám, chápání a respektování estetických požadavků na životní prostředí
- rozvíjí schopnost vcítit se do pocitů a situace jiných lidí, odmítat fyzické a psychické násilí a postavit se proti němu

Kompetence pracovní:

Učitel

- umožňuje žákům užívat samostatně vizuálně obrazné techniky
- učí žáky bezpečně a účinně používat nástroje a potřebné pomůcky, dodržovat vymezená pravidla chování a zodpovědně plnit povinnosti a zadané úkoly
- učí žáky využívat získané schopnosti, znalosti a dovednosti v zájmu vlastního rozvoje a přípravy na budoucí povolání (podpora a rozvoj talentu)

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ
Vzdělávací obor: VÝCHOVA KE ZDRAVÍ
Vzdělávací předmět : VÝCHOVA KE ZDRAVÍ
Biologie člověka a výchova ke zdraví

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět Výchova ke zdraví je vyučován na 2. stupni 1 vyuč. hodinu týdně v 6., 7. a 9. ročníku. Část obsahu vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví je zařazena do učebních osnov předmětu Tělesná výchova (u tříd s rozšířenou výukou Tv), Biologie člověka a výchova ke zdraví. (8. ročník). Výuka probíhá v kmenových třídách, v odborné učebně přírodopisu a tělocvičnách. Vzdělávací obsah oblasti Člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej obohacují nebo využívají a do života celé školy.

Obsah vyučovacího předmětu Výchova ke zdraví tvoří základní poznatky o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví. Svým vzdělávacím obsahem bezprostředně navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět, je velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova.

Žáci si upevňují hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích. Rozšiřují a prohlubují si poznatky o rodině, škole a společenství vrstevníků, o přírodě, člověku i vztazích mezi lidmi. Učí se dívat na vlastní činnosti z hlediska zdravotních potřeb a životních perspektiv dospívajícího jedince, rozhodovat se ve prospěch zdraví.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu je rozdělený do těchto tematických celků:

- 1. VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ**
- 2. ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE**
- 3. ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ**
- 4. RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE**
- 5. HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ**
- 6. OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ**

Vzdělávání v tomto předmětu směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty – **kompetence sociální**
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody, podpořeného příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů – **kompetence sociální, personální občanské a komunikativní**
- poznávání člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování – **kompetence sociální, personální a občanské**
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje – **kompetence k učení**

- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevnování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví – **kompetence k řešení problému**
- propojování zdraví a zdravých mezilidských vztahů se základními etickými a morálními postoji - **kompetence občanské**
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu pro výběr partnera i profesní dráhy, pro uplatnění ve společnosti – **kompetence sociální, pracovní a občanské**
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci – **kompetence sociální, personální a občanské**

Okruhy průřezových témat

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (OSV)

Osobnostní rozvoj:

Sebepoznání a sebepojetí – porozumění sobě samému a druhým, zdravé a vyrovnané sebepojetí.

Seberegulace a sebeorganizace – zvládání vlastního chování, primární prevence sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování, cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení.

Psychohygiena - duševní hygiena, získávání dovedností vztahujících se k zdravému duševnímu a sociálnímu životu, sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech, kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy a k posilování duševní odolnosti.

Sociální rozvoj:

Poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace

Morální rozvoj:

Cvičení zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností; dovednosti pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA (VDO)

Mezilidské vztahy, komunikace a kooperace, respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, programy podpory zdraví, bezpečné chování, dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví, ochrana člověka za mimořádných událostí, bezpečnost v dopravě, znalost pravidel silničního provozu, zdravotní preventivní a lékařská péče; odpovědné chování v situacích úrazu, vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity, komunikace se službami odborné pomoci

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA (EMV)

Ochrana životního prostředí jako podmínka ochrany zdraví a zdravého životního stylu

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA (MV)

Manipulativní reklama a informace, reklamní vlivy, působení sekt

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA (MKV)

Respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:**Kompetence k učení:**

Učitel:

- používá takové formy a metody práce, které podporují zájem žáků o vzdělávací obsah vyučovacího předmětu, vede žáky k aktivnímu učení a využívání informací z různých zdrojů
- učí žáky znát a používat zásady zdravého stravování, osobní, intimní a duševní hygieny, pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví, pravidla silničního provozu, zásady poskytnutí první pomoci při úrazech a v situacích ohrožujících zdraví lidí
- učí žáky kriticky posuzovat získané poznatky a vyvozovat z nich závěry
- učí žáky zdravému životnímu stylu

Kompetence k řešení problémů:

Učitel:

- učí žáky rozpoznávat, formulovat a řešit problémy související s ochranou jeho zdraví
- učí žáky správně reagovat v konfliktních a krizových situacích (sebeovládání a zvládání problémových situací, dovednosti potřebné pro řešení problémů v mezilidských vztazích)
- učí žáky rozpoznat a řešit problémy šikany a jiných projevů násilí na dětech a dospívajících
- vede žáky k používání efektivní a asertivní komunikace

Kompetence komunikativní:

Učitel:

- učí žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v písemném i ústním projevu
- učí žáky naslouchat druhým lidem a porozumět jim
- učí žáky tvořivě využívat různé typy textů, záznamů a obrazových materiálů
- podporuje využívání informačních a komunikačních prostředků ve svém předmětu
- volí formy a metody práce, které podporují rozvoj komunikativních dovedností při spolupráci s ostatními lidmi
- rozvíjí u žáků schopnosti a dovednosti potřebné pro zapojování se do diskusí a k obhajování svých názorů a postojů

Kompetence sociální a personální:

Učitel:

- volí metody a formy práce, které pozitivně ovlivňují mezilidské vztahy a kvalitu společné práce
- učí žáky efektivně spolupracovat s druhými lidmi, poskytnou pomoc a umět o ni požádat
- učí žáky ocenit zkušenosti druhých lidí a čerpat z nich poučení
- rozvíjí schopnost ovládat a řídit svoje jednání a chování v kolektivu

Kompetence občanské:

Učitel:

- učí žáky chápat a dodržovat základní principy, na nichž spočívají společenské normy
- učí žáky chovat se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví lidí
- učí žáky respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí
- podporuje dobré vztahy mezi žáky a učí je kooperaci a pomoci v různých situacích

Kompetence pracovní:

Učitel:

- volí metody a formy práce, které podporují rozvoj schopností a dovedností potřebných v běžném praktickém životě (spolupráce, pomoc druhým, bezpečnost a organizace práce)
- u žáků rozvíjí sociální dovednosti pro předcházení a zvládnání únavy a stresu
- rozvíjí schopnost využívat získané vědomosti z oboru v zájmu žákovy vlastního rozvoje a přípravy na budoucí povolání

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ**Vzdělávací obor: TĚLESNÁ VÝCHOVA****Vzdělávací předmět: TĚLESNÁ VÝCHOVA****Volitelný předmět: Sportovní výchova****Charakteristika vyučovacího předmětu:****Obsahové, časové a organizační vymezení:**

Vyučovací předmět tělesná výchova se vyučuje ve všech ročnících základní školy 2 vyučovací hodiny týdně ve všech ročnících 1. i 2. stupně.

Výuka probíhá ve dvou tělocvičnách (míčovní, gymnastická tělocvična) a na školním hřišti vybaveném atletickou běžeckou dráhou.

Výuku doplňuje kurz plavání pro žáky 3. a 4. ročníku, lyžařský kurz a kurz snowboardingu pro žáky 7. tříd, pravidelné Sportovní dny (Hry na sněhu a na ledě, školní olympiády v atletice) školní turnaje žáků ve vybíjené, florbalu, sálové kopané, basketbalu a další.

Žáci školy navštěvují sportovní kroužky Centra sportu a jsou členy ŠSK, který pracuje pod vedením okresní rady AŠSK.

Výuku tělesné výchovy na 2. stupni rozšiřuje v 7.- 9. ročníku volitelný předmět Sportovní výchova.

Učební obsah předmětu je rozdělený na:

1. ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ**2. ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ****3. ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ**

Činnosti ovlivňující zdraví - význam pohybu pro zdraví, příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, ohebnosti, pohyblivosti, koordinace pohybu, hygiena při Tv, bezpečnost při pohybových činnostech

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností - pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti, základy atletiky, sportovních her, turistika a pobyt v přírodě, plavání, bruslení, další pohybové činnosti.

Činnosti podporující pohybové učení - komunikace v Tv, organizace při Tv, zásady jednání a chování, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, měření a posuzování pohybových dovedností, zdroje informací o pohybových činnostech.

Vyučovací předmět směřuje k poznání pohybových možností a zájmů žáků, k poznávání účinků konkrétních pohybových aktivit na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně umocňuje kvalitu jeho prožitku.

U žáků je rozvíjena schopnost :

- pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti
- samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a výkonnosti
- aplikace technik pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení
- aplikovat aktivity pro podporu a ochranu zdraví
- umět zařadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb a zájmů

Pro pohybové vzdělávání v hodinách Tv je charakteristické rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání (diferenciace činností a hodnocení výkonů žáků) i odhalování zdravotních oslabení žáků.

Korektivní a speciální vyrovnávací cvičení jsou podle potřeby preventivně využívána ve vyučovacích hodinách pro všechny žáky, nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

Vzdělávání v tomto předmětu směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáky k:

- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody, k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých mezilidských vztahů – **kompetence sociální, personální a komunikativní**
- využívání preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, propojování zdraví se základními etickými a morálními postoji a s volným úsilím - **kompetence občanské a sociální**
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu pro výběr profesní dráhy a pro uplatnění ve společnosti – **kompetence občanské a pracovní**
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a zdravý životní styl do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci – **kompetence občanské**

Okruhy průřezových témat

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (OSV)

Sociální vztahy a duševní hygiena, komunikace a rozhodování v běžných i vypjatých situacích (řešení problémů), získávání dovedností vztahujících se k zdravému duševnímu a sociálnímu životu, porozumění sobě samému a druhým, zvládnutí vlastního chování, utváření dobrých mezilidských vztahů, rozvoj základních dovedností dobré komunikace a spolupráce, primární prevence sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování.

Osobnostní rozvoj:

Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění

Sebezpoznání a sebepojetí - zdroj informací o sobě, temperament, talent, životní postoje a hodnoty

Seberegulace a sebeorganizace - regulace vlastního jednání i prožívání

Psychohygiena - dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému a ostatním lidem

Kreativita – spolupráce při pohybových činnostech a kolektivních sportech, pohybová tvořivost

Sociální rozvoj:

Poznávání lidí, mezilidské vztahy - rozvoj pozornosti vůči odlišnostem, významné soutěže a sportovci, olympismus - olympijská charta

Komunikace – smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných činnostech a kolektivních sportech

Kooperace a kompetice - pozitivní myšlení, schopnost spolupráce s ostatními, pravidla osvojovaných pohybových činností her, závodů a soutěží,

Morální rozvoj:

Hodnoty, postoje, praktická etika - zásady jednání a chování - fair play, olympijské ideály a symboly, dodržování pravidel her, závodů a soutěží, vytrvalost, spravedlnost, čestnost, zdravý životní styl, hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí,

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - řešení problémů seberegulace, základní organizace činností ve známém prostředí, bezpečnost při pohybových činnostech

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA (VDO)

Demokratická atmosféra a vztahy, demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů, respektování kulturních, etnických a jiných odlišností, otevřený, aktivní a zainteresovaný postoj ke společenskému dění, zdravý životní styl a denní režim, ochrana zdravého životního prostředí.

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH (VMEGS)

Evropa a svět nás zajímá - historie a současnost sportu, významné soutěže a sportovci

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA (EMV)

Utváření zdravého životního stylu, vnímání estetických hodnot prostředí, vnímavý a citlivý přístup k přírodě.

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA (MV)

Práce s tiskem, příprava školního časopisu, kontrola zjištěných informací z různých zdrojů.

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA (MKV)

Respektování zvláštností různých etnik, zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy, zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy, vstřícný postoj k odlišnostem

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení:

Učitel:

- volí takové formy, metody práce a strategie, které motivují žáka k aktivnímu zájmu o činnosti ovlivňující jeho zdraví, zvyšují úroveň jeho pohybových dovedností a podporují jeho pohybové učení
- učí žáky chápat a používat obecně užívané termíny, znaky, symboly, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, pravidla pohybových činností, her, závodů a soutěží
- učí žáky kriticky zhodnotit výsledky svého učení a činností, úroveň své zdatnosti a výkonnosti, nést odpovědnost za chyby a nedostatky, hledat cesty vedoucí k jejich odstranění a zlepšení, vyvozovat závěry pro využití v budoucnosti
- rozvíjí pohybové nadání žáků a učí je, jakým způsobem by mohli své schopnosti rozvíjet a zdokonalovat
- podporuje získávání dovedností vztahujících se k zdravému duševnímu a sociálnímu životu (zdravému životnímu stylu)

Kompetence k řešení problémů:

Učitel:

- učí žáky vnímat, posuzovat a řešit nejrůznější problémové situace vzniklé při činnostním učení v hodinách Tv, rozpoznat a pochopit problém, přemýšlet o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslet a naplánovat způsob řešení problému, využívat k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- učí žáky využívat získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení problému, nenechat se odradit případným nezdarem a vytrvale hledat konečné řešení
- učí žáky kriticky myslet, činit uvážlivá rozhodnutí, uvědomovat si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů

Kompetence komunikativní:

Učitel:

- učí žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřovat se výstižně, souvisle a kultivovaně
- učí žáky naslouchat promluvám druhých lidí, porozumět jim a vhodně na ně reagovat
- učí žáky chápat a používat obecně užívané termíny, znaky, symboly, smluvené povely, signály, gesta, reagovat na ně tvořivě a využívat je ke svému rozvoji a aktivnímu zapojení do dění
- učí žáky využívat získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální:

Učitel:

- vede žáky ke spolupráci, učí je tvořit pravidla práce v týmu, podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi, přispívat k upevňování dobrých mezilidských vztahů
- učí žáky poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- učí žáky respektovat různá hlediska a názory a čerpat poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vede žáky k tvorbě pozitivní představy o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; k ovládnutí a řízení svého jednání a chování tak, aby dosáhli pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské:

Učitel:

- učí žáky respektovat přesvědčení druhých lidí, vážit si jejich vnitřních hodnot, vcítit se do situací ostatních lidí, odmítat útlak a hrubé zacházení, uvědomovat si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- učí žáky chápat základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- učí žáky poskytnout pomoc, chovat se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- vede žáky k aktivnímu zapojení do sportovních aktivit

Kompetence pracovní:

Učitel:

- učí žáky bezpečně a účinně používat cvičební nářadí a pomůcky, dodržovat vymezená pravidla, plnit povinnosti a závazky, adaptovat se na změněné nebo nové podmínky
- učí žáky posuzovat výsledky své činnosti z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- učí žáky využívat znalosti, zkušenosti a dovednosti v zájmu vlastního rozvoje a přípravy na budoucí povolání

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE**Vzdělávací obor: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE****Vzdělávací předmět : PRACOVNÍ ČINNOSTI****Charakteristika vyučovacího předmětu:****Obsahové, časové a organizační vymezení:**

Předmět pracovní činnosti se vyučuje od 1. do 5. ročníku po jedné hodině týdně. Žáci se v něm učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní návyky a dovednosti. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Výuka probíhá v kmenových třídách, případně v cvičné kuchyňce, na školním pozemku a v přírodě.

Vzdělávací obsah tohoto předmětu je rozdělen na 1. stupni na čtyři tematické okruhy:

- 1. PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM**
- 2. KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI**
- 3. PĚSTITELSKÉ PRÁCE**
- 4. PŘÍPRAVA POKRMŮ**

Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. Při výuce klademe důraz předně na rozvoj tvořivosti, manuální zručnosti, výchovy ke zdraví, dodržování pravidel společenského chování, komunikaci i spolupráci. Předmět směřuje k tomu, aby si žáci osvojili dovednosti důležité pro jejich další život. Upřednostňovanou formou realizace předmětu je vyučovací hodina, výuka se někdy realizuje v krátkodobých projektech – Vánoční a velikonoční dílny.

Jako stěžejní metody volíme ty, které podporují samostatnost a spolupráci dětí, vlastní aktivitu a tvořivost, vyhodnocování a řešení problémů, formulování a ověřování vlastních názorů, utřídění informací a hledání jejich souvislostí.

Na 2. stupni je předmět vyučován ve všech ročnících s hodinovou dotací týdně v dvouhodinových blocích dvakrát měsíčně. Výuka probíhá v závislosti k naplni tematického okruhu vzdělávací oblasti ve školních dílnách, na školním pozemku, v učebně přírodopisu, ve školní kuchyňce, v počítačových učebnách, případně v kmenových třídách.

Vzdělávací obsah předmětu se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky. Doplňuje základní vzdělávání žáků o složku nezbytnou pro uplatnění člověka v praktickém životě a ve společnosti.

Obsah předmětu je na 2. stupni rozdělen do těchto tematických okruhů:

- 1. PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY**
- 2. PĚSTITELSKÉ PRÁCE A CHOVATELSTVÍ**
- 3. PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI**
- 4. PŘÍPRAVA POKRMŮ**
- 5. SVĚT PRÁCE**

Tematický okruh Svět práce je povinný pro žáky 8. a 9. ročníku. Vzdělávací obsah těchto tematických okruhů je určen všem žákům, chlapcům i dívkám bez rozdílu.

ROZDĚLENÍ TEMATICKÝCH OKRUHŮ DO ROČNÍKŮ:

6.ročník – Práce s technickými materiály

Pěstitelství a chovatelství

7.ročník – Pěstitelství a chovatelství

Příprava pokrmů

8.ročník – Svět práce

Práce s technickými materiály

9.ročník – Svět práce

Provoz a údržba domácnosti

Žáci se učí pracovat s různými materiály, učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který

žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření.

Vzdělávání v tomto předmětu rozvíjení klíčové kompetence žáků tím, že vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce – **kompetence pracovní a občanské**
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, náradí a pomůcek při práci i v běžném životě – **kompetence k učení, řešení problémů a pracovní**
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku – **kompetence sociální a personální, komunikativní**
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka – **kompetence občanské**
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí – **kompetence k učení, sociální a personální, občanské**
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení – **kompetence pracovní**
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci – **kompetence k učení a pracovní**

Okruhy průřezových témat

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (OSV)

Zdokonalování dovedností týkajících se spolupráce, komunikace v týmu, v různých pracovních situacích, rozvoj praktických životních dovedností, porozumění sobě samému a druhým, zvládání vlastního chování.

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA (VDO)

Uplatňování zásad slušné komunikace a chování, demokratický způsob řešení problémů, význam dodržování pravidel, rozvoj schopností kritického myšlení.

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH (VMEGS)

Perspektivy života v evropském a mezinárodním prostoru (trh práce), globální myšlení a mezinárodní porozumění, mobilita a flexibilita v pracovní sféře.

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA (EMV)

Pracovní aktivity ve prospěch životního prostředí – úklid v areálu školy, práce na školním pozemku, péče o květiny ve škole, třídění odpadů, zpracování a recyklace odpadů, zapojení žáků do školních projektů s tematikou ochrany životního prostředí, profese ve vztahu k životnímu prostředí.

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA (MV)

Správnost a přesnost sdělení, kritická analýza existujících textů i vlastní produkce

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA (MKV)

Poznáváme tradice a zvyky různých národů - příprava pokrmů různých národů a zemí, zapojování žáků do školních projektů s multikulturní tematikou.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:**Kompetence k učení:**

Učitel:

- vede žáky k osvojování základních pracovních dovedností a návyků
- učí žáky používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě
- umožňuje žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí
- podporuje pokrok u všech žáků
- učí žáky dávat do souvislosti poznatky z různých vzdělávacích oblastí
- učí žáky využívat profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání

Kompetence k řešení problémů:

Učitel:

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- vede žáky k promýšlení pracovních postupů při plnění zadaných úkolů
- snaží se rozvíjet u žáků tvořivost, vede je k uplatňování vlastních nápadů
- učí žáky organizovat a plánovat pracovní činnost
- učí žáky řešit pracovní úkoly vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí
- vede žáky k dodržování základních hygienických a bezpečnostních pravidel a předpisů

Kompetence komunikativní:

Učitel:

- vede žáky k rozšiřování slovní zásoby v oblasti pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek
- vede žáky k tomu, aby uměli popsat postup práce
- vede žáky k užívání správné terminologie
- vede žáky k aktivní, asertivní a efektivní komunikaci podporující dobré vztahy a spolupráci mezi lidmi
- vede žáky k využívání informačních komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální:

Učitel:

- umožňuje žákům pracovat ve skupině, vytvářet společné práce, při kterých se učí spolupracovat a respektovat nápady druhých, společně se snaží o dosažení kvalitního výsledku
- učí žáky vyjádřit svůj názor, naslouchat druhým, poradit nebo požádat o pomoc, spolupracovat s jinými lidmi
- vede žáky k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti
- učí žáky jak posoudit své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy

Kompetence občanské:

Učitel:

- vytváří u žáků pozitivní vztah k práci a vede je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- vede žáky k ochraně zdravého životního a přírodního prostředí

Kompetence pracovní:

Učitel:

- vede žáky ke správným způsobům užití materiálu a pracovních nástrojů
- zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- vede žáky k tomu, aby správně a zodpovědně zacházeli s pracovními pomůckami
- vede žáky k osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí
- učí žáky organizovat a plánovat vlastní práci
- učí žáky bezpečně a účinně používat pracovní nástroje, materiály a pomůcky, dodržovat vymezená pravidla chování, plnit povinnosti a závazky, poskytnout první pomoc v případě úrazu
- učí žáky využívat získané schopnosti, znalosti a dovednosti v zájmu vlastního rozvoje a přípravy na budoucí povolání

VOLITELNÉ PŘEDMĚTY NA 2. STUPNI ZŠ

		7. ROČNÍK	8.ROČNÍK	9. ROČNÍK
Povinně volitelné předměty (Vp)	Informatika (INF)	2	2	1
	Sportovní výchova (SV)	2	2	1
	Domácnost (DO)	2	2	1
	Společenskovední seminář (SVS)	2	2	1
	Základy technického kreslení (ZTK)	0	0	1
	Praktika z přírodopisu (PřP)	0	0	1
	Seminář ze zeměpisu (ZS)	0	0	1
	Cvičení z matematiky (CvM)	0	0	1
	Cvičení z českého jazyka (CvČj)	0	0	1
Volitelný druhý cizí jazyk (VCj)	Anglický jazyk (Aj)	2	2	2
	Německý jazyk (Nj)	2	2	2
	Francouzský jazyk (Fj)	2	2	2
	Ruský jazyk (Rj)	2	2	2

Dodatek k tabulce:

V 7. – 8. ročníku mají žáci 1 volitelný předmět 2 vyuč. hodiny týdně,
v 9. ročníku si vybírají 2 předměty s hodinovou dotací 1. vyuč. hodina týdně.

Charakteristika volitelných předmětů

Informatika (INF) – viz. str. 45.

Sportovní výchova (SV)

Cílem Sportovní výchovy je rozvoj pozitivního vztahu žáků k pohybovým aktivitám a sportu. Vede chlapce i dívky k návyku pravidelně sportovat, rozvíjet tělesnou zdatnost, výkonnost, talent, odstraňovat nedostatky, či zdravotní oslabení a pečovat o své zdraví.

Žáci si osvojují nové dovednosti v užívání sportovního náčiní, věnují se různým kolektivním hrám (basketbal, florbal, volejbal, fotbal, ...), trénují různé atletické disciplíny (běh, skok daleký, skok vysoký, ...), připravují se na školní, okresní i jiné sportovní soutěže.

Výuka probíhá ve 2 tělocvičnách školy, na školním hřišti.

K doplňkovým aktivitám patří také plavání v místním bazénu, bruslení na městském stadionu, (dle místních sněhových podmínek také sjezdové lyžování na sjezdovce Vysoká.)

Obsah vyučovacího předmětu navazuje na osnovy tělesné výchovy a výchovy ke zdraví.

Přispívá k plnění obsahu průřezových témat.

Osobnostní a sociální výchova – význam sociálních vztahů a rolí ve sportu, přátelské meziosobní vztahy, rozvoj osobnosti, vytrvalosti, denní režim, zdravý životní styl

Výchova demokratického občana – zvládání pravidel, řešení problémů a konfliktů, příprava a organizace školních soutěží, dodržování hygienických a bezpečnostních zásad apod.

Multikulturní výchova – úcta a respekt k příslušníkům všech národů a národnostních menšin

Mediální výchova – péče o sportovní nástěnku, práce s místním tiskem, vyhodnocování sportovních soutěží v médiích, příprava příspěvků do školního časopisu.

Výchovné a vzdělávací strategie jsou totožné s VVS používanými v hodinách tělesné výchovy.

DOMÁCNOST (DO)

Cílem povinně volitelného předmětu Domácnost je rozvoj praktických uživatelských dovedností spojených s vedením a provozem domácnosti, osvojením si pracovních postupů při činnostech v domácnosti. Formuje přípravu žáků na rodinný život a životní role, postoje ke zdravému způsobu života, k práci a profesní orientaci chlapců i dívek.

Obsah je rozdělen do těchto tématických celků:

1. **Vedení domácnosti** – ekonomický provoz, financování, rozpočet, optimální způsob řízení domácnosti, materiální vybavení domácnosti, hygiena, bezpečnost, domácí práce, jednoduchá údržba a opravy, dělba práce v rodině
2. **Výživa v rodině** – výběr, nákup a skladování potravin, zpracování jednotlivých druhů potravin, používání pochutin, základní postupy při přípravě pokrmů, racionální výživa a moderní technologie, využívání moderní techniky, kultura stolování
3. **Kultura bydlení** – domov a bydlení, zařízení domu a bytu, funkčnost a estetičnost bydlení, péče o životní prostředí v okolí domu a bytu
4. **Kultura odívání** – historie a vývoj odívání, základní šatník, volba oděvu vzhledem k typu člověka, věku, roční době, společenské příležitosti, zaměstnání. Vкус a móda, oděvní doplňky, udržování a ošetřování oděvu, prádla a obuvi.
5. **Ruční práce a šití** – druhy a vlastnosti textilií, technika ručního šití, drobné opravy a úpravy oděvů a prádla, zhotovení výrobků různé náročnosti, vyšívání, barvení textilu, batikování, užití dalších textilních technik dle zájmů žáků

6. **Dítě a jeho výchova v rodině** – základní péče o dítě, hygiena, výživa, oblékání, denní režim, výchovné návyky, hry, hračky, péče o nemocné dítě, prevence úrazů dítěte, výchova dítěte v rodině – jednotná výchova, neúplná rodina
7. **Zdravotní výchova** – 1. pomoc při poranění v domácnosti, přivolání odborné pomoci, péče o nemocné, postižené a staré lidi v rodině, péče o pleť, ruce, nohy a vlasy, kosmetika.

Výuka probíhá dle potřeb ve školní kuchyňce, odborných učebnách a kmenových třídách. Formy výuky jsou zaměřeny na praktické činnosti jednotlivců, práci ve skupinách, přípravu tematických projektů, užití médií a internetu. Výuku ve škole lze doplnit návštěvou mateřské školy, domova pro seniory, kosmetického salonu a jinými aktivitami dle zájmu žáků a pedagogického záměru vyučujícího. Tematické celky a obsah učiva je určen všem žákům bez ohledu na pohlaví. Navazuje a doplňuje obsah vyučovacích předmětů Výchova ke zdraví, Občanská výchova a Praktické činnosti. Projektové vyučování a příprava žákovských miniprojektů lze využít k naplnění průřezových témat.

Osobnostní a sociální výchova

sebepoznání, zdravé sebepojetí, seberegulace a k udržení psychického zdraví, psychohygiena, komunikace, mezilidské vztahy, zásady lidského soužití, rozvoj smyslového vnímání a kreativity, sociální vztahy, spolupráce a komunikace v týmu, prevence sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování

Výchova demokratického občana

principy demokracie a demokratického rozhodování a řízení, vztah k domovu, dodržování lidských práv a svobod, otevřený, aktivní a zainteresovaný postoj v životě, ohleduplnost a ochota pomáhat slabším, asertivní jednání

Multikulturní výchova

uplatňovat svá práva, respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých, poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin

Výchova k myšlení v globálních evropských souvislostech

globální problémy související se zdravím lidí, chování a životní styl v různých státech EU

Multikulturní výchova

tolerance a respekt k odlišným sociokulturním skupinám, reflexe zázemí příslušníků ostatních sociokulturních skupin

Environmentální výchova

vliv prostředí na zdraví, důležitost péče o přírodu a životní prostředí, třídění odpadů v domácnosti, biopotraviny, ekologie v domácnosti, obnovitelné zdroje energie, principy udržitelnosti rozvoje společnosti

Mediální výchova

postoj k mediovaným sdělením, schopnost je interpretovat a posoudit jeho hodnotu - zpravodajství, zprávy, reklama, média jako zdroj informací, kvalitní zábavy a správného naplnění volného času

SPOLEČENSKOVĚDNÍ SEMINÁŘ (SVS)

Tento vyučovací předmět škola nabízí žákům 7. až 9. ročníku naší školy.

Hodinová dotace: 7. a 8. r. – 2 vyuč. hodiny týdně

9. ročník – 1 vyuč. hodina týdně

Výuku lze uskutečňovat jak v kmenových třídách, tak v odborných učebnách školy, včetně školní čítárny s využitím žákovské a učitelské knihovny.

Seminář je určený žákům se zájmem o společenskovední vyučovací předměty, kteří mají rádi historii, baví je četba, sledování společenského a politického dění, řešení problémů a praktických otázek společnosti, ve které žijeme.

Cílem předmětu je seznámit žáky se základními problémy minulosti a současnosti naší společnosti a jejich řešení v praktickém životě, upevňovat a doplňovat poznatky a dovednosti získané v hodinách občanské výchovy a dějepisu.

Obsah předmětu je doplněn tématy osobnostní a sociální výchovy (OSV), výchovy demokratického občana (VDO), výchovy v globálních a evropských souvislostech (VGES) multikulturní výchovy (MKV) i výchovy mediální (MV) a environmentální (EMV).

Doporučené tematické celky:

- 1. Dějiny a současnost lidstva** – významné události světových a národních dějin, současné problémy ve světě, v Evropě i v naší společnosti, práce s naučnou literaturou, odbornými časopisy, denním tiskem a médií.
- 2. Dějiny a současnost regionu** – významné události a osobnosti vybraných období dějin rodného regionu, praktické zkušenosti a řešení problémů každodenního života ve městě, oblasti a kraji, návštěva archívu, muzeí ve městě a kraji, exkurze do Národního muzea v Praze apod.
- 3. Kultura minulosti a současnosti** – odlišnost a společné znaky vybraných kultur a jejich specifický přínos pro lidskou společnost, návštěvy muzea, městské galerie, divadelního představení, koncertů apod. Příprava kulturního programu či vystoupení žáků na školních akcích.
- 4. Náboženství a filozofie** – náboženské a filosofické směry v minulosti a přítomnosti lidské společnosti, náboženské sekty a jejich nebezpečí na rozvoj osobnosti
- 5. Etické problémy současnosti** – používání zásad etiky v každodenním životě, morálka a mravnost, profesní etika, etika sdělovacích prostředků, otázky ochrany životního prostředí apod.
- 6. Mezilidské vztahy** – přátelství, partnerství, vztahy mezi spolužáky, vztahy v rodině, mezigenerační vztahy, pracovní vztahy, kladné a záporné postoje lidí z různých sociálních skupin, multikulturní výchova, interkulturní porozumění a snášenlivost, spolupráce mezi národy, integrace.

ZÁKLADY TECHNICKÉHO KRESLENÍ (ZTK)

Vyučovací předmět Základy technického kreslení doplňuje obsah vyučovacích předmětů matematika, fyzika a praktické činnosti. Je školou rodičům a žákům nabízen jako jeden z volitelných předmětů v 9. ročníku. (1 vyuč. hodina týdně, případně 2 vyuč. hodiny v bloku) Předmět je určen žákům, kteří mají zájem o studium technických oborů.

Obsah je zaměřený na nácvik praktických dovedností – užívání materiálů a pomůcek k rýsování, používání šablon, užití technického písma, zobrazování těles v rovině, výroba modelů těles apod. Náplň vyučování rozvíjí pracovní kompetence – přesnost, pečlivost, samostatnost, rozvíjí prostorovou představivost žáků. Učivo lze doplnit exkurzí zaměřenou na ukázkou užití počítačové grafiky a vytváření technických výkresů pomocí počítače.

Doporučené tematické celky:

1. **Základy rýsování**
2. **Zobrazování prostorových útvarů do roviny - promítání**
3. **Technické výkresy**

Tak jako ostatní vyučovací předměty pomáhá naplňovat cíl školního vzdělávacího programu „Škola pro život“ – vytvářet a rozvíjet schopnosti a dovednosti žáků potřebné v praxi, doplňuje profesní přípravu žáků.

PRAKTIKA Z PŘÍRODOPISU (PŘP)

Volitelný předmět je určený žákům 9. ročníku se zájmem o přírodovědné předměty a doplňuje výuku přírodopisu na škole. Výuka bude probíhat v odborné učebně Př, v 2 hodinových blocích každý druhý týden v měsíci.

Obsah předmětu je zaměřený na rozvoj praktických a tvůrčích schopností a dovedností žáků:

- pozorování přírodnin lupou a pod mikroskopem
- zakreslování pozorovaných objektů
- provádění měření a pokusů, jejich vyhodnocování
- řešení problémových úloh
- vycházky do přírody, sběr přírodnin a jejich zpracování
- příprava miniprojektů a projektové vyučování, skupinová práce
- nácvik práce s odbornou literaturou, odbornými časopisy a encyklopediemi
- hodnocení a obhajování výsledků práce jednotlivce a skupiny

Doporučené tematické celky:

1. **Ohrožené a vzácné druhy rostlin a živočichů** – ochrana genofundu, Červená kniha, seznámení s vybranými chráněnými druhy rostlin a živočichů v regionu, celosvětová ochrana přírody
2. **Organismy a prostředí** – společenství, ekosystém, vztahy organismů, biotické a abiotické faktory přírodního prostředí, biotopy v regionu, etologie živočichů, praktická cvičení v terénu
3. **Člověk a prostředí** - zhoršování a znečišťování životního prostředí, narušování přírodní rovnováhy, vliv člověka na přírodní prostředí v okolí školy, ve městě a v regionu, práce s přírodninami, příprava herbářů, praktická měření – zjišťování stavu biosféry, kvality ovzduší, vody, pedosféry apod.
4. **Životní prostředí a zdraví člověka** – vliv životního prostředí na zdraví obyvatel regionu, města a celé České republiky, ochrana zdraví obyvatel Evropské unie a světa, zdravý životní styl, léčivé rostliny a jejich význam, homeopatie, biotronika.
5. **Pěstování užitkových a okrasných rostlin** – péče o školní pozemek, školní zahradu a okolí školy, péče o květinovou výzdobu interiéru školy, hydroponické pěstování okrasných rostlin

Vyučovací obsah, formy a metody práce a cíle používané v hodinách přispívají k rozvoji všech kompetencí žáků – kompetence k učení, komunikativní, sociální a personální, k řešení problémů i pracovní. S průřezových témat se využívají podtémata environmentální výchovy, výchovy demokratického občana a výchovy k myšlení v globálních a evropských souvislostech.

ZEMĚPISNÝ SEMINÁŘ (ZS)

Cílem tohoto volitelného předmětu je, podobně jako u všech předchozích, rozvíjet praktické, aktivní, samostatné a tvůrčí dovednosti žáků spojené s pochopením a zvládnutím učiva zeměpisu na základní škole. Předmět je vyučován na škole 1 hodinu týdně, případně ve dvou hodinových blocích 2 krát měsíčně. Výuku je možné realizovat jak v kmenových třídách, tak v odborných učebnách školy. Další formou výuky je organizování exkurzí a zeměpisných vycházek v rámci regionu i celé ČR.

Obsah předmětu je zaměřen na rozvoj těchto praktických dovedností:

- práce se základními zeměpisnými pomůckami (plán, mapa, atlas, graf, tabulky, statistické údaje, glóbus)
- práce s orientačními pomůckami a přístroji (kompas, busola)
- pozorování geografických objektů, jevů a procesů
- práce s různými zdroji informací (literatura s geografickou tematikou, internet, encyklopedie, cestovní průvodce, obrazy, fotografie, filmové záznamy, videozáznamy, DVD)
- rozvoj kompetencí k řešení problémů praktického života (řešení modelových úloh, projektové hry, příprava miniprojektů a projektů ve skupinách, kooperativní učení)
- rozvoj schopnosti hodnotit a obhájit výsledky své práce a práce skupiny

Doporučené tematické celky:

- **Praktický zeměpis** – orientace v krajině, základy topografie, činnosti s mapami, orientace mapy, určování světových stran, určení vlastního stanoviště, určování objektů v terénu podle plánu a mapy, práce s turistickou mapou, azimut-pochodový úhel, určování azimutu v terénu, na mapách, azimutové hry, určování a odhad vzdálenosti, náčrty, profily, pochodové a turistické značky, činnosti s atlasem, druhy atlasů, druhy tematických map, práce s rejstříkem, měření na topografických a geografických mapách, pásmový čas a jeho určování, činnosti s jízdními řády, praktické činnosti s vlakovými a autobusovými řády, vyplňování formulářů cestovních kanceláří, práce se snímací technikou, používání fotoaparátu, digitální kamery, fotografie, videosnímek, mapy na internetu
- **Geografické aplikace v podmínkách místní krajiny** – místní krajina a oblast, geografická poloha, přírodní charakteristika, sídelní funkce, životní prostředí v regionu, hospodářské poměry, kulturní a technické památky regionu, poznávání chráněných území, dokumentace z vycházky či exkurze, příprava projektů, výstava žákovských prací, fotografií, příprava prezentace na počítači, práce s médií, práce s místním tiskem
- **Nové státy na mapě světa** – aktualizace učiva politického zeměpisu, počet států, nově vzniklé státy, změny v názvech, změny režimu, změny rozlohy, současná politická a hospodářská seskupení států světa, mezinárodní politické a hospodářské organizace, místa politických a hospodářských konfliktů, řešení vzniklých problémů světa
- **Význam zeměpisu a jeho současné úkoly** – praktický význam zeměpisných znalostí v každodenním životě, uplatnění geografie v praxi, úkoly vědecké geografie, integrace s ostatními vědeckými obory

Dle možnosti lze do časově tematického plánu zařadit přípravu školního projektu – projekt Vesmír, Voda, Poznej své město, Zeleň ve městě, Naučné přírodní stezky v regionu, Nová chráněná území přírody apod.

CVIČENÍ Z MATEMATIKY (CvM)

Viz str. 41

CVIČENÍ Z ČESKÉHO JAZYKA (CvČj)

Viz str. 29

HODNOCENÍ ŽÁKŮ ŠKOLY

Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou

Zásady hodnocení průběhu a výsledku vzdělávání:

- cílem a základem každého hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu o osvojených vědomostech, schopnostech a možných dovednostech, ve vztahu ke klíčovým kompetencím v ŠVP
- při hodnocení výsledků vzdělávání vycházíme z posouzení míry dosažení výstupů pro jednotlivé předměty ŠVP
- pracujeme s individuální hodnotící normou, založenou na kritériích, která využívají různých forem hodnocení
- pracujeme s kritérii hodnocení v závislosti na charakteru žákova problému
- klademe důraz na podporu motivace žáka k práci
- v hodnocení zahrnujeme i skutečné porovnání s celkem
- hodnocení má formu formativní (žákovi průběžně poskytuje informace o jeho pokrocích) a sumativní (shrnuje výsledky učení ve větších celcích za určité období)
- formativní hodnocení je prostředek k rozvoji autonomního hodnocení
- autonomní hodnocení slouží žákovi jako motivační podnět a jako nástroj pro posuzování a ovlivňování průběhu nebo výsledku učení
- heteronomní hodnocení žáka motivuje k výkonu, usměrňuje a organizuje jeho učební aktivity směrem k optimálnímu výkonu
- naším cílem je, aby se podíl autonomního hodnocení a motivace k němu v průběhu vzdělávání zvyšoval, aby žák hodnocení postupně zvládal, měl o něj zájem a současně přebíral zodpovědnost za své jednání a hodnotící soudy
- pracujeme na vytváření schopnosti sebehodnocení (upřednostňujeme ústní sebehodnocení)
- hodnocení obsahuje složku sociální, informativní a reflektující
- při hodnocení nesrovnáváme žáka s ostatními, zaměřujeme se na pokroky samotného dítěte
- kritérium hodnocení musí pracovat s normou, která je platná pro školu, třídu, a navíc umožní postřehnout specifika žáka
- za vymezení kritérií v rámci jednotlivých vyučovacích předmětů zodpovídá vyučující tohoto předmětu, který se způsoby a kritérii hodnocení seznámí žáky a zákonné zástupce žáků.
- vymezení se vztahuje k dosahování očekávaných výstupů v jednotlivých vyučovacích předmětech, k utváření klíčových kompetencí uvedených v ŠVP a pravidel hodnocení, která jsou součástí školního řádu
- do hodnocení žáka se vždy promítá i pohled na jeho osobnost, na schopnost plnit zadání
- za první i druhé pololetí vydává škola žákovi vysvědčení

- hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm, slovně nebo kombinací obou způsobů
- o způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady
- zákonní zástupci žáka jsou o prospěchu žáka informováni třídním učitelem a učiteli

jednotlivých předmětů:

- průběžně prostřednictvím žákovské knížky
- před koncem každého čtvrtletí (klasifikační období)
- případně kdykoliv na požádání zákonných zástupců žáka
- v případě mimořádného zhoršení prospěchu informuje učitel zákonné zástupce žáka bezprostředně a prokazatelným způsobem.

ZPŮSOBY HODNOCENÍ

Klasifikace

- klasifikace je jednou z forem hodnocení
- výsledky klasifikace se vyjadřují stanovenou stupnicí
- při klasifikaci hodnotíme žáka tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, ke svým vzdělávacím a osobnostním předpokladům a věku
- ve výchovně vzdělávacím procesu se uskutečňuje klasifikace průběžná a celková
- průběžná klasifikace se uplatňuje při hodnocení dílčích výsledků a projevů žáka
- klasifikace souhrnného prospěchu se provádí na konci každého pololetí a není
- aritmetickým průměrem průběžné klasifikace
- chování neovlivňuje klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech
- klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu
- k předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný klasifikační stupeň
- za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě
- klasifikace žáků, kteří po dobu nemoci nejméně tři měsíce před koncem klasifikačního období navštěvovali školu při zdravotnickém zařízení a byli tam klasifikováni, je závazná a v předmětech, ve kterých nebyli vyučováni, se žáci neklasifikují

Stupně hodnocení prospěchu v případě použití klasifikace a jejich charakteristika, včetně předem stanovených kritérií

Stupně hodnocení prospěchu

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:

- 1 – výborný
- 2 – chvalitebný
- 3 – dobrý
- 4 – dostatečný
- 5 – nedostatečný

Pro potřeby klasifikace se předměty dělí do tří skupin:

1. předměty s převahou teoretického zaměření,
2. předměty s převahou praktických činností
3. předměty s převahou výchovného a uměleckého odborného zaměření.

Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Učitel však nepřeceňuje žádné z uvedených kritérií, posuzuje žákovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu.

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření

Převahu teoretického zaměření mají jazykové, společenskovední, přírodovědné předměty a matematika.

Při klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů, kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí
- kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvořivost

- aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim
- přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu
- kvalita výsledků činností
- osvojení účinných metod samostatného studia

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti

se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření.

Převahu praktické činnosti mají v základní škole pracovní vyučování.

Při klasifikaci v předmětech uvedených s převahou praktického zaměření v souladu s požadavky učebních osnov se hodnotí:

- vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem
- osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech
- aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa v praktických činnostech
- kvalita výsledků činností
- organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti

- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí
- hospodárné využívání surovin, materiálů, energie, překonávání překážek v práci
- obsluha a údržba laboratorních zařízení a pomůcek, nástrojů, nářadí a měřidel

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce; dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí. Hospodárně využívá suroviny, materiál, energii. Vzorně obsluhuje a udržuje laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla. Aktivně překonává vyskytující se překážky.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky.

Při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Uvědoměle udržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Při hospodárném využívání surovin, materiálů a energie se dopouští malých chyb. Laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla obsluhuje a udržuje s drobnými nedostatky. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. Za pomoci učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti.

V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí. Na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny, materiály a energii. K údržbě laboratorních zařízení, přístrojů, náradí a měřidel musí být částečně podněcován. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a praktickým činnostem. Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životní prostředí. Porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů, náradí a měřidel se dopouští závažných nedostatků. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní, ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují předepsané ukazatele. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. Neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci a nedbá na ochranu životního prostředí. Nevyužívá hospodárně surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů a náradí, nástrojů a měřidel se dopouští závažných nedostatků.

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Převahu výchovného zaměření mají: výtvarná výchova, hudební výchova a zpěv, tělesná a sportovní výchova. Žák zařazený při částečném uvolnění nebo úlevách doporučených lékařem se klasifikuje s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu. Při klasifikaci v předmětech s převahou výchovného zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu
- osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace

- poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti
- kvalita projevu
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně
- estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice ostatní společnosti
- v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná, tělesná zdatnost výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební

a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku, brannost a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků osnov. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, o estetiku a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Slovní hodnocení

Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jeho vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, naznačuje další rozvoj žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

- výsledky v jednotlivých předmětech stanovených ŠVP hodnotíme tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům jednotlivých předmětů ŠVP, ke svým vzdělávacím a osobnostním předpokladům a věku
- hodnocení se týká učiva, výsledků, stavu vědění, průběhu učení, pozorovatelném chování
- používáme popisný jazyk
- nesrovnáváme žáka s ostatními, zaměřujeme se na pokroky samotného dítěte
- opíráme se o kritéria výchovně vzdělávacích výsledků
- slovní hodnocení ve smyslu formativního hodnocení využíváme v průběhu celého školního roku u všech žáků
- o slovním hodnocení na vysvědčení rozhoduje ředitel školy na základě žádosti zákonného zástupce žáka a na doporučení školského poradenského zařízení

Zásady pro převedení slovního hodnocení do klasifikace nebo klasifikace do slovního hodnocení pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení

Ovládnutí učiva předepsaného osnovami

- 1 – výborný ovládá bezpečně
- 2 – chvalitebný ovládá
- 3 – dobrý v podstatě ovládá
- 4 – dostatečný ovládá se značnými mezerami
- 5 - nedostatečný neovládá

Úroveň myšlení

- 1 – výborný pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti
- 2 – chvalitebný uvažuje celkem samostatně
- 3 – dobrý menší samostatnost v myšlení
- 4 – dostatečný nesamostatné myšlení
- 5 - nedostatečný odpovídá nesprávně i na návodné otázky

Úroveň vyjadřování

- 1 – výborný výstižné a poměrně přesné
- 2 – chvalitebný celkem výstižné
- 3 – dobrý myšlenky vyjadřuje ne dost přesně
- 4 – dostatečný myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
- 5 - nedostatečný i na návodné otázky odpovídá nesprávně

Celková aplikace vědomostí, řešení úkolů, chyby, jichž se žák dopouští

- 1 – výborný užívá vědomostí a spolehlivě a uvědoměle dovedností, pracuje samostatně, přesně a s jistotou
- 2 – chvalitebný dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb
- 3 – dobrý řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby
- 4 – dostatečný dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
- 5 - nedostatečný praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí

Píle a zájem o učení

- 1 – výborný aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
- 2 – chvalitebný učí se svědomitě
- 3 – dobrý k učení a práci nepotřebuje větších podnětů

4 – dostatečný malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty

5 - nedostatečný pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné

Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Při hodnocení žáků s potřebou podpůrných opatření vycházíme z toho, že samotná úprava hodnocení je již podpůrným opatřením. V závislosti na stupni podpůrného opatření se kritéria vzhledem k stanoveným obsahům a výstupům vzdělávání liší. Hodnocení žáka souvisí s definováním obsahu a výstupu vzdělávání, respektuje individuální potřeby žáka a doporučení ŠPZ.

V rámci podpůrných opatření prvního stupně:

- využíváme různých forem hodnocení
- pracujeme s kritérii hodnocení v závislosti na charakteru žákova problému
- klademe důraz na podporu rozvoje dovedností a vědomostí žáka
- zohledňujeme akcelerovaný vývoj nadaných žáků v práci s učivem
- podporujeme autonomní hodnocení
- zohledňujeme sociální kontext, ve kterém hodnocení probíhá

V rámci podpůrných opatření druhého stupně:

- vycházíme ze zjištěných specifík žáka
- nastavujeme kritéria hodnocení umožňující žákovi dosažení osobního pokroku
- kritéria různých forem hodnocení respektují charakter obtíží nebo specifík žáka, včetně jeho nadání nebo mimořádného nadání
- využíváme formativní hodnocení
- podporujeme rozvoj autonomní hodnocení žáka
- sumativní hodnocení zohledňuje omezení žáka a zejména jeho pokroky ve vzdělávání

V rámci podpůrných opatření třetího stupně:

- využíváme postupy uvedené v předchozích stupních
- respektujeme specifické nároky na činnost žáka
- specifikujeme hodnotící kritéria, třídu hodnotících vlastností i hodnotící škálu
- provádíme kriteriální úpravy hodnocení
- využíváme slovní hodnocení, formativní i sumativní,
- podporujeme autonomní hodnocení a všechny prvky hodnocení zvyšující motivaci žáka k učení
- zohledňujeme sociální kontext

- hodnocením indikujeme konkrétní postupy v učení

V rámci podpůrných opatření čtvrtého stupně:

- využíváme postupy uvedené v předchozích stupních
- respektujeme specifické nároky na činnost žáka
- specifikujeme hodnotící kritéria, třídu hodnotících vlastností i hodnotící škálu
- výrazně upravujeme kritéria hodnocení
- klademe důraz na využívání různých forem formativního hodnocení, včetně slovního
- podporujeme sebehodnocení žáka
- pracujeme s pozitivní motivací ke vzdělávání
- V rámci podpůrných opatření pátého stupně:
  - zahrnujeme individuálně specifické nároky na činnost žáka
  - specifikujeme hodnotící kritéria, třídu hodnotících vlastností i hodnotící škálu
  - podporujeme žáka ve vzdělávání
  - motivujeme žáka k dalšímu vzdělávání
  - při formativním i sumativním hodnocení vycházíme ze zdravotního stavu žáka a směřujeme k vytvoření náhledu na schopnost dosahovat pokroku u žáka
  - využíváme různých forem hodnocení, včetně slovního
  - Zásady pro hodnocení chování ve škole
  - klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě
  - vyučují i s ostatními učiteli a rozhoduje o ní ředitel po projednání na pedagogické radě.
  - kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel slušného chování a dodržování školního řádu školy během klasifikačního období
  - při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka
  - škola hodnotí a klasifikuje žáky za jejich chování ve škole a při akcích organizovaných školou.

Zákonní zástupci žáka jsou o chování žáka informováni:

- průběžně prostřednictvím žákovské knížky,
- před koncem každého čtvrtletí (klasifikační období),
- v případě mimořádného porušení školního řádu bezodkladně

- osobně (pohovory, výchovné pohovory, výchovné komise)

STUPNĚ HODNOCENÍ CHOVÁNÍ

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

1 – velmi dobré

2 – uspokojivé

3 – neuspokojivé

Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování jsou následující:

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.